

**ULUSLARARASI HALK OYUNLARI FESTİVALLERİ'NİN
TÜRKİYE'NİN DIŞ TANITIMINA KATKILARI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Eyüp UZUNKAYA
(406960002011)

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 31 Mayıs 1999
Tezin Savunulduğu Tarih : 16 Haziran 1999

T 92577

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Burhan TARLABAŞI

Diğer Jüri Üyeleri : Doç. Fikret DEĞERLİ

Dr.
Yrd. Doç. Gökten AY

İC YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

MAYIS 1999

ÖNSÖZ

Bu konuyu seçmemdeki amaç; geleneksel kültürümüzün önemli bir parçasını oluşturan Türk Halk Oyunları'nın , uluslararası platformlarda , Türkiye'nin her türlü tanıtımında önemli bir etken olmasına rağmen yeterince bilinmemesi ve bu yönü ile ele alınmaması , ayrıca devlet ve devletin yetkili kurumlarınca hakettiği ilgiyi görmemesi sonucu yitirilen zamanın telafisi için ilgililere seslenmek ve dikkatlerini Türk Halk Oyunları üzerine çekebilmektir.

Daha önce de , konu ile ilgili çalışmalar yapılmış , ancak bu çalışmalarda Türk Halk Oyunları'nın ülke tanıtımına yönelik işlevleri yüzeysel olarak işlenmiştir. Kaynak olarak da faydalandığım bu çalışmalara ek olarak turizmde tanıtımı el alan tezler ve kitaplardan da yararlandım. Bir çok uluslararası halk oyunları festival ve organizasyonunda görev almanın verdiği deneyimlerin de yardımı ile daha geniş bilgi içeriğe sahip olduğunu düşündüğüm kendi tezimi hazırladım.

Tezimin hazırlanmasında emeği geçenlere , başta danışmanım Sayın Yrd. Doç. Burhan TARLABAŞI'na , çalışmalarım boyunca yardımlarını eksik etmeyen kardeşlerim Tülay UZUNKAYA ve Aysel UZUNKAYA'ya, ayrıca bilgisayarı ile bana destek veren Sevgili Halit KUTUN'a, ayrı ayrı teşekkürü bir borç bilirim.

31 Mayıs 1999

Eyüp UZUNKAYA

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	ii
KISALTMALAR	vi
ÖZET	vii
SUMMARY	ix
GİRİŞ	1
1.BÖLÜM TÜRK HALK OYUNLARINA GENEL BAKIŞ	2
1.1. DANSIN DOĞUŞU ve HALK OYUNLARININ TANIMI	2
1.1.1. Dansın Doğuşu	2
1.1.2. Halk Oyunları Kavramı	3
1.2. TÜRK HALK OYUNLARI	3
1.2.1. Doğuşu ve Tarihsel Gelişimi	3
1.2.2. Kaynaktan Sahneye Türk Halk Oyunları	4
1.2.2.1. Bir Sahne Sanatı Olarak Halk Oyunları	5
1.2.2.2. Türk Halk Oyunlarında Türler	5
2.BÖLÜM FESTİVAL KAVRAMI	8
2.1. TANIMI ve TARİHSEL GELİŞİMİ	8
2.1.1. Tanımı	8
2.1.2. Tarihsel Süreç İçinde Festivaller	8
2.1.2.1. Dünya Üzerindeki Festivallerin Tarihsel Gelişimi	8
2.1.2.2. Türkiye'deki Festivallerin Tarihsel Gelişimi	10
2.2. FESTİVAL TÜRLERİ ve ÖZELLİKLERİ	10
2.3. HALK OYUNLARI FESTİVALLERİ	13
2.3.1. Halk Oyunları ve Festival İlişkisi	13
2.3.2. Halk Oyunları Festivallerinin Özellikleri	13
2.3.3. Halk Oyunları Festival Organizasyonlarında Öncü Kuruluş :CIOFF	15
2.3.3.1. CIOFF'un Tarihçesi	15
2.3.3.2. CIOFF'un Amaçları	16
2.3.3.3. CIOFF ve Türkiye İlişkisi	16
2.3.3.4. CIOFF Festivaller'inde Şartlar	17

2.3.4.	Dünya’da ve Türkiye’de Gerçekleştirilen Halk Oyunları Festivalleri	18
2.3.4.1.	Dünya’nın Çeşitli Yerlerinde Düzenlenen Halk Oyunları Festival Örnekleri	18
2.3.4.2.	Türkiye’de Düzenlenmekte Olan Halk Oyunları Festival Örnekleri	19
3.BÖLÜM TÜRKİYE’NİN DIŞ TANITIMI		21
3.1.	TANITIM KAVRAMI	21
3.1.1.	Tanıtımın Boyutları	21
3.1.2.	Tanıtım Yöntemleri	22
3.1.3.	Tanıtımda Kullanılan Araçlar	24
3.2.	ÜLKE TANITIMI	24
3.2.1.	İç Tanıtım	25
3.2.2.	Dış Tanıtım	26
3.2.2.1.	Tanımı	26
3.2.2.2.	Dış Tanıtımın Amaçları	26
3.2.2.3.	Dış Tanıtımın Çeşitleri	26
3.2.2.4.	Dış Tanıtımın Özellikleri	28
3.2.2.5.	Dış Tanıtımda Kullanılan Yöntemler	28
3.2.2.6.	Dış Tanıtım Teknikleri	29
3.2.2.7.	Dış Tanıtım Stratejisi ve Kuralları	30
3.2.2.8.	Dış Tanıtım Faaliyetlerinin Uygulanma Aşaması	31
3.3.	TÜRKİYE’NİN DIŞ TANITIMI	32
3.3.1.	Türkiye’nin Dış Tanıtım Politikası	32
3.3.1.1.	Türkiye’nin Dış Tanıtım Politikasının Amaçları	32
3.3.1.2.	Türkiye’nin Dış Tanıtımında Esas Alınan İlkeler	32
3.3.2.	Türkiye’nin Dış Tanıtımında Etkili Olan Kurum ve Kuruluşlar	34
3.3.2.1.	Kamu Kurum ve Kuruluşları	34
3.3.2.2.	Özel Kuruluşlar	35
3.3.2.3.	Ticari Amaçlı Turizm Kuruluşları	36
4.BÖLÜM ULUSLARARASI HALK OYUNLARI FESTİVALLERİ’NİN TÜRKİYE’NİN DIŞ TANITIMINA KATKILARI		37
4.1.	ULUSLARARASI HALK OYUNLARI FESTİVALLERİ’NİN BİR DIŞ TANITIM ARACI OLARAK İNCELENMESİ	37
4.1.1.	Dış Tanıtımın Amaçlarına Uygunluğu Bakımından	37
4.1.2.	Dış Tanıtımın Çeşitlerinden Birisi Olması Bakımından	37
4.1.3.	Dış Tanıtımın Özelliklerini Taşımaya Bakımından	38
4.1.4.	Dış Tanıtım Tekniklerini Kullanması Bakımından	38
4.2.	ULUSLARARASI HALK OYUNLARI FESTİVALLERİ’NİN KATKIDA BULUNDUĞU ALANLAR	38

4.2.1.	İnsan Ya da Toplumların Sosyal Gelişimine Katkıları	38
4.2.2.	Bilim ve Sanatın Gelişimine Katkısı	38
4.2.3.	Turizm ve Ekonomiye Katkısı	39
4.2.4.	Ülkeler Arası İlişkilerin Gelişimine Katkısı	39
4.2.5.	Kültürlerin Tanıtımına Katkısı	40
4.2.6.	Dünya Barışına Katkısı	40
4.2.7.	Halk Oyunlarının Sanatsal Gelişimine Katkısı	41
4.3.	ULUSLARARASI HALK OYUNLARI FESTİVALLERİ ve TÜRKİYE İLİŞKİSİ	41
4.3.1.	Yurt İçi ve Yurt Dışı Festivallerde Türkiye'yi Temsil Eden Topluluk , Kurum ve Kuruluşlar	41
4.3.2.	Yurt İçi Festivaller , Şenlikler ve Yarışmalarda Elde Edilen Başarılar	43
4.3.2.1.	Yurt İçi Festivaller	43
4.3.2.2.	Yurt İçi Şenlikler	45
4.3.2.3.	Yurt İçi Yarışmalar	47
4.3.3.	Yurt Dışı Festivaller ve Yarışmalarda Elde Edilen Başarılar	48
4.3.3.1.	Yurt Dışı Festivaller	48
4.3.3.2.	Yurt Dışı Yarışmalar	55
4.4.	ULUSLARARASI HALK OYUNLARI FESTİVALLERİNİN TÜRKİYE'NİN TANITIMINA KATKILARI	57
4.4.1.	Türk İnsanı ve Türk Toplumunun Tanıtımına Katkıları	57
4.4.2.	Türk Turizminin ve Ekonomisinin Tanıtımına Katkıları	59
4.4.3.	Geleneksel Türk Kültürü Unsurlarının Tanıtımına Katkıları	61
4.4.4.	Türkiye'nin Uluslararası İlişkilerinin Gelişimine Katkıları	63
4.4.5.	Türk Halk Oyunlarının Sanatsal Gelişimine Katkıları	66
4.5.	ULUSLARARASI HALK OYUNLARI FESTİVALLERİNDE TÜRKİYE'Yİ OLUMSUZ YÖNDE ETKİLEYEN DURUMLAR	67
4.6.	ULUSLARARASI HALK OYUNLARI FESTİVALLERİNİN TÜRKİYE'NİN DIŞ TANITIM POLİTİKASI İÇİNDEKİ YERİ	68
	SONUÇ	70
	KAYNAKLAR	80
	ÖZGEÇMİŞ	85

KISALTMALAR

a.g.a.	: adı geçen araştırma
a.g.b.	: adı geçen bildiri
a.g.e.	: adı geçen eser
a.g.t.	: adı geçen tez
gös.yer.	: gösterilen yer

ÖZET

Bu çalışmada ele alınan konu; “ geleneksel Türk kültürünün köklü ürünlerinden biri olan Türk Halk Oyunları'nın uluslararası festival organizasyonları aracılığı ile Türkiye'nin dış tanıtımına sağladığı katkıların boyutlarının tespiti ve analizinin yapılması” şeklinde açıklanabilir.

Konu ele alınırken öncelikle Türk Halk Oyunları ile ilgili genel bilgiler verilmiş , daha sonra festival kavramı incelenerek , halk oyunları festivalleri başlığı altında konuya girilmiştir. 1. bölüm halk oyunları ile ilgili genel bilgilere ayrılmış , 2. bölümde ise festival kavramı her yönü ile ele alınarak halk oyunları–festival ilişkisi ve halk oyunları festivalleri , Türkiye ve dünyadan örnekler verilerek açıklanmıştır.

3.bölüm tanıtım kavramına ayrılmış , genel hatları ile tanıtım anlatılarak ardından ülke tanıtımına geçilmiştir. Burada ülkelerin iç ve dış tanıtımlarında izlenen yöntemler , teknikler , genel hatları ile iç ve dış tanıtım kavramları detaylı bir şekilde anlatılmış ve konu Türkiye'nin dış tanıtımına bağlanmıştır. Bu kısımda ise Türkiye'nin dış tanıtımında bu güne dek izlenen politikalara , esas alınan ilkelere ve bu amaçla faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlara değinilerek bilgi verme işlemi tamamlanmıştır.

4. bölümde çalışmanın ana konusu olan “ Uluslararası Halk Oyunları Festivalleri'nin Türkiye'nin Dış Tanıtımına Katkıları” ele alınmıştır. Öncelikle halk oyunları festivalleri , diğer bölümlerde verilen bilgiler doğrultusunda , bir tanıtım aracı olarak incelenmiş ve katkıda bulunduğu alanlar tespit edilmiş , daha sonra ise Türkiye ile ilişkisine geçilmiştir. Yurt içi ve yurt dışında gerçekleştirilen ve Türk gruplarının başarıları ile sonuçlanan festival örnekleri verilerek elde edilen sonuçların da yardımı ile , bu festivallerin Türkiye'nin

hangi alanda tanıtımına katkıda bulunduğunun tespiti yapılmış ve detaylı olarak açıklanmıştır.

Son bölüm olan sonuç kısmında ise elde edilen bilgiler değerlendirilerek olumlu ya da olumsuz yönleri ile uluslararası halk oyunları festivallerinin tanıtım fonksiyonları sıralanmıştır.

Yapılan bu çalışma ile halk oyunlarının farklı bir yönü ve bunun Türkiye açısından yarattığı olumlu durumlar ele alınmıştır. Sonuç olarak, halk oyunlarının bir tanıtım aracı olarak önemli bir unsur olduğu tespit edilmiş , ancak Türkiye şartlarında düşünüldüğünde konuya yeterli ilgi ve önemin gösterilmediği , özellikle de devlet ve yetkili kurumlarının yetersiz kaldıkları gerçeği ortaya çıkmıştır. En önemlisi ise , uluslararası halk oyunları festivalleri bu derece önemli ve faydalı iken , ilgisizlikten ve denetimin yetersizliğinden dolayı fayda yerine zarar verici organizasyonlara dönüştürülmektedirler.

SUMMARY

The subject of this study could be explained as “The definition and analysis of the effects derived from the representation of Turkey by means of participation in international folk dance festivals with Turkish Folk Dances which is a sound representative of traditional Turkish culture”.

As the subject taken up, general information about Turkish Folk Dances is given primarily, followed by an introduction under the heading of “Folk Dance Festivals”. Chapter I gives general information about folk dances whereas chapter II deals with the in-depth study of concept of festivity, relation of folk dance-festival and folk dance festivals by giving examples from Turkey and the world.

Chapter III is about the concept of promotion and especially a country’s promotion. In this chapter, methods and techniques of internal and external promotion are studied in detail and the subject matter is related to the external or abroad promotion of Turkey. The process of information is completed with the study of policies followed by Turkey until present day, basic principles and institutions and foundations which are and were active in the matter.

The subject of chapter IV is the “Contribution of Folk Dance Festivals to the promotion of Turkey”. Primarily, folk dance festivals are studied, under the light of information given in the introduction, as a way of promotion, the points at which these promotional activities are an asset is established and then, the relation to Turkey is investigated. With the help of successful results from internal or external folk dance festivals gotten by Turkish Folk Dance Teams, the exact subjects of contribution of folk dance festivals in promotion of Turkey is found out and explained in detail.

In the conclusion, the promotional functions of folk dance festivals are listed, taking into consideration both the positive and negative effects derived from festivals.

In the study, folk dance are studied under a different light and positive promotional cases of Turkish Folk Dances is considered. As a result, it is proven that folk dances are an important element for the international promotion of Turkey, despite the inadequacies of state and related institutons and lack of interest and importance under the circumstances in Turkey. What is at most important is that, international folk dance festivals turn into destructive organizations due to improper auditing and lack of interest whereas they could be extremely important and useful elements or instruments of promotion.

GİRİŞ

Geleneksel Türk kültürünün vazgeçilmez bir unsuru olan Türk Halk Oyunları, Türk toplumunun binlerce yıllık yaşantısının bir ürünü, asırlar boyunca milli bir gelenek halinde süregelmiş bir kültür hazinesi olma özelliğini taşımaktadırlar. Daha sonraları kaynağından alınarak sahneye getirilen Türk Halk Oyunları bugün sahne sanatı olma özelliği taşımakta ve farklı şekillerdeki sunumlarla kendini göstermektedirler. Uluslararası festivaller bunlardan biridir.

Halk oyunlarının tüm dünyada ait olduğu kültürü en iyi biçimde yansıtabilme özelliği ve bunu gerçekleştirirken evrensel bir dil olan dansı kullanması onu, birçok festival, şenlik ya da organizasyonun vazgeçilmez bir unsuru haline getirmiştir. Türk Halk Oyunları da zengin müzik, giysi ve oyun repertuarı ile tüm dünyanın ilgisini çekmeyi başarmış, uluslararası festivallerin vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Pek çok ülkede düzenlenen bu festivallere Türk grupları da davet edilerek Türk Halk Oyunları uluslararası boyutlara taşınmıştır.

Böylece Türkiye'nin ve Türk insanının da aynı ortamlarda tanıtımına zemin hazırlanmış, Türk Halk Oyunları ise önemli bir tanıtım aracı olma özelliğini kazanmıştır. Bir çok ülkede düzenlenen festivallere Türk grupları da iştirak ederek Türkiye'yi her yönü ile tanıtmaya çabası içine girmişlerdir. Aynı şekilde Türkiye'de de festivaller düzenlenerek yabancı topluluklar davet edilmiş ve tanıtım çalışmalarına yeni bir boyut getirilmiştir.

Ancak Türk Halk Oyunları'nın bu yönü devlet ve yetkili kurumlarınca henüz ciddiye alınmamakta ve destekleyici çalışmalara gidilmemektedir. Bu da Türkiye'ye zaman kaybından başka birşey vermemektedir. Yapılması gereken öncelikle, tanıtım kavramı ve tanıtım çalışmalarına paralel bir çizgide halk oyunlarının uluslararası platformlardaki katkılarının tespitidir. Halk oyunları bir dış tanıtım aracı olarak şekillendirilmeli, katkıda bulunduğu alanlar belirlenerek destekleyici çalışmalara gidilmelidir.

1.BÖLÜM

TÜRK HALK OYUNLARINA GENEL BAKIŞ

1.1 DANSIN DOĞUŞU VE HALK OYUNLARININ TANIMI

1.1.1 Dansın Doğuşu

İlk insanların topluluklar halinde yaşamaya başlamaları ve kendilerini yöneten bir takım bilinmeyen , büyük ve sihirli güçlere tapmaları ile dansın doğuşu ve beraberinde de gelişimi başlamıştır. “Tabii güçleri kontrol edemeyen insanlar , olayları basit ritüellerde oyunlarla anlatmaya , onlardaki gücü anlamaya ve elde etmeye çalışmışlardır. Böylece temeli büyüye dayanan dans ortaya çıkmıştır.”¹

“Dans orijini itibarı ile majik ve kültik (büyü ve tapınma ile ilgili) olan , bütün çağlarda ve bütün ülkelerde duyguların , coşku ve heyecanların , ritmik hareketlerle (müzik aleti eşliğinde veya müzik aleti olmaksızın) anlatılmasıdır.”² İnsanlar pek çok duyguyu, düşünceyi dans yolu ile ifade etmişler , böylece dansın değişik şekilleri ortaya çıkmıştır. Dansın işlendiği en önemli konular dini ve sosyal alanlarda olmuş , ayrıca eğlence amaçlı danslar da işlev kazanmıştır. Doğum , ölüm , savaş , dua , tabiat varlıklarını taklit etme , v.b. gibi konular danslarla ifade edilmiş , ayrıca zevk ve eğlence amaçlı danslar ortaya çıkmıştır. “Toplumların maddi ve manevi kültürleri geliştikçe dans anlayışı da değişmiştir. Önceleri taklit , büyü ve dine dayanan danslar sonraları fonksiyonlarını kaybetmiş , son safhada salon dansları ortaya çıkmıştır. Salon dansları ortaya çıkınca , diğer danslara halk dansları denmiştir.”³

¹ *Standart Dictionary of Folklore, Dance*

² Türker Eroğlu, “Doğu ve Güneydoğu Anadolu’da Halk Oyunları ve Halayların İncelenmesi,” Ankara 1995, s. 17

³ *a.g.e.*, s. 18

1.1.2.Halk Oyunları Kavramı

Dansın doğuşu ve gelişimi, beraberinde yeni türleri ve yeni şekilleri getirmiş , geleneksel özellikler taşıyan ve halkın içinden çıkagelen , anonim ve otantik değerler taşıyan danslar , halk dansları ya da halk oyunları adı altında toplanmıştır. Klasik danslar ve modern danslar dışında kalan geleneksel yapıdaki danslara halk dansı ya da halk oyunu denmiştir. Bu oyunlar etnik grupların ve toplulukların kültür yapılarının birer ürünüdür.

Halk oyunları , “ait olduğu toplumun kültür değerlerini yansıtan; bir olayı , bir sevinci , bir üzüntüyü ifade eden; orijini din ve büyü ile ilgili (majik ve kültik) olan; müzikli (bir müzik aleti eşliğinde veya bir müzik aleti olmaksızın , el, ayak gibi organlar veya bıçak , kılıç-kalkan v.b. araçlarla tempo tutularak; veyahut da şarkı - türkü söylemek sureti ile yaptıkları müzikten tempo alarak) olarak , tek kişi veya gruplar halinde icra edilen; ölçülü , düzenli hareketlerdir.”⁴

“Toplumların geleneksel yaşama biçimlerini , inanışlarını , tabiatla ve birbirleri ile olan ilişkilerini ezgi ile birleştirip ritimle zenginleştiren , yaşayan kültür mirasını , insanların kahramanlıklarını , yurt sevgisini , dostluğa ve güzelliğe olan tutkusunu vücut hareketleri ile bütünleştirip anlatmak halk oyunlarının ana amaçları başında gelmektedir”⁵

1.2.TÜRK HALK OYUNLARI

1.2.1. Doğuşu ve Tarihsel Gelişimi

“Dansın Anadolu’da ilk toplu ve yerleşik hayata geçildiği zamanlarda varolduğunu yapılan arkeolojik kazılar doğrulamaktadır. Konya’da , Çatalhöyük’te yapılan neolitik kazılardaki duvar resimleri bu görüşün doğruluğunu çok açık bir biçimde ortaya koymaktadır. M.Ö. 500-6500 yıllarına ait yapı kalıntılarının duvarlarında bulunan iki metre boyundaki resimlerin konularını toplu danslar oluşturmaktadır.”⁶

⁴ Türker Eroğlu, “İnsan ve Oyun”, Kayseri 1994, s. 24

⁵ Şinasi Ünal, “Uluslararası Halk Oyunları Faaliyetlerinde Kitle İletişim Araçlarının Değerlendirilmesi”, Eyüboğlu Eğitim Kurumları 1.Halk Oyunları Sempozyumu Bildirileri, İstanbul 1995, s. 19

⁶ Şerif Baykurt, “Türk Halk Dansları ve Anadolu Uygarlıkları”, III.Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, s. 49-50

Yapılan araştırmalar, Orta Asya Türkler'inin de dansa çok önem verdiklerini , özellikle güneşin doğunu , batışını simgeleyen bir kısım doğa olaylarını anlatan dansların sabaha kadar yapıldığını ortaya çıkarmıştır. Türkler'in Anadolu'ya geldikleri sıralarda henüz kabullendikleri İşlamiyet'in etkisi ile , resim ve heykele olduğu gibi dansa da sırt çevrilmiş ve dans toplum dışına itilmek istenmiştir. Din ve devlet adamlarının tepkileri dansların dağlara çekilmesine ya da bir takım mezhep ve tarikatlar aracılığı ile kapalı ve gizli yerlerde sergilenmesine neden olmuştur.

“Türk Halk Oyunları'nın gerisinde Eski Anadolu kavimlerinin ve özellikle Yunan ve Latin dünyasının milli mizaca malolmuş bir sentezine yer yer şahit oluyoruz. Musikiye , mimariye kaba hatlarla sinmiş olan ilk ağ kültürü , halk oyunlarında homerik bir rzgarlanmaya uğuyor. Türk ırkı , üstünde vatan kurduğu toprakta , yankıları yalnız oyunda alan yüksek bir sentez yaratmış , bundan olacak , hiçbir milletin hayatında bu kadar renkli bu kadar çeşitli bir oyun manzarası görülmüyor. Bugün yurdumuzda sayıları binleri bulan danslarımız , Orta Asya'dan birlikte getirdiklerimizle Anadolu'da bulduklarımızın bir karışımı , bir sentezidir.”⁷

Türk Halk Oyunları , Türk toplum hayatında yüzyıllar boyunca milli bir gelenek halinde süregelmiş bir kültür hazinesidir. Çeşitli bölgeler içerisinde , değişik ve oldukça renkli örnekler biçiminde , milli ve yöresel bir kaynaşma ve hareket unsuru olarak yaşatılan bu hazine , tabiat, yurt , insan sevgisi ile milli bir bağlılığın açık bir belirtisi olarak günümüze kadar gelmiştir.

1.2.2. Kaynaktan Sahneye Türk Halk Oyunları

Türk toplumunun binlerce yıllık yaşantısının birer ürünü olarak açıkladığımız halk oyunları , 20. Yüzyılın getirdiği gelişmelere paralel olarak , yeni gelişmelere ve farklı uygulamalara maruz kalmıştır. Halkevleri ile başlayan yapılanma döneminin ardından folklor derneklerinin kurulmaya başlanması ile, kurumsallaşma sürecine yeni bir boyut getirilmiştir. Türk Halk Oyunlarını Yayma ve Yaşatma Tesisi , Türkiye Milli Talebe Federasyonu , Türk Halk Oyunları Federasyonu, Milli Türk Talebe Birliği gibi ğrenci dernekleri bu yıllara ait kurumlara örnek olarak gösterilebilirler.

---

⁷ a.g.b. , s. 56

Kurumsallaşma süreci ile birlikte , oyuncu sayısının ve oyun repertuarının artması , yapılan çalışmaları sergileme ve sunma ihtiyacını dolayısı ile de halk oyunlarında sahneleme olgusunu gündeme getirmiş ve kaynaktan sahneye geçiş süreci başlamıştır.

“1970’lere doğru gelindiğinde artık halk oyunları piyasası , kurumları, oyuncularını , seyircisi , festivalleri ve yarışmaları ile neredeyse bir sektör haline gelmiş ve öğreticiler , müzisyenler , kostüm terzileri , hatta dernek yöneticileri için maddi gelir kapıları açılmıştır.”⁸

1.2.2.1. Bir Sahne Sanatı Olarak Halk Oyunları

Türk Halk Oyunları , günümüzde bale , opera , tiyatro v.b. diğer sahne sanatları ile birlikte sahnedeki yerini almıştır. Kurumsallaşma sürecindeki hızlı gelişmelere paralel olarak oyun repertuarındaki ve öğretici sayısındaki hızlı artış, akademik çalışmaların sunuşa getirdiği değişiklikler ve sahne unsurlarının da yardımı ile halk oyunlarında sahne çalışmaları bugünkü şeklini almıştır.

Halk oyunlarının sahneleme şekillerinin başında yarışmalardan söz etmek mümkündür. “Halk oyunları yarışmalarının , 1970’ler ve 80’lerde, büyük şehirlerde gelişen halk oyunları oynama geleneği üzerinde büyük etkisi olmuştur.”⁹ Yarışmaların yarattığı teşvik ile hızlanan kurumsallaşma , festivalleri gündeme getirmiş ve özellikle yabancı ülkelerdeki festivallere katılımlar sağlanmıştır. Ayrıca , özel geceler ve şenlikler için de, halk oyunları gösterileri vazgeçilmez bir unsur haline gelmiştir.

1.2.2.2. Türk Halk Oyunlarında Türler

a-Barlar:

Kars, Erzurum, Erzincan, Artvin, Bayburt ve kısmen Ağrı illerini içine alan, Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi’ne ait oyunlardır. Bar sözcüğü , Şaman’larda davula verilen isimdir ve Anadolu’da yiğitlik , dadaşlık gibi kavramlarla kaynaşarak bir oyun türü olma özelliğini kazanmıştır. Toplu olarak ve genellikle dizi halinde oynanan son derece disiplinli oyunlardır. Örnek olarak;

---

⁸ Arzu Öztürkmen, “Türkiye’de Folklor ve Milliyetçilik”, İstanbul 1998, s. 248

⁹ a.g.e. , s. 251

Hançer barı , Yüksel barı , Sarhoş barı , Atabarı verilebilir. Genellikle davul ve zurna ile oynanırlar.

b-Halaylar:

Doğu Anadolu, Orta Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerini kapsayan bir alana yayılmıştır. (Van , Hakkari , Muş , Bitlis , Tunceli , Elazığ , Malatya , Bingöl , Kars , Ağrı , Çorum , Tokat , Sivas , Çankırı , Yozgat , Kırşehir , Adıyaman , Adana , Şanlıurfa , Diyarbakır , Kahramanmaraş , Hatay , Gaziantep , v.b.) Toplu halde , düz ve dizi halinde , dairesel şekillerde oynanabilen oyunlardır. Örnek olarak ; Abdurrahman halayı , Çorum halayı , Diyarbakır halayı , Lorke , Düz halay , Fatmalı , Üçayak , Oğuzlu , v.b. verilebilir.

Davul , zurna , klarnet ve def başlıca sazlarıdır.

c-Hora ve Karşılamlar:

Trakya bölgesinde (Kırklareli , Tekirdağ , Edirne , Silivri v.b) oynanan oyunlardır. Örnek olarak ; Trakya Karşılması , Kasap , Alipaşa , Sirto , Zigoş , Fatoş , Sülman Ağa v.b. verilebilir. Davul , zurna , klarnet , darbuka , keman başlıca sazlarıdır.

d-Zeybekler:

Batı Anadolu , Ege ve Akdenizin kıyı ve iç kesimlerinde (Bursa , Çanakkale , Bilecik , Kütahya , Afyon , Muğla , Denizli , İzmir , Balıkesir , Manisa , Burdur , Isparta , v.b) oynanan oyunlardır. Zeybeklerin savaşıklık , yiğitlik , mertlik gibi özelliklerini konu olarak işlemişlerdir. Tutuşsuz , grup halinde , daire ve çizgi formlarında oynanırlar. Örnek olarak ; Muğla Zeybeği , Harmandalı , Kerimoğlu , Yörük Ali , Serenler Zeybeği v.b. verilebilir. Davul , zurna , klarnet başlıca kullanılan sazlarıdır.

e-Horonlar ve Sallamalar:

Doğu Karadeniz Bölgesi'nde (Sinop , Samsun , Ordu , Giresun , Trabzon , Rize , Artvin , v.b.) toplu halde , düz sıra ve dairesel biçimlerde oynanan oyunlardır. Oyunlardaki hareketlilik ve çabukluk Karadeniz'in hırçınlığını yansıtmaktadır. Davul , zurna , kemençe , tulum başlıca kullanılan sazlarıdır. Örnek olarak ; Düz horon , Sallama , Horon kurma , Hemşin horonu , Deli horon , Sıksara , Sarıççek v.b. verilebilir.

f-Kaşıklı Oyunlar:

Kısmen, Marmara Bölgesi ve Orta Anadolu'dan Akdeniz'e açılan bölgede (Bursa , Bilecik , Silifke , Mut , Anamur , Kırşehir , Konya , Eskişehir , Burdur , Afyon-Dinar v.b.) oynanan oyunlardır. El tutmaksızın , daire şeklinde veya karşılıklı eşleşmeler şeklinde , oyuncuların ellerindeki tahta kaşıkları ritm aracı olarak kullanmaları sureti ile oynanırlar. Bağlama , davul , klarnet , sipsi , keman , darbuka kullanılan sazlardır. Örnek olarak ; Yayla Yolları , Türkmen Kızı , Silifkenin Yoğurdu v.b verilebilir.

g-Yallılar:

Kuzeydoğu Anadolu bölgesinde (Kars , Artvin) oynanan oyunlardır. Halaylar ve barlar gibi toplu halde oynanırlar ve türkölüdürler. Garmon , klarnet, akordeon , koltuk davulu , tar başlıca kullanılan sazlardır.

2.BÖLÜM

FESTİVAL KAVRAMI

2.1.TANIMI VE TARİHSEL GELİŞİMİ

2.1.1 Tanımı

“Festival, latince festivus kelimesinden gelip Fransızca bir kelime olarak geçmektedir. Dönemleri , yapıldığı çevre , katılanların sayısı ve niteliği , programda yer alan eserler bakımından özel önemi olan konser dizisi veya sanat gösterisi ile belli bir sanata veya sanatçıya ayrılmış gösteri serisi de denilebilir.”¹⁰

Bir başka kaynakta ise ; “Bir yörenin en ünlü ürünü için yapılan gösteri , şenlik (karpuz festivali , kiraz festivali gibi) ve düzensiz toplantı veya curcuna ”¹¹ şeklinde tanımlanmıştır.

2.1.2. Tarihsel Süreç İçinde Festivaller

2.1.2.1. Dünya Üzerindeki Festivallerin Tarihsel Gelişimi

Tarihçilere göre ilkel insanların korkuları ve batıl inançları, bayramların ve festivallerin başlangıcını teşkil ederler. Medeniyetler geliştikçe festivaller daha bir özenle kutlanmış ve dinsel olmayan özellikler kazanmaya başlamıştır. Örneğin, “Eski Yunanlılar tanrılarını atletik oyunlar içeren festivallerle onurlandırmışlardır. Bunlardan en önemlileri Olympain , Isthmain , Nemean , ve Pythian festivalleri ve oyunlarıdır.”¹² “Romalıları festivallerini kutlamak için büyük fuarlar kurmuşlardır. 17 Aralık'ta başlayan festivallerini Satürn Tanrısını onurlandırmak için yapmışlar ve adına da Satürnelia demişlerdir.”¹³

¹⁰ *Meydan Larousse Ansiklopedisi*, İstanbul 1985, 4.cilt, s. 619

¹¹ *Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi*, İstanbul 1986, 8.cilt, s. 4601

¹² *The World Book Encyclopedia*, 1977, 7.cilt, s. 61

¹³ gös.yer.

İnsanlar tek tanrılı dine geçtiklerinde , daha önceki festivallere ait özellikleri de bu devre taşımışlardır. Örneğin; “Filistinliler Pentecost denilen festivallerini, ilk hasat ürünlerini Kudüs’teki Temple’a getirip sunarak kutlamışlardır.”¹⁴ Yine bu dönemde yapılan kutlamalar , hem dini bayramı hem de festival havasını içinde barındırır duruma gelmiştir.

Hıristiyanların bayramları zamanı değişen ve değişmeyen bayramlar olarak kutlanır. Her yıl aynı tarihte (1 Kasım) All Saint’s Day , (25 Aralık) Cristmas Day ve her yıl farklı tarihte Paskalya , Pentecost , Ascension Day gibi Fransa , İtalya , Portekiz , İspanya ve bir çok Latin Amerika ülkesinde , Paskalya perhizinden evvel eğlenceli karnaval veya festivaller düzenlenir.

Yahudilerin festivalleri dini ve millidir. “En önemlileri Yom Kippur , Rosh Hashanah , Hanukkah ve Peşah ’dır.”¹⁵

Müslümanlar ise yılda iki tane önemli bayram kutlarlar. Biri Ramazan diğeri Kurban Bayramı’dır.

“Günümüzde kullandığımız anlamıyla festivaller ilk olarak müzik dalında, 18.yy.da İngiltere’de yapılmıştır. Bu gelenek 19.yy.’da Narmich (1824) ve Leets (1874) festivalleri ile devam etmiştir. Almanya’da 1845 yılında Bonn’da yapılan Beethoven ve üç Bach Festivalinin ünü zamanımıza kadar gelmiştir. II.Dünya savaşıdan önce Germen ve Angloksan ülkelerinde yerleşmiş olan festival geleneği , 1946’dan itibaren Avrupa’da gittikçe gelişerek yayılmıştır. Savaştan sonra , geleneksel büyük festivaller faaliyetlerine tekrar başlamıştır.

En eski uluslararası dans festivali 1933’de ABD ‘de Ted Shawn tarafından başlatılan Jacop’s Pillow Festivali’dir. Bunun dışında her yıl bir çok dans festivali düzenlenmektedir.

İtalya’da Spaletto’da iki dünya festivali , Fransa’da Baux-de-Provence ve milletlerarası Paris Dans Festivali , Atina , Varna, Tunus Hammavet ve Lübnan Baalbek Festivallerinde zengin bale ve folklor programları yer almaktadır.

---

¹⁴ a.g.e. s. 62

¹⁵ gös.yer.

Tiyatro dalında ilk festival , 1869'da Fransa'nın Orange şehrinde yapılmıştır. Bu alandaki en önemli festivaller şunlardır; Avignon , Aix-en-Provence , Arles gibi. Paris'te her yıl yabancı tiyatro topluluklarının katılımı ile Theatre des Nations adıyla bir milletlerarası festival düzenlenmektedir.

Sinema dalında düzenlenen ilk festival , 1934'de gerçekleştirilen Venedik Film Festivali'dir. Bunu Brüksel , Cannes , Lacarna , Karlovy Vany , Edinburgh , ve Berlin film festivalleri izlemiştir."¹⁶

2.1.2.2. Türkiye'deki Festivallerin Tarihsel Gelişimi

Türkiye, festival kavramı ile ilk defa 20 Ekim 1931'de İstanbul'da toplanan II. Balkan Konferansı münasebeti ile , Beylerbeyi Sarayında düzenlenen Balkan Oyunları Festivali ile tanışmıştır. Bu festival Atatürk'ün önderliğinde gerçekleştirilmiştir. Türkiye'de diğer sanat dallarında yapılan ilk festivaller ise şunlardır: "İlk tiyatro festivali devlet tiyatrosu tarafından 1959 yılında Antalya Aspendos Anfi Tiyatrosu'nda düzenlenmiştir. İlk film festivali 1948'de , Yerli Film Yarışması adıyla Yerli Film Yapanlar Cemiyeti'nce gerçekleştirilmiştir. Ayrıca devlet tiyatrosu 1948 , 1949 , 1950 ve 1951 yıllarında Ankara'da bir Türk – İngiliz müzik festivali düzenlemiştir."¹⁷ Ancak gerçek manada tüm sanatsal festivaller , II. Dünya savaşından sonra gelişmiş ve yaygınlaşmıştır.

2.2 FESTİVAL TÜRLERİ VE ÖZELLİKLERİ

Görülüyor ki , tarihsel süreç içinde , pek çok amaç için festivaller düzenlenmiştir. Bunların uzantıları ise gelişmiş ve modernize olmuş biçimleri ile günümüzde de varlıklarını başarı ile sürdürebilmektedirler. Bu organizasyonlar çeşitli insan kitlelerini hedeflemekte ve düzenlenen konu doğrultusunda, kitleleri bu organizasyonlar çerçevesinde birleştirici bir özellik taşımaktadırlar. Festivaller değişik şekillerde karşımıza çıkarlar. Bu festival türleri örnekleri ile birlikte aşağıda açıklanmıştır.

¹⁶ *Meydan Larousse Ansiklopedisi*, İstanbul 1985, 4.cilt, s. 619

¹⁷ *gös.yer.*

a- Önemli Kişi veya Günlere Ait Festivaller,

Adından da anlaşılacağı gibi , herhangi bir yerde (kent , ülke , köy v.b.) önemli kabul edilen kişi ya da günlerden ismini alan festivallerdir. Örnek; Antalya , Noel Şehri Demre Festivali (Antalya'da dünyaya gelen Noel Baba için Mayıs ayının son haftası düzenlenen festival)

Uluslararası Erzurum Kongresi Festivali (Erzurum Kongresinin Yıldönümü'nün kutlandığı festival 23 –31 Temmuz)

b- Geleneksel Müziğin Tanıtımı İçin Düzenlenen Festivaller,

Örnek ; Uluslararası Ankara Sanat Festivali (Çağdaş Türk Sanatını , Geleneksel Türk Sanat ve Halk Müziklerini sunmak ve tanıtmak amacı ile 4 Nisan –7 Mayıs tarihleri arasında Ankara'da düzenlenmektedir.)

c- Film ya da Sinema Festivalleri ,

Örnek; İstanbul Uluslararası Film Festivali (Türk sinemasını tanıtmak ve gelişmesine katkıda bulunmak amacı ile 3-18 Nisan tarihlerinde düzenlenmektedir.)

d- Geleneklerin Yaşatılması Amacı İle Düzenlenen Festivaller ,

Örnek ; Kafkasör Kültür ve Sanat Festivali (Yöredeki yayla göç geleneğini sürdürmek amacı ile, 16-19 Haziran'da Artvin'de düzenlenmektedir.)

e- Tiyatro Festivalleri ,

Örnek ; Uluslararası İstanbul Tiyatro Festivali (Türk tiyatrosunu tanıtmak ve gelişimine katkıda bulunmak amacı ile, 19 Mayıs – 5 Haziran tarihleri arasında düzenlenmektedir.)

f- Klasik- Modern Dans ve Müzik Festivalleri ,

Örnek ; İstanbul Sanat ve Kültür Festivali (Çeşitli ülkelere ait klasik ve modern dans toplulukları ile müzik topluluklarının gösteri ve etkinlikleri sunulmaktadır. 20 Haziran-30 Temmuz)

g- Bir Sektörün Gelişmesi İçin Düzenlenen Festivaller ,

Örnek ; Uluslararası Marmaris Yat Festivali (Yat turizminin gelişmesi , kıyılarımızın ve doğal güzelliklerimizin tanıtımı amacı ile 7-14 Mayıs arasında düzenlenmektedir.)

h- Eğitim Amaçlı Festivaller ,

Örnek ; Uluslararası İzmir Kültür – Sanat ve Eğitim Festivali (Kültür ve sanatın araştırılması , incelenmesi , öğrenilmesi , öğretilmesi , korunması ve kitlelere yaygınlaştırılması amacı ile 10 Haziran – 10 Temmuz tarihleri arasında düzenlenmektedir.)

ı- Tükenmekte Olan Varlıkları Koruma Amaçlı Festivaller ,

Örnek ; Birecik Kelaynak Festivali (Nesli tükenmekte olan Kelaynak kuşlarının korunması ve yaşatılması amacı ile 8 Mayıs'ta yapılmaktadır.)

a- Geleneksel Değerlerin Tanıtımı İçin Yapılan Festivaller ,

Örnek ; Mengen Aşçılık ve Turizm Festivali (Zengin Türk mutfağının yaratıcısı ve uygulayıcısı aşçıların genelde yetiştiği yöre olan Mengen'de düzenlenmekte , Türk mutfağı tüm zenginlikleri ile tanıtılmaktadır.)

b- Tarihi , Turistik ve Kültürel Tanıtım İçin Düzenlenen Festivaller,

Örnek ; Uluslararası Troya Festivali (Çanakkale şehrinin eşsiz tarihi ve turistik yerlerinin tanıtımı ve Troya efsanesini yaşatmak amacı ile 10-18 Ağustos tarihleri arasında düzenlenmektedir.)

c- Halk Oyunları Festivalleri ,

Örnek ; Uluslararası 23 Nisan Çocuk Şenliği (TBMM'nin açılış yıldönümü nedeni ile , 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı bünyesinde , yabancı ülke çocukları ülkemize davet edilerek gösteriler düzenlenmektedir.)

2.3. HALK OYUNLARI FESTİVALLERİ

2.3.1. Halk Oyunları ve Festival İlişkisi

“Kültürün bir kaç ögesini bünyesinde toplayan halk oyunları , milletlerin kimliklerinin ortaya konulmasında ve tanıtılmasında , milletlerin iletişiminde önemli araçlardan birisi olmaktadır.”¹⁸ Festivallerin gerek ulusal gerekse uluslararası alanda , insanları din , dil , ırk farklılıklarını gözetmeksizin biraraya getirmesi özelliğinden yola çıkarak, halk oyunları-festival ilişkisini açıklamak yerinde olacaktır. Başka bir deyişle, festivallerin insanları birleştirici özelliği ile halk oyunlarının evrensel dili, tüm dünya üzerindeki halk oyunları içerikli festivallerin yaratıcısı olmuştur.

Dünyadaki halk oyunları festivalleri II. Dünya savaşından sonra gelişmeye başlamıştır. Halk oyunları kimi zaman geniş kapsamlı ya da çok içerikli bir festivalin parçası durumunda sergilenmiş , kimi zaman da folklorik nitelikler taşıyan bir festivalin dalı olarak sunulmuştur. En belirgin olanı ise, başlı başına halk oyunları içerikli festivallerdir.

2.3.2. Halk Oyunları Festivallerinin Özellikleri

Halk oyunları , tüm dünya üzerinde , evrensel bir dille kültürleri en iyi şekilde yansıtabilme özelliğinden dolayı , gerek yurt içi gerekse yurt dışındaki bir çok festival , şenlik ya da organizasyonun vazgeçilmez , önemli bir unsuru olarak karşımıza çıkar. “Sadece oyun değil , kendisini yaratan yöre insanının bütün ürünlerini , duygularını yansıtmaktadır. Bir boşalma , eğlence aracı olması; insanların morallerinin iyi olduğu zamanlarda ortaya çıkması , onun komşu , dost , samimi olduğunun kanıtı sayılabilir. Festival ve şenliklerde birbirini anlamayan insanların , birbirlerini anlaması çok önemlidir.”¹⁹

İşte halk oyunlarının bunu en başarılı bir şekilde sağlama özelliği , halk oyunları festivallerinin düzenlenmesinde etkin bir rol oynar.

¹⁸ Yener Altuntaş, “*Kaynaktan Gösterime Halk Oyunları*”, Eyüboğlu Eğitim Kurumları, 1.Halk Oyunları Sempozyumu Bildirileri, İstanbul 1995, s. 43

¹⁹ Gökten Ay, “*Halk Oyunlarında Araştırma ve Tanıtım Yeterli Mi?*”, Eyüboğlu Eğitim Kurumları, 1.Halk Oyunları Sempozyumu Bildirileri, İstanbul 1995, s. 35

Halk oyunları festivallerinin iki belirgin şekli karşımıza çıkar. Bunlar ya doğrudan halk oyunları üzerine düzenlenmiş yarışma ya da şenlik biçimindeki festivaller , ya da farklı birkaç konuyu ele alıp , bünyesinde halk oyunlarını bulunduran şenlik veya festivallerdir.

“Halk oyunlarının bu faaliyetlerde şu fonksiyonları itibarı ile yer aldığı düşünülebilir.

- Halk oyunları müzik , adım ve kostüm gibi üç temel unsuru ile mensup olduğu kültür hakkında fikir verebilecek kabiliyettedir.

- Bu yönüyle halk oyunları , uluslararası faaliyetlerde bir tanıtım aracı olarak kullanılabilir.

- İştirakçiler açısından bir halk oyunları grubunun yabancı ülkelerdeki faaliyetlere katılıyor olması ; katılanların farklı ülkelerdeki farklı toplumları , bunların kültürlerini , siyasi ve idari coğrafyalarını tanımaları ve yine faaliyeti gerçekleştiren ülkenin gerek halk oyunları , gerek izleyici durumundaki insanların farklı ülke insanlarını görme ve kültürlerini tanımaları bakımından önemlidir.”²⁰

Görülüyor ki, tüm festival türlerinde olduğu gibi halk oyunları festivallerinde de halk oyunlarının sahip olduğu özellikler göz önünde bulundurulmakta, bunlardan faydalanılması sureti ile de festivaller düzenlenmektedir.

Halk oyunları festivallerini ulusal ya da uluslararası düzeylerde ele almak mümkündür. Bu festivallere katılım , organizasyon komitelerinin daveti ile gerçekleştirilmektedir. Katılımın onaylanması ile komite katılımcı gruba tanıtıcı tüm bilgilerle birlikte hazırlanacak ve sergilenecek çalışmaların içeriği ve süresi ile ilgili ayrıntıları da gönderir. Böylece katılımcı grup çalışmalarını ve sergileyeceği oyunları bu düzene göre hazırlar.

---

²⁰ Türker Eroğlu, “*Halk Oyunlarının Bilim ve Sanatla İlişkisi ve Uluslararası Faaliyetlerde Tanıtım ve Tanıtımaya Katkısı*”, Eyüboğlu Eğitim Kurumları, 1.Halk Oyunları Sempozyumu Bildirileri, İstanbul 1995, s. 41

Gösteri programı dışındaki konaklama , yol giderleri , yiyecek, içecek v.b. gibi diğer unsurlarla ilgili düzenlemeler ise komite ve katılımcı arasında yapılan anlaşmalar gereği önceden belirlenir. Gerekli anlaşmaların yapılması ve mutabakat sağlanması durumunda katılım gerçekleşir.

Günümüzde , en çok karşılaştığımız festival türü folklor festivalleridir. Bu festivaller , başta halk oyunları olmak üzere folklorun diğer ürünlerini de içine alan geniş bir kültür yelpazesi olarak karşımıza çıkarlar. Bu festivallerin organizasyonlarını bünyesinde toplayan kuruluşlar bir merkez görevi taşıyarak, dünya genelinde , festivalleri pek çok yere yaymakta ve geliştirmeye çaba göstermektedirler. Bu kuruluşların başında da CIOFF gelmektedir.

2.3.3 Festival Organizasyonlarında Öncü Kuruluş: CIOFF

Festivallerin önem kazandıkça yaygınlaşmaya başlaması , yapılan organizasyonların daha düzenli ve daha dikkatli olmaları gereğini doğurmuş , bu nedenle merkez olarak kabul edilen teşkilatlanmalara gidilmiştir. Bunlardan biri ve en önemlisi de kuşkusuz CIOFF'dur.

“CIOFF kelimesinin (Le Conseil International Des Organisations De Festivals De Folklore Et D'ans Traditionnels) Türkçe açılımı Uluslararası Folklor Ve Geleneksel Sanatlar Festivalleri Organizasyonu Konseyi'dir.”²¹

2.3.3.1 CIOFF'un Tarihçesi

1970 yılında Fransa'da kurulmuştur. Önceleri 12 ülkeden oluşan üye sayısı bugün 70 civarındadır. İnsanları biraraya getirmek amacı ile bugüne kadar pek çok festival organizasyonuna imza atmıştır. Zaman içinde pek çok folklor festival organizasyonu CIOFF ailesine katılmış ve bu sayede halk oyunları grupları , dünyanın pek çok yerinde gerçekleştirilen organizasyonlara katılma fırsatını yakalamışlardır.

---

²¹ Bahar Sağsöz, “CIOFF Teşkilatı ve Festivalleri”, İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuarı, Türk Halk Oyunları Bölümü, Bitirme Çalışması, İstanbul 1998, s. 6

“1988’de Seul’de Avrupa dışındaki ilk uluslararası kongresini gerçekleştirmiştir. Bir sonraki sene, CIOFF’un gelecekteki rolünü sağlamlaştıran, geleneksel kültür ve folklorun korunmasına dair yayınladığı tavsiyename UNESCO tarafından kabul edilmiştir.

1990 yılında CIOFF’a üye ülkelerin ve sektörlerin çalışmaları gittikçe yoğunlaşmış , 1993’de ülke sayısı 10’a ulaşmıştır. Komisyon ve komiteler olarak bilinen çalışma grupları oluşturulmuştur. CIOFF Kanada ,Tayland , Hollanda , Meksika , İsrail , İrlanda vs. gibi dünyanın çeşitli yerlerinde toplantı ve kongreler düzenlemiştir. 1995 yılında günümüzde geçerli olan iç yönetmelik yürürlüğe girmiştir.”²²

2.3.3.2. CIOFF’un Amaçları

CIOFF amatör grupları teşvik etmekte , festivalleri dünya genelinde pek çok noktaya yaymakta ve geliştirmeye çaba göstermektedir. Dünya barışına katkıda bulunarak farklı kültürlerdeki insanlar ve milletler arasında dostluklar geliştirmek , kültürel değerleri korumak ve kültür alışverişine zemin hazırlamak amacındadır. Bu amaçlar doğrultusunda festivaller , seminer ve sempozyum gibi etkinlikler düzenlenmektedir.

2.3.3.3. CIOFF ve Türkiye İlişkisi

Her ülkenin olduğu gibi , CIOFF üyesi Türkiye’nin de resmi bir delegesi ve gözlemcisi vardır. Türkiye resmi delegesi Savaş Tuğsavul , gözlemcisi ise Bakırköy Halk Oyunları Derneği Başkanı Muammer Arslan’dır. Ayrıca CIOFF’a destek veren ülke bölümünü oluşturan kişiler ; İTÜ TMDK Türk Halk Oyunları Bölüm Başkanı Doç. Fikret Değerli , Yeşilköy Halk Oyunları Derneği Başkanı Semih Usun , Gökselin İleri , Murat Şener , Tahsin Öztiryaki ve Hasan Işık’tır.

CIOFF Türkiye bölümünde gerçekleştirilen faaliyetler şunlardır:

- 1977 yılında CIOFF Dünya Kongresi’nin İstanbul’da gerçekleştirilmesi,
- 1978 Yeditepe Çocuk Şenliği,

---

²² a.g.e., s. 7

- 1985-1996 yıllarında CIOFF idare kurulunun İstanbul toplantıları,
- 1990-91 İst. Türk Mus. Vakfı Uluslararası Halk Müziği ve Halk Oyunları Şenliği,
- 1994 4. Avrasya Festivali,
- Uluslararası Yeşilköy Halk Dansları Festivali,
- Uluslararası Sultanahmet Halk Dansları Festivali,
- Uluslararası Galatasaray Lisesi Halk Dansları Festivali.

2.3.3.4. CIOFF Festivallerinde Şartlar

“CIOFF Festivallerinin şartları şunlardır;

- CIOFF sembolünün kullanılması ,
- Bir yıldan beş yıla kadar aralıklarla tekrarlanan , en az beş yabancı ülkenin katıldığı ve ülkelerin en az beş gün kaldığı (bugünlerden birinin serbest olması gereken) festivallerin düzenlenmesi,
- Bir yıl önceden ilgili Ulusal Bölüm’e davetiyenin gönderilmesi,
- Organizatör ile katılımcı topluluklar arasında bir kontratın yapılması; bu kontratta katılımcıların sayısı, karşılama ve konaklama, ulaşım , teknik imkanlar, festival programı , parasal düzenlemeler , geliş ve gidiş gibi ayrıntılara yer verilir. İleri aşamadaki anlaşmalarda rehber ve çevirmenler , tıbbi yardım ve kaza sigortası gibi bilgiler kontratta yer almak zorundadır. Kontrat, karşılıklı anlaşmayla sağlanır.

Katılımcıların sayısı tarafların anlaşmasıyla belirlenir. Kalınacak yer toplu veya özel olabilir, fakat mutlaka hijyenik ve temiz olmalıdır. Yiyecekler besleyici, doyurucu ve uluslararası standartlara göre olmalı , günde üç öğün verilmelidir. Ayrıca gidiş günü topluluklara kumanya sağlanmalıdır. Ülke içindeki ulaşım, festival komitesi tarafından ödenmeli ve organize edilmelidir.

Kendi aracıyla ulaşımını sağlayan katılımcılara da yol parası verilmelidir. Sahnenin büyüklüğü , ışık ve ses düzeni , kulislerin durumu gibi teknik bilgiler ile katılımcıların artistik hazırlığını yapabilmesi için gösteri sayısını , süresini ve şartlarını içeren bir program önceden gruplara

gönderilmelidir. Ödenmesi zorunlu olan harcırahın minimum değeri Ulusal Bölüm tarafından belirlenir. Anlaşmaya göre ulaşım , harcırah ve diğer giderler topluca verilebilir. Festivaller kazalara karşı sigorta sağlamak zorundadır. Ancak normal tıbbi tedavileri aşan durumlarda, festival komitesi zorunlu değildir.”²³

2.3.4. Dünya’da ve Türkiye’de Gerçekleştirilen Halk Oyunları Festivalleri

Halk oyunlarının sahne sanatı olarak gelişmesi ve aynı zamanda önemli bir kültür ürünü olması özelliği, onu festival organizasyonları içinde vazgeçilmez bir unsur haline getirmiş, gerek Türkiye gerekse dünya üzerinde, dolaylı ya da doğrudan gerçekleştirilen halk oyunları organizasyonlarının sayısı gün geçtikçe artmaya başlamıştır.

2.3.4.1. Dünya’nın Çeşitli Yerlerinde Düzenlenen Halk Oyunları Festival Örnekleri

Dünya’nın çeşitli ülkelerinde folklorik nitelikte pek çok festival organizasyonu gerçekleştirilmiştir. Bunların büyük bir çoğunluğu şenlik türünde festival organizasyonları olmakla birlikte yarışma düzeyinde festivallerde göze çarpmaktadır. Bunlardan bazıları şunlardır:

- Makedonya’da düzenlenen , Ohrid Balkan Ülkeleri Festivali,
- İngiltere Galler Bölgesi , L’langolen Uluslararası Müzik ve Halk Oyunları Festivali (Aynı zamanda yarışma),
- Fransa – Dijon Uluslararası Üzüm Festivali ve Altın Kolye Halk Oyunları Yarışması,
- İspanya’nın Barcelona kentinde , Sordanos Internationales Folkloricas’ın düzenlediği Uluslararası Folklor Festivali,
- Belçika’da , Uluslararası Schoten Halk Dansları ve Halk Musikisi Festivali,
- Zagreb Snotra Folklor tarafından düzenlenen Uluslararası Folklor Festivali,

---

²³ a.g.e., s. 17-18

- Fransa Confelens Uluslararası Folklor Festivali,
- Bulgaristan - Burgaz Şehri Uluslararası Folklor Festivali,
- Polonya - Zakopone Dünya Dağ Yöreleri Halk Oyunları Yarışma ve Festivali,
- Fransa - Bretagne Festivali,
- Fransa - Brest Uluslararası Folklor Festivali,
- Polonya Beskidy Halk Oyunları Yarışması,
- Fransa Renes Geleneksel Sanatlar Festivali,
- Tunus Kartaca Festivali,
- İtalya Alatri Uluslararası Folklor Festivali.

2.3.4.2. Türkiye’de Düzenlenmekte Olan Halk Oyunları Festival Örnekleri

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de , geleneksel özellikler taşıyan ve kültürel bir takım değerleri yaşatmak ve tanıtmak amacıyla düzenlenen festivaller düzenlenmektedir.

Bu festivallerin büyük çoğunluğu çok amaçlı olup bünyesinde birden fazla etkinliği barındırmaktadır. Halk oyunları da bir etkinlik olarak festivallerdeki yerini almıştır.

Ülkemizin büyük küçük pek çok noktasında halk oyunları ağırlıklı festivaller göze çarpar. Örneğin;

- Uluslararası 23 Nisan Çocuk Şenliği,
- Uluslararası Bursa Festivali,
- Uluslararası İskenderun Kültür ve Turizm Festivali,
- Uluslararası Silifke Müzik – Folklor Festivali,
- Uluslararası Samsun Halk Dansları Festivali,
- Kafkasör Kültür ve Sanat Festivali (16-19 Haziran, Artvin),
- Uluslararası Nasrettin Hoca Şenlikleri (8-10 Haziran, Eskişehir),
- Uluslararası Bergama Festivali (6-12 Haziran, İzmir),

• Uluslararası Selçuk – Efes Kùltür , Sanat ve Turizm Festivali,
(15-22 Mayıs)

• Kastamonu-Taşköprü Kùltür , Sarmısak ve Kendir Festivali,
(Eylùl ilk haftası)

- Aksu Kùltür ve Sanat Festivali (21-23 Mayıs, Giresun),
- İstanbul Kùltür ve Sanat Festivali,
- Avrupa İzcilik , Folklor ve Kùltür Festivali (1-10 Ağustos, Selçuk),
- Uluslararası Marmara Folklor Festivali (11-12 Mart, İstanbul),
- Van Turizm ve Kùltür Festivali (16-20 Temmuz),
- Kartal Kùltür ve Sanat Şenliği (4-11 Ağustos),

3. BÖLÜM

TÜRKİYE’NİN DIŞ TANITIMI

3.1. TANITIM KAVRAMI

“Tanıtım , belirli mesajları belirli gruplara ileterek davranışlarını değiştirmektir.”²⁴

“Tanıtım bir duygunun , düşüncenin mesaj haline getirilerek belirlenen hedef kitleye yazılı , sözlü ya da görsel-işitsel tekniklerle iletilmesidir. Diğer bir deyişle , mevcut ve potansiyel müşterilerle ya da tüketicilerle ilişki kurulmasıdır.”²⁵

“Başka bir tanıma göre ise, tanıma, hedef gruplara belirli bir tutum ve davranış kazandırmak için, uygun yöntemler, teknikler ve haberleşme araçları kullanılarak yapılan aydınlatma faaliyetleridir ; bu faaliyetler bazen fert, bazen grup ve bazen de kurumlar yolu ile yürütülebilir.”²⁶

Tanıtım, tanıtılmış hedef kitleleri etkilemek için hazırlanmış planlı ve inandırıcı haberleşme çabasıdır. Tanıtım bir ürün ya da nesne üzerine yapıldığı gibi , insanların , toplulukların , ülkelerin tanıtımı için de çalışmalara gidilmektedir.

3.1.1. Tanıtımın Boyutları

Tanıtım kavramı dört farklı alanda karşımıza çıkar. Bunlar; siyasi, ekonomik , sosyal ve kültürel , son olarak da turistik tanıtım şeklinde sıralanabilirler.

²⁴ Aysin Gök, “*Turizm’de Dış Tanıtım ve Türk Turizminin Tanıtım Sorunları*”, İ.Ü. İletişim Fakültesi Tanıtım ve Halkla İlişkiler Programı, Yüksek Lisans Bitirme Tezi, İstanbul 1995, s. 25

²⁵ Cemil Boyacı, “*Türk Turizminin Tanıtım Sorunları*”, 2.Ulusal Turizm Kongresi, Kuşadası 1991, s.8

²⁶ Emin Öztürk, “*21.YY’a Doğru Türkiye’nin Tanıtımı*”, 1992 Turizm Yılı, Kalkınma Bankası Yayını, s. 164

Siyasi alanda tanıtım , uluslararası düzeyde kişileri , grupları , kuruluşları ve devletleri siyasi bir çerçeve içerisinde etkilemek yolu ile gerçekleştirilir.

Ekonomik tanıtma , ekonomik anlamda kalkınmaya ve gelişmeye yardımcı olmak , iç ve dış ticareti geliştirmek amacı ile , siyasi ve ekonomik politikalara paralel olarak devlet ve devlet dışı birimlerce yürütülen faaliyetler şeklinde açıklanabilir.

Sosyal ve kültürel alanda tanıtım, sahip olunan sosyal ve kültürel değerlerin diğer tanıtım politikalarını destekleyici unsurlar haline getirilmeleri yolu ile gerçekleştirilir.

Turistik tanıtım ise, sahip olunan doğal , kültürel , tarihi , ve arkeolojik değerlerin iç ve dış turizm pazarlarında , değişik promosyon teknikleri yardımı ile , potansiyel turist gruplarına sunulması yolu ile gerçekleştirilir.

3.1.2. Tanıtım Yöntemleri

İyi bir tanıtım için , öncelikle tanıtılacak kavramların iyi bilinmesi , başarılı bir şekilde tahlil edilmesi , olumlu ve olumsuz yönlerinin iyi bilinmesi gerekir. Bu gösteriyor ki iyi bir tanıtım için, iyi tanınmanın önemi büyüktür. Tanıtma faaliyetlerinde bulunanlar , öncelikle kendi açılarından tanınmayı gerçekleştirmek zorundadırlar. Bu nedenle tanıtma yöntemlerine paralel olarak tanıma yöntemlerinin de bilinmesi gerekir.

İyi bir tanıtma için öncelikle hedef kitle belirlenerek bu kitleye ait beklentiler tespit edilmelidir. Bu , anket , görüşme , araştırma gibi yollarla gerçekleştirilebilir. Böylece neyin , kime , hangi yollarla tanıtılacağı tespit edilir.

Tanıtım çalışmalarında hedef kitlelere , mesaj ve bilgilerin başarılı bir şekilde ulaştırılması için bir takım yöntemler kullanılmaktadır. Tanıtımda asıl amaç kitlelerin ilgisini çekebilme. Bu da doğru bilgilendirme ve olumlu imaj ile mümkün olacaktır. Tanıtımın inandırıcılığı , kitlelere çabuk ulaşması , merak ve ilgi uyandırması , aydınlatıcı ve tarafsız olması başarıyı da beraberinde getirmektedir.

Tanıtım yöntemlerini sıralamak mümkündür.

a- Enformasyon :

Enformasyon; haber , bilgi verme , bilgi alma manasında , İngilizce “information” kelimesinden gelmektedir. “Enformasyon , bir vericiden bir alıcıya, bir durum veya bir olay hakkında , onu aydınlatmaya dönük bir bilgi veya haberin iletilmesi sürecidir.”²⁷

b- İletişim :

Bilgilerin , haber ve mesajların , işlenen konuların hedef kitlelere ulaştırılmasıdır. Enformasyondan farkı , karşılıklı etkileşimin ve haberleşmenin yapılabilme özelliğinin olmasıdır. Taraflar birbirlerinden mesaj aldıkları gibi birbirlerine de gönderebilmektedirler.

c- Propaganda :

“Propaganda , yarar sağlamak maksadı ile hedef alınan bir grubun duygu, düşünce , tutum ve davranışlarını , çeşitli haber araçları kullanarak , bilgi , fikir veya doktrinle etkilemektir. Kaynağı ve hedefi insan olan propagandanın diğer tanıtma yöntemlerinden farkı , şartlandırmanın esas olmasıdır. Propaganda da mesajların doğruluğu veya yanlışlığı önem taşımaz. Önemli olan amaçtır.”²⁸

d- Halkla İlişkiler :

“Özel ya da tüzel kişilerin, belirlenmiş kitlelerle dürüst bağlar kurup geliştirerek, onları olumlu inanç ve eylemlere yöneltmesi, tepkileri değerlendirerek tutumuna yön vermesi , böylece , karşılıklı yarar sağlayan ilişkileri sürdürme yolundaki planlı çabaları kapsayan bir yöneticilik sanatıdır.”²⁹

e- Reklamcılık :

“Üretim, dağıtım, tüketim ilişkilerinde hedefi , telkin ve duygulandırma yolu ile ikna etmeyi , seçim yapmada yönlendirmeyi amaçlayan, toplumun tutum ve davranışlarını, alışkanlıklarını değiştirir nitelikte zorlayıcı bir tanıtım faaliyetidir.”³⁰

---

²⁷ Emin Öztürk, *gös.yer.*

²⁸ *a.g.e.*, s. 165

²⁹ Aysin Gök, *a.g.t.*, s. 39

³⁰ Nisa Bayramoğlu, “Tanıtımda Enformasyonun Rolü”, Türkiye Tanıtım Sempozyumu Bildirileri, T.C. Başbakanlık Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü, Ankara 1989, s. 95

3.1.3. Tanıtımda Kullanılan Araçlar

Tanıtım faaliyetlerinde mesajın yerine ulaştırılması için çok çeşitli araçlar kullanılmaktadır. Bunlar; yüzyüze tanıtma araçları, göze hitap eden araçlar, kulağa hitap eden araçlar, göze ve kulağa hitap eden araçlar olarak sıralanabilirler.

Yüzyüze tanıtma araçları ile mesajın ulaştırılmasında hedef kitle ile doğrudan temas sağlanır.

Göze hitap eden araçlar basılı ve görsel olma özellikleri taşırlar. Mesajlar yazı ve görüntü olarak iletilir. Örnek olarak ; gazete , bildiri , katalog , mektup , kitap broşür , bülten , dergi , afiş , el ilanları , fotoğraf ve slaytlar , flamalar , v.b. verilebilir.

Kulağa hitap eden araçlarla diğer araçların ulaşamadığı hedeflere ulaşılır. Radyo ve ses yayınları (hoparlörler) en bilinen örneklerdir.

Göze ve kulağa hitap eden tanıtma araçları en yaygın kullanılan araçlar olma özelliklerinden dolayı daha fazla kişiye ulaşmakta ve daha çok tanıtım sağlamaktadırlar. Sempozyumlar , basın toplantıları , uluslararası yarışmalar , televizyon , film , video , tiyatro , seminer ve konferanslar , gösteri yürüyüşleri kongreler , kültür ve sanat festivalleri en bilinen örneklerdir.

Bu araçların doğru bir biçimde kullanımı tanıtımı başarılı kılacaktır. Dolayısı ile , hedef kitlelere uygun araçların seçimi , yer ve zamanın uygun oluşu , verimlilik , araçların kontrol ve denetimi son derece önemlidir.

3.2. ÜLKE TANITIMI

Her alanda , her konuda gerçekleştirilen tanıtım çalışmaları , günümüzde akademik çalışmalarla şekillenmiş ve önem kazanmıştır. Tanıtım çalışmalarının yapıldığı en önemli ve en geniş alan kuşkusuz ülkeler üzerine yapılanlardır. Ülkelerin ekonomik, siyasi ve kültürel gelişimlerini uluslararası seviyelere taşımaları ülke tanıtım çalışmalarının başarısı ile mümkündür.

Ülkelerin tanıtıldığı alanlar iki şekilde karşımıza çıkmaktadır; içe ve dışa yönelik tanıtımlar. Ancak asıl olan dış tanıtımdır ve dış tanıtımın başarısı, içeride yapılacak tanıtımın başarısı ile doğru orantılıdır.

3.2.1. İç Tanıtım

Her ülke , sahip olduğu ekonomik sosyal ve kültürel değerlerle ilgili kendi toplumuna ve kendi insanına bilgiler sunarak yeni gelişmeleri duyurmak çabasıdadır. Bu amaçla , içeriye yönelik pek çok tanıtım faaliyeti yürütülmekte, kampanyalar yapılmaktadır.

İç tanıtımda önemli olan yeni gelişmelerin , yeni bulguların halka tanıtımının başarılı bir şekilde yapılması , bu amaçla tanıtım araçlarının da aynı başarı ile kullanılmasıdır.

Başarılı bir iç tanıtım dış tanıtımdaki başarıyı da olumlu şekilde etkilemektedir. Çünkü , ülkelerin dış tanıtımdaki başarıları ancak kendilerini iyi tanımaları ve bunu olumlu biçimde aktarmaları ile mümkün olacaktır. Bu sebeple devlet ve yetkili kurumları önce iç tanıtımda başarıyı sağlamalı ve devamında dış tanıtıma yönelmelidirler.

İç tanıtım çalışmaları esnasında ;

- Sahip olunan sosyal ve kültürel değerlerin ,
- Coğrafi özelliklerin ,
- Etnik grupların ,
- Dil ve din farklılıklarının ,
- Tarihi ve turistik noktaların tespitlerinin başarılı bir biçimde yapılması gerekmektedir.

Bunlara paralel olarak gerekli alt yapıların hazırlanması , kitle iletişim araçlarının yardımı ile , tespit edilen bu değerlerin ülkenin her noktasına iletimi gerçekleştirilmeli, bireylerin kendi ülkelerini tanımaları için gerekli her türlü zemin oluşturulmalıdır. İç tanıtımdaki başarı ülke ekonomisi ve ülke iç turizmi açısından önem taşımaktadır.

3.2.2. Dış Tanıtım

3.2.2.1. Tanımı

“Enformasyon , iletişim , propaganda , devlet reklamcılığı , halkla ilişkiler, kollektif reklamcılık , satış geliştirmesi ve ticari reklamcılığı içeren siyasal , ekonomik , kültürel ve turistik tanımını da kapsayan bir kavram olarak , ülkenin temel , siyasal ve ekonomik tercihleri doğrultusunda ulusal dış politikaya uygun olarak , diğer ülkelerde sorunlarını anlatmak , dünya kamuoyunda kendi lehinde olumlu bir imaj bırakmak, geliştirmek , saygınlığı arttırmak , ülke hakkındaki yanlış izlenimleri düzeltmek amacı ile, politikası ve planlaması devlet tarafından saptanan, uygulaması kamu ve özel kesim kuruluşları tarafından bir koordinasyon içinde, açık , sürekli , yoğun ve sistemli bir şekilde, bilimsel ve teknik yöntemlerle yürütölen faaliyetlerin tümüdür.”³¹

3.2.2.2. Dış Tanıtım Amaçları

Dış tanıtımın amaçları ; uluslararası alanda menfaat ve prestijlerin korunması ve yükseltilmesi , ilişkilerin arttırılması, işbirliğinin güçlendirilmesi , kültür öğelerinin yabancılara tanıtılması , varolan yanlış imajların tespit edilerek doğrularının anlatılması v.b. şekilde sıralanabilir.

Dünya üzerinde , ülkeler arası sınırların ve engellerin kaldırılmaya başlanması ile doğan yakınlaşma süreci içerisinde, ilişkilerin güçlenmesi için toplum ve bireylerin birbirlerini daha iyi ve daha doğru tanıma zorunlulukları vardır. Bu amaçla siyasi , ekonomik, sosyal-kültürel ve turizmle ilgili alanlarda dış tanıtıma önem verilmesi gerekmektedir.

3.2.2.3 Dış Tanıtımın Çeşitleri

Dış tanıtımın çeşitleri siyasal , ekonomik , kültürel ve turistik alanlar şeklinde karşımıza çıkarlar. Bunlar ;

a) Dış siyasal tanıtım;

“Bir ülkenin dış politika amaçlarının gerçekleşmesine yararlı olacak tanıtım araçlarının kullanılması sanattır.”³² İçinde yaşadığımız çağ iletişim

³¹ Hasan Olalı, “Dış Tanıtım ve Turizm”, İş Bankası Yayınları, Ankara 1983, s. 9

³² a.g.e., s. 16

çağıdır ve elektronik sistemlerle , dünyanın her köşesinde yaşanan olumlu olumsuz olaylar ve gelişmeler herkesçe izlenmektedir. Bu da dış siyasi tanıtımın önemini arttırmaktadır. Bu alandaki çalışmaların yapılmaması durumunda ise diğer ülkeler , aldıkları bilgileri kendilerince yorumlayıp , görmek istedikleri şekilde sunacaklardır ki bu da olumsuz imajları ve sonuçları doğuracaktır.

b) Dış ekonomik tanıtım ;

“Bir ülkenin ekonomik gelişmesine yardımcı olabilecek şekilde , diğer ülkelerle olan mal , hizmet ve sermaye hareketlerini geliştirmek için ülkenin genel siyasal ve ekonomik politikasına uygun olarak yapılan tanıtım faaliyetleridir.”³³

Tanıtım faaliyetleri ile dışa açılmaya , yabancı sermaye girişine , bilgi ve teknoloji transferine , ülkeler arası ekonomik ilişkilerin geliştirilmesine ve anlaşmalar sağlanmasına zemin hazırlamak mümkün olacaktır.

c) Dış kültürel tanıtım;

Bir ülkenin kültürel varlığını , tarihini , üzerinde barındırdığı uygarlıkları ve bunlara ait eserleri , gelenek- görenek - örf ve adetlerini , manevi değerlerini, toplumsal yaşayış biçimlerini dış ülkelere tanıtmak amacı ile yapılan tanıtım faaliyetleridir.

Kültür tanıtımı ve turizm birbirlerinden ayrılmaması gereken değerlerdir. Kültürel iletişim turizmle gelişirken turizm kültürle beslenir.

Yabancılar yönelik turizm faaliyetleri içinde , topluma ait sosyal yaşantı ve kültürel değerlere ait bilgiler en iyi şekilde tanıtılmalı ve öğretilmelidir. Her yabancı turisti o ülkenin kültürünü , toplumunu dış platformlara taşıyacak ve reklamını yapacak bireyler olarak da görmek gerekmektedir.

d) Dış turistik tanıtım;

“İnsanların ilgilerini , bir ülkenin , bölgenin ve turistik merkezin mal ve hizmetleri üzerine çekmek ; onlara bu konuda bilgi vermek ; eğitmek , bazı telkinlerde bulunarak hafızada belirli bir imaj oluşturmak suretiyle , turistik mal

---

³³ gös.yer.

ve hizmetleri satın almaya yöneltmek , böylece kısmen sosyal fakat ana hedefte ekonomik bir menfaate ulaşmak için yararlanılan tekniklerden tümüdür.”³⁴

3.2.2.4. Dış Tanıtımın Özellikleri

• Dış tanıtımın amaçları çok yönlüdür. Bunlar ; diğer ülkelerle siyasi, ekonomik , kültürel ve turistik ilişkileri geliştirip , dünya üzerinde olumlu imajlar yaratmak ve geliştirmek , ülkenin saygınlığını arttırarak , yanlış bilgi ve düşünceleri ortadan kaldırmaktır.

• Dış tanıtımlar ulusal dış politikaya uygun olarak yapılır ve hazırlanırlar. Her ikisi de uluslararası barış ve işbirliğinin, buna bağlı olarak ulusal kalkınmanın desteklenmesini , ulus ve ülke birliğinin korunup , dış güvenliğin sağlanmasını destekleyerek dış ilişkilerin geliştirilmesini hedeflemektedirler.

• Dış tanıtım , açıkça ve sistemli bir şekilde , yoğun olarak yapılan faaliyetlerdendir. Açıklık ve şeffaflık tanıtımın etkinliğini başarılı kılmaktadır.

• Dış tanıtımda araçların bilimsel olarak kullanılması bir gerekliliktir. Bu nedenle dış politika , uluslararası ekonomi , pazarlama , sosyoloji , kültür ve uygarlık , tarih , işletme ve turizm gibi konulara ait bilimler ve bu bilimlere mensup kişilerle işbirliği yapma zorunluluğu vardır.

• Dış tanıtımın ilkeleri ve politikası devletler tarafından saptanır. Bu aynı zamanda devletlerin işlev ve görevlerinden biridir. Devlet dış tanıtım faaliyetleri ile ilgili kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlar.

• Dış tanıtım faaliyetlerinin yürütülmesinde değişik kurum ve kuruluşlara görevler düşmektedir. Örneğin ; Dışişleri Bakanlığı , Milli Eğitim Bakanlığı , TRT Kurumu , Türkiye Seyahat Acenteler Birliği v.b. gibi.

• Dış tanıtımda pek çok kurum ve kuruluşun görev alması bu kurum ve kuruluşlararası koordinasyonu da sağlar.

3.2.2.5 Dış Tanıtımda Kullanılan Yöntemler

Dış tanıtımda pek çok yöntemler kullanılmaktadır.

a) Kitle iletişim araçlarının kullanımı ile ;

• Basılı yayınlar ; gazete , dergi , afiş , broşür , bültenler v.b.,

• Görsel –işitsel araçlar ; TV , radyo , kaset , video , filmler v.b.,

³⁴ a.g.e., s. 17

- Sosyal , kültürel , sportif faaliyetler ; festivaller ve halk oyunları gösterileri , tiyatro , bale , müzik , resim sergileri , toplantılar , seyahatler v.b.,

b) Aracı halkla ilişkiler firmaları ve profesyonel tanıtma örgütlerince yapılan faaliyetler ;

- Halkla ilişkiler,
- Reklam faaliyetleri,
- Danışmanlık hizmetleri ve haber aktarma faaliyetleri,
- Lobicilik faaliyetleri,

c) İlave bir takım yöntemler ;

- Konuşma platformları,
- Toplantılar,
- Ziyaretler,
- Yüz yüze diyaloglar,

3.2.2.6. Dış Tanıtım Teknikleri

Bilinen ve en çok kullanılan teknikler şunlardır;

a- Enformasyon:

Ülke veya yöre hakkında , kamuoyuna bilgi vermek amacı ile kullanılır. Bilgi alma ve toplama yönü ile bilgi verme yönü olarak iki şekilde karşımıza çıkar.

b- İletişim:

Ülkeler arası tanıma ve tanınma faaliyetlerinin başarıya ulaşmasında iletişim ve iletişim araçlarının olumlu kullanımı önem taşımaktadır.

c- Propaganda:

Bilgi vermek , telkinde bulunmak , inançlar oluşturmak bakımından diğer tanıtım tekniklerine benzemektedir. Siyasal ve ideolojik amaçlara yönelik bir tanıtım tekniğidir. Ülkelerin lehinde veya aleyhinde olabilir. Daha çok ülkeler arası anlaşmazlıklardan doğan aleyhte propagandalar gündeme sıkça gelmektedir. Ülke aleyhtarı birtakım zarar verici davranış ve propagandaların önlenmesi için siyasal tanıtımda etkin yöntemler kullanılmalıdır.

d- Devlet reklamcılığı:

Ekonomik , politik ve sosyal içerikli konularda yapılan , propaganda ve reklamcılık konuları ile ilgili çalışmalarla gerçekleştirilen tanıtma tekniğidir.

e- Halkla ilişkiler:

“Halkla ilişkiler , bir örgütün ya da bir ferdin halkla ilişkilerini yorumlamakla ilgili faaliyetlerdir veya bir insanla , bir şirketle ya da bir kurumla halk arasında karşılıklı anlayış ve iyi niyeti geliştirme sanatıdır.”³⁵

İki şekilde yürütülür ; basın yayın kuruluşları aracılığı ile ve doğrudan yapılan çalışmalar şeklinde. Bu çalışmalarla , halkın ahlaki ve sosyal değerleri ile ihtiyaçları belirlenerek ilgili merkezlere sunulur.

f- Reklamcılık:

En önemli tanıtım tekniklerindedir. Reklamcılıkta amaç bilgi vermek ve ikna etmektir. Başarılı bir tanıtım, reklam stratejisinin ve politikasının başarısına bağlıdır. Göze , kulağa , hem göze hem kulağa hitabeden reklamlar şeklinde gruplamak mümkündür.

g- Lobi faaliyetleri:

Dış tanıtımda etkili ve önemli kabul edilen diğer bir teknik ise lobi faaliyetleridir. Lobcilik , çok çeşitli çıkar gruplarınca gerçekleştirilen ve hükümetlere ait kararları etkilemeyi amaçlayan çalışmalardır.

3.2.2.7. Dış Tanıtım Stratejisi ve Kuralları

Dış tanıtım stratejisi , tanıtma faaliyetinde bulunulacak hedef kitlenin özelliklerine ve eğilimlerine göre eldeki imkanların en iyi şekilde kullanılması ile tanıtım hedeflerine ulaşımı kolaylaştıracak , önceden belirlenmiş hareket şekilleridir.

• Tanıtım stratejisinin ilk kuralı , iletilecek mesajın sade ve anlaşılır olması şeklindedir.

• Mesaj kamuoyuna , ilginç ve çekici olarak sunulmalıdır.

³⁵ Esra Fındık, “*Halkla İlişkiler ve Basın*”, Gazi Üniversitesi B.Y.Y.O Yayınları, Ankara 1986, s.71

- Mesajın konusu ile kamuoyunun bilgi , duyu ve düşünceleri arasında uyum sağlanmalıdır.

- Tanıtımın başarısı mesajın belgelerle ispatına bağlıdır.

- Tanıtım faaliyetlerinin sürekliliği ve tekrarı ilgiyi ve iknayı artırır.

- Tanıtımın yapılacağı ülkeler ve toplumlar iyi analiz edilmeli ve uygun ortamlar bulunmalıdır. İnsanların kendi inanç ve geleneklerine ters düşecek mesajları kabul etmeyecekleri düşüncesinden hareketle, kamuoyunun duyarlılık ve alışkanlıklarına ters düşmeyecek esaslar ele alınmalıdır.

- Tanıtımın istenilen düzeye ulaşabilmesi için gerekli parasal kaynaklar bulunmalıdır.

- Tanıtımda sıkı koordinasyon ve bütünlük önemlidir. Bu nedenle tanıtım kuruluşları arasında belirli bir bütünlük sağlanmalıdır.

- Tanıtımın yapılacağı hedef kitleler doğru olarak seçilmeli ve her mesajın herkesi ilgilendirmeyeceği unutulmamalıdır.

- Tanıtımda doğruluk , samimiyet ve inandırıcılığın önemi büyüktür.

- Tanıtımın başarısı zamanın uygunluğu ile orantılıdır.

- Mesajların aktarımında ilgi artırıcı araç ve imkanlar kullanılmalıdır.

- Tanıtım faaliyetlerinin başarısı , ülkenin gelişim düzeyine uygun yöntemlerin seçimine bağlıdır.

3.2.2.8. Dış Tanıtım Faaliyetlerinin Uygulanma Aşaması

- Tanıtım faaliyetlerine başlamadan önce konu seçilmelidir.

- Konu seçiminden sonra ülke özelliklerini yansıtan , topluma uygun bir mesaj tespit edilmelidir.

- Tanıtımın yapılacağı hedef kitle, ülke , ya da yöre belirlenmelidir.

- Hedef kitleyi etkileyen ve motive eden faktörler belirlenmelidir.

- Etkili olacağı düşünülen tanıtım araçları seçilmelidir.

- Bütçe belirlenmeli ve parasal kaynaklar bulunmalıdır.

- Her aşamada faaliyetlerin etkinliğinin kontrolü sağlanmalıdır.

3.3. TÜRKİYE’NİN DIŞ TANITIMI

3.3.1. Türkiye’nin Dış Tanıtım Politikası

“Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşundan bugüne kadar değişmemiş bulunan devlet politikası şu şekilde özetlenebilir:

Türkiye , devleti , ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Bunu korumada azimli ve kararlıdır. İnsan haklarına saygılı ve bunu anayasası ile güven altına almış olup , bu konuda imzalamış olduğu uluslararası anlaşma ve sözleşmelere rastladık. Türkiye Cumhuriyeti , Atatürk’ün Türkiye Cumhuriyeti dış politikası için ana ilke olarak tespit ettiği “Yurtta Barış , Dünyada Barış” prensibine bağlıdır. Dolayısıyla , bu yolda bir yandan ülkemizin güvenliği ve milli menfaatlerini korumak için gerekli tedbirleri alırken , diğer taraftan dünyada devamlı adil bir barış ortamının kurulması amacıyla yapılan çabalara katkıda bulunacaktır. Ayrıca , komşularıyla her alandaki ilişkilerin daha da geliştirilmesi ve ortaya çıkan anlaşmazlıkların müzakereler yoluyla barışçı çözümlerin aranması ilkelerine bağlıdır.”³⁶

3.3.1.1. Türkiye’nin Dış Tanıtım Politikasının Amaçları

Tanıtma politikasının temel hedefi , dünya kamuoyunda olumlu bir Türkiye imajını bütünüyle yerleştirmek ve Türkiye’ye yönelik aleyhte tanıtma faaliyetlerini etkisiz hale getirmektir. Bunun yanında , Türkiye’nin yurt dışında kültürel , siyasal , ekonomik , turizm ve sosyal politikalarla amaçladığı hedeflere ulaşmasına yardımcı olmaktadır.

Bir taraftan , belirli hedefler üzerinde Türkiye’nin oluşturmak istediği etki , diğer taraftan da , değişik bölgelerde Türkiye ile ilgili çeşitli konularda ortaya çıkabilecek olumsuz durumların giderilmesi , başka bir deyişle , Türkiye ile ilgili belirli konularda , hedef kitlelerin aydınlatılmasıdır.

3.3.1.2. Türkiye’nin Dış Tanıtımında Esas Alınan İlkeler

“ Türkiye’nin dış tanıtımında içerik bakımından bir ilkeler bütünü esas kabul edilmelidir.

---

³⁶ Emin Öztürk, *a.g.e.*, s. 169

• Her şeyden önce Türkiye devletinin ülkesi ve milletiyle , bölünmez bir bütün olduğu , İnsan Hakları Evrensel Beyannamesini imzalayan bir üye olarak insan haklarını Anayasa ile güven altına alan bir ülke olduğu dış tanıtımın içeriğinde yer almalıdır. Türkiye , Atatürk ideolojisini oluşturan gerçekçilik pozitivist felsefesini , ulaşmak istediği çağdaş uygarlık hedefini dış tanıtımında vurgulamalıdır.

• Türk toplumunun milli tercihi olan ve anayasada güven altına alınmış bulunan hürriyetçi parlamenter demokrasi , karma ekonomik sistemi ve sosyal adalet ilkesi dış tanıtım mesajlarında işlenmelidir.

• Türkiye'nin barış felsefesi ve uluslararası ilişkilerde uzlaştırıcı rolü dış tanıtımda işlenmelidir. Türk ulusunun ve Türkler'in insancıl , barışçıl , hoşgörü , dürüstlük , yiğitlik karakterleri dış tanıtımda yer almalıdır.

• Dış tanıtım Türkiye'nin ve Türkler'in tarihsel imajını , Osmanlı İmparatorluğu'nu oluşturan değişik ırk , din ve kültürlere bağlı toplumların eşit hak ve koşullar içinde yaşamış olmaları gerçeğini , bilimsel araştırma sonuçlarıyla ortaya koymalı , bu konudaki araştırmalar ve yayınlar özendirilmeli, soykırım gibi iddiaların gerçek dışı olduğunu , terörün Türkiye üzerindeki kötü amaçların bir sömürü silahı olarak kullanıldığını göstermelidir. Yüzyıllarca birlikte yaşadığımız toplumların hiçbir zaman sömürü unsuru haline getirilmediği üzerinde durulmalıdır.

• Türkiye'nin doğu ve batı uygarlıklarını yaklaştıran rolü tanıtımın içeriğinde işlenmelidir.

• Dış tanıtımda ekonomik motif değerlendirilmelidir. Türkiye'nin dış tanıtımı; dışa açılma ve ihracatı hızla artırma hedefini gerçekleştirmeye olanak verecek etkin bir yol olarak kabul edilmelidir.

• Tüm kuruluşların dış tanıtım faaliyetlerinde bir içerik birliği olmalı ve böyle bir birliğin sağlanması için dış tanıtımda uyulması gereken hususlar belirlenmelidir. Bunun yanı sıra turistik dış tanıtım , siyasal , ekonomik ve kültürel tanıtım ile birlikte bir bütünlük içinde yürütülmelidir. Anadolu'nun bir kültür ve uygarlık merkezi olduğu tanıtıcı yayınlarda egemen olmalıdır.”³⁷

---

³⁷ Hasan Olalı, *a.g.e.*, s. 36

3.3.2. Türkiye'nin Dış Tanıtımında Etkili Olan Kurum ve Kuruluşlar

Bugün ülkemizde çeşitli resmi ve özel kuruluşlar , vakıflar dış tanıtma faaliyetlerini değişik zaman ve mekanlarda yürütmektedirler.

3.3.2.1. Kamu Kurum ve Kuruluşları

Kamu kurumları devletçe ya da kamu idarelerince kurulan kurumlardır. Bunlar:

a- Turizm Bakanlığı ,

Türkiye'nin yurt dışındaki imajının geliştirilmesini amaçlayan tanıtım faaliyetleri Turizm Bakanlığı öncülüğünde gerçekleştirilmektedir.

b- Dışişleri Bakanlığı ,

Görevi , "Türkiye'nin dış ülkeler ve uluslararası kuruluşlarla olan ilişkilerini yürütmek , dış ülke ve uluslararası kuruluşlarda Türkiye Cumhuriyeti'ni temsil etmek ve tanıtmaktır. Ancak dış politika , ekonomi , kültür ve turizmin uluslararası düzeyde birbirleriyle olan yakın ilişkisi turistik açıdan da Türkiye'nin tanıtımında üstlendiği görevlerinin daha büyük önem kazanmasını ve daha büyük boyutlara ulaşmasını gerektirmiştir."³⁸

c- Türkiye Radyo Televizyon Kurumu –TRT ,

TRT Kurumu 1963'te kurulmuştur. Yabancı dilde dışarıya yönelik radyo yayınları ve TRT INT TV kanalı ile televizyon yayınlarını dünyaya aktararak Türkiye'nin dış tanıtımına katkıda bulunmaktadır. Bir taraftan da dünya kamuoyuna Türkiye hakkında doğru bilgiler iletmekte ve ülke dışındaki Türkler'e köprü vazifesi görmektedir.

d- Üniversiteler ,

Üniversiteler panel , seminer ve yayınlar yolu ile dış tanıtıma katkıda bulunmaktadır.

e- Yerel Yönetimler- Belediyeler ,

Dış tanıtım ve turizm hizmetlerinin yürütülmesinde , bölgesel ve yerel ihtiyaçların karşılanması görevi belediyelere verilmiştir.

---

³⁸ a.g.e., s. 70

3.3.2.2. Özel Kuruluşlar

Amaçları , buldukları çevreyi turizm bakımından tanıtmak ve değerlendirmektir.

a- Anadolu Ajansı ,

Kurtuluş savaşı yıllarında askeri ve sivil propagandanın yapılması ve aleyhteki propagandaların yok edilmesi amacı ile , 1920’de Atatürk’ün emri ile kurulmuş ilk ulusal haber ajansımızdır.

b- Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu ,

Türkiye’nin sanatsal, tarihsel ve kültürel mirasını değerlendirerek düzenlediği konferanslar , festivaller ve enformasyon hizmetleri ile dış tanıtımda ve turizmde etkin rol oynamaktadır.

c- Türkiye Ticaret, Sanayi , Deniz Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği,

Türkiye’nin ekonomik anlamda dış tanıtımında önemli görevler üstlenmiştir. Bir çok ülkede uluslararası fuarlar ve sergilere katılmak , bazı ülkelerde Türk haftaları düzenlemek suretiyle , ekonomik bakımdan dış tanıtımda etkili olmuştur.

d- TÛTAV (Türk Tanıtma Vakfı),

“Vakfin amacı , Türkiye’nin milli hedef ve menfaatleri doğrultusunda kültürel , turistik , sınai , hizmet , ticari , tarihi ve bilimsel sahalarda ülke ve dünya kamuoylarının kuvvetlendirilmesine , ülkemizin doğal , kültürel , ekonomik ve sosyal potansiyellerinin değerlendirilmesine ve korunmasına yardımcı olmak, her türlü maddi katkıda bulunmak ve tanıtma için yeterli malzemelerin üretilmesini sağlamak ve böylece , Türkiye’nin doğru ve gerçek imajını yaratma faaliyetlerinde bulunmak ve desteklemektir.”³⁹

e- İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı ,

Türk kültür ve sanatını , turistik değerlerini tanıtmaya yönelik amacını bu güne dek sürdürmüştür.

---

³⁹ *Türk Tanıtma Vakfı (TÛTAV) Senedi*

f- Bankalar ,

Türkiye İş Bankası , Yapı ve Kredi Bankası , Akbank gibi kuruluşlar turizm ve sanat konulu yayınları , sergi faaliyetleri ile ülkemizin dış tanıtımına destek vermektedirler.

g- Seyahat Acentaları ,

“Seyahat acentaları , kar amacı ile turistlere, ulaştırma , konaklama , gezi, spor ve eğlence imkanları sağlayan , onlara turizm ile ilgili bilgiler veren , bu konuya ilişkin tüm hizmetleri gören ve turizm ekonomisine katkıda bulunan ticari kuruluşlardır.”⁴⁰

h- TÜRSAB (Türkiye Seyahat Acentaları Birliği)

Dış turistik tanıtım ve pazarlamada önemli görevleri üstlenmiştir. Pazarlama faaliyetleri dışında yabancı dilde yayınlar yapmak , dış ülkelerdeki benzer kuruluşlarla ilişkilerde bulunmak , turizm konulu toplantılar düzenlemek, sergi ve fuarlara katılmak sureti ile ülke tanıtımına katkıda bulunmaktadır.

ı- Turizm Dayanışma Vakfı

“Amacı ,Turizm Bakanlığı hizmetlerinin desteklenmesi ve geliştirilmesine, turizmin ülke ekonomisine katkısının artırılmasına yönelik her türlü faaliyette bulunmaktır.”⁴¹

3.3.2.3. Ticari Amaçlı Turizm Kuruluşları

Bunlar turizm işletmeleridir. Konaklama tesisleri (otel , pansiyon , tatil köyleri) yeme içme tesisleri , eğlence yerleri , yan hizmet tesisleri , yat limanı işletmeleri olarak bölümlendirilebilirler.

⁴⁰ “Turizm 1993”, Turizm Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürlüğü, 1993

⁴¹ Turizm Dayanışma Vakfı (TÜDAV) Resmi Senedi, Turizm Bakanlığı

4.BÖLÜM

ULUSLARARASI HALK OYUNLARI FESTİVALLERİNİN TÜRKİYE'NİN DIŞ TANITIMINA KATKILARI

4.1. ULUSLARARASI HALK OYUNLARI FESTİVALLERİNİN BİR DIŞ TANITIM ARACI OLARAK İNCELENMESİ

Dış tanıtım kavramı incelenirken belli amaçlarının , çeşitlerinin , özelliklerinin ve tekniklerinin olduğu tespit edilmiştir. Halk oyunları festivallerinin de bir tanıtım unsuru olarak kabul edilmesi için bünyesinde bu kavramlara ait özellikleri bulundurması gerekmektedir.

4.1.1. Dış Tanıtımın Amaçlarına Uygunluğu Bakımından

Uluslararası halk oyunlarının yapılaş amacı dış tanıtım amaçlarına uygundur. Dış tanıtımla gerçekleştirilmek istenen uluslararası alanda başarı ve prestij artırılması , işbirliği ve ilişkilerin güçlendirilmesi , kültür öğelerinin ve sosyal değerlerin dünyaya tanıtımı , var olan yanlış imajların ortadan kaldırılması , v.b. amaçlara ulaşmada , uluslararası halk oyunları festivalleri son derece etkin bir rol üstlenmektedirler.

4.1.2. Dış Tanıtımın Çeşitlerinden Birisi Olması Bakımından

Dış tanıtım siyasi , ekonomik , kültürel ve turistik alanlar şeklinde çeşitler içermektedir. Uluslararası halk oyunları festivalleri kültürel alanda dış tanıtımın kapsamına girmekle birlikte turistik tanıtımla da kısmen ilgilidir.

4.1.3. Dış Tanıtımın Özelliklerini Taşınası Bakımından

Uluslararası halk oyunları festivallerinin kültürel tanıtım kavramı içinde bulunması ve ona ait özellikler taşınası , belli kurumlar çerçevesinde gerçekleştirilmesi , dış tanıtımla ilgili özellikleri taşıdığına kanıtıdır.

4.1.4. Dış Tanıtım Tekniklerini Kullanması Bakımından

Dış tanıtımda belli teknikler kullanıldığı , bunların içerikleri bir önceki bölümde belirtilmiştir. Uluslararası halk oyunları festivalleri de bir tanıtım aracı olabilme çerçevesinde bu teknikleri kullanmaktadırlar. Bunların en belirgin olanları enformasyon ve iletişim kurma şeklinde karşımıza çıkarlar.

4.2 ULUSLARARASI HALK OYUNLARI FESTİVALLERİNİN KATKIDA BULUNDUĞU ALANLAR

Uluslararası halk oyunları festivalleri ile pek çok alanın gelişimi ve tanıtımına zemin hazırlanmaktadır. Bu alanlar insanlar , toplumlar ve devletler açısından son derece önem taşımaktadırlar.

4.2.1. İnsan ya da Toplumların Sosyal Gelişimine Katkıları

Uluslararası halk oyunları organizasyonları insan topluluklarının katılımı ile gerçekleştirilmekte ve farklı din , dil , ırklara mensup insanların bir araya gelmeleri sağlanmaktadır. Bu bağlamda insanlararası kültür iletişimi, dil etkileşimi , yeni ülkeler ve insanlar tanıyıp dostluklar kurma , kolektif çalışmayı öğrenme , genel kültürü artırma gibi sosyal bir takım gelişmeler kaçınılmaz olmakta , insanların ve toplumların gelişimine de katkıda bulunmaktadır.

4.2.2. Bilim ve Sanatın Gelişimine Katkıları

Halk oyunları faaliyetleri bilim ve sanatın ortak noktada birleştiği kültür ürünlerinden biridir. Bugün , halk oyunlarının sanat yönüyle ele alınması onun , bir çok bilim dalını ilgilendirdiği gerçeğini gözardı edemez. Bu nedenle halk oyunlarının dans sanatına getirdiği katkılar bilimsel nitelikler de taşımaktadır.

Uluslararası festivallerle sahne sanatları açısından , sahneleme teknikleri ve unsurlarının çağdaş uygulamalarının ve başarılı örneklerinin görmek sureti

ile öğrenilmesi , bilimsel ve sanatsal değerdeki eserlerin izlenerek birikimin arttırılması sağlanabilmektedir.

4.2.3. Turizm ve Ekonomiye Katkıları

Turizm ülkeler için önemli bir gelir kaynağı olması itibarı ile önemle üzerinde durulması gereken bir konudur. Bu bağlamda turizmdeki başarı , tanıtımın başarısı ile doğru orantılıdır. Bir ülkenin tarihi , coğrafi , kültürel ve sosyal değerleri turizm kavramının temelini oluşturmaktadır.

Uluslararası halk oyunları festivalleri de bu değerlerin yurt içi ve yurt dışında tanıtımının kolayca yapıldığı önemli aktivitelerdir. Farklı ülkelere ait insanların birbirleriyle ilişkilerindeki artış ile turizm potansiyelindeki artış paralellik göstermektedir.

Turizm potansiyelinin artması ticari hayatın canlanması ve ekonomiye hareket gelmesi demek olacağından halk oyunları festivalleri , gerek turizm ve gerekse ekonomi açısından önemli katkılar sağlamaktadırlar.

4.2.4. Ülkeler Arası İlişkilerin Gelişimine Katkıları

Ülkeler arası ilişkiler dünya üzerindeki ekonomik ve siyasi dengelerin oluşumunda ve değişiminde etkin rol oynamaktadırlar. Ülkelerin ekonomik ve siyasi alanlarda istikrar sağlayabilmeleri birbirleri ile olan ilişkilerine bağlıdır. Bütün ülkeler mutlak suretle birbirlerine muhtaçtırlar. Bu nedenle iyi ilişkiler içinde olmak bir gerekliliktir.

İşte bu iyi ilişkiler , bireylerden başlayıp en üst düzey yöneticilere kadar uzanan bir zincirin halkaları şeklindedir. Bu zincirin güçlü olmasını etkileyebilecek bir unsur da halk oyunları festivalleridir. Kurulan dostluklar ve başarılı ilişkiler yönetimlere de etki ederek ülkeler arası ilişkileri şekillendirmektedir.

4.2.5. Kùltürlerin Tanıtımına Katkıları

Dünya üzerinde aynı tarihi , aynı ekolojik ortamları yaşamış farklı ÷lkelere ait kùltürlerle , farklı zamanlarda farklı ortamlarda gelişmiş kùltürler bu festivaller aracılığı ile biraraya gelmekte ve etkileşime girmektedirler.

Böylece ekonomik , kùltürel ve sosyal açıdan gelişimini tamamlamış ÷lkelerle geri kalmış ÷lkeler arasında kùltür alışverişi sağlanmaktadır.

Farklı kùltür özellikleri biraraya gelerek tanıtılmakta , birbirleri ile etkileşmekte ve yeniden şekillenmektedirler. Halk oyunları festivalleri toplumların kendi kùltürlerini tanıtımda ve diğer kùltürlerle etkileşiminde bir köprü vazifesi görmektedirler.

4.2.6. Dünya Barışına Katkıları

“Ülkeler arasında kùltürel ve sanatsal ilişkiler kurmak , arttırmak ve geliştirmek amacı ile anlaşmalar yapılmaktadır. Ortak kùltürel değerleri geliştirmek ve sağlamlaştırmak için yapılan bu anlaşmalar , ÷lkeler arasında yakınlaşmaya ve işbirliğinin yapılmasına neden olmaktadır. Yapılan bu anlaşmalarda kùltürel ve sanatsal etkinlikleri ilgilendiren maddelerin arasında folklor ve halk oyunları konularının da olduğu gör÷lmektedir. Dünyanın dört bir yanına dağılmış ve birbirleri ile çok farklı kùltürel özelliklere sahip ÷lkeler arasında yapılan bu anlaşmalar yakın geçmişten günümüze kadar süre gelmektedir.”⁴²

Bu amaçla yapılan folklor ve halk oyunları festivalleri “tarihleri boyunca yaptıkları savaşlar ve çıkar çatışmalarından dolayı gergin olan ÷lkelerin insanlarını birbirlerine yaklaştırarak dostluklar kurulmasını sağlar. Dünya barışına önemli katkılarda bulunur.”⁴³

⁴² B÷lent Kurtişoğlu, “ *Halk Oyunlarının Uluslararası Barışa Katkıları*”, Eyüboğlu Eğitim Kurumları, 1. Halk Oyunları Sempozyumu Bildirileri, İstanbul 1995, s. 65

⁴³ Şahin Ünal, “ *Halk Oyunları Festivallerinin Dünya Kùltürlerinin Tanıtımına Katkıları*”, Eyüboğlu Eğitim Kurumları, 1. Halk Oyunları Sempozyumu Bildirileri, İstanbul 1995, s. 29

4.2.7. Halk Oyunlarının Sanatsal Gelişimine Katkıları

Uluslararası halk oyunları festivallerinde , katılımcı grupların müziklerinin icrasındaki orkestra anlayışları , sahne tekniklerini kullanım biçimleri , değişik sahne uygulamaları katılan diğer gruplara ait oyuncu ve eğiticileri de etkilemektedir. Bu kişilerin , gördüklerini uygun ortam ve şekillerde kendi oyunlarına uyarlamaları ile halk oyunlarının sahneleme biçimleri geliştirilmektedir.

Doğru ve bilinçli kullanılan sahneleme şekilleri ve sahne teknikleri , halk oyunlarının sahne sanatı olarak gelişimini kuvvetlendirmektedir.

4.3. ULUSLARARASI HALK OYUNLARI FESTİVALLERİ VE TÜRKİYE İLİŞKİSİ

Halk oyunlarının , geleneksel Türk kültür unsurları ve Türk Folklor'unun vazgeçilmez bir ögesi olması ve bu alanda köklü bir geçmişinin bulunması , halk oyunları ile ilgili etkinlikler çerçevesinde , yurt içinde ve yurt dışında pek çok uluslararası organizasyonu gündeme getirmekte ve bu organizasyonlar Türkiye açısından önem taşımaktadır.

Türkiye , değişik grup , kurum ve kuruluşlar bünyesinde gerek düzenleyici olarak , gerekse katılımcı olarak uluslararası pek çok halk oyunları festivaline iştirak etmekte ve sahip olduğu değerleri tüm dünyaya sunmakta ve tanıtmaktadır.

4.3.1. Yurt İçi ve Yurt Dışı Festivallerde Türkiye'yi Temsil Eden Topluluk , Kurum ve Kuruluşlar

Türkiye'de halk oyunları faaliyetleri pek çok kurum , kuruluş ve topluluk bünyesinde gerçekleştirilmekte ve bunlar uygun ortamlar sağlandığında ülkemizi uluslararası festivallerde temsil etmektedirler. Bunlar ;

a- İlk ve Orta Dereceli Okullar ,

Türkiye genelinde pek çok ilk , orta ve lisede sosyal faaliyetler çerçevesinde halk oyunları çalışmaları yapılmaktadır. Son yıllardaki aşırı ilgiden dolayı faaliyetler hızlanmış ve genişlemiştir. Amaç olarak yarışmalar ve

okul içi gösteriler belirgin olarak kendini gösterse de , yurt içi ve yurt dışı pek çok organizasyonda okullar da yer almışlar ve Türkiye'yi temsil etmişlerdir.

b- Üniversiteler ,

Üniversite bünyesinde hizmet veren konservatuarların halk oyunları bölümleri , bu alanda görev yapacak bireyler yetiştirmek amacının yanında pek çok yurt içi ve yurt dışı festivallerde de katılımcı olarak yer almışlardır. Pek çok üniversite ise , öğrenci klüpleri ya da sosyal-kültürel etkinlikler çerçevesinde yapmış oldukları çalışmaları festival organizasyonlarında da başarı ile sergilemektedirler.

c- Amatör Dernekler ,

Bugün Türkiye'de halk oyunları çalışmalarını gerçekleştirmek amacı ile pek çok dernek faaliyet göstermektedir. Bu dernekler devlet denetiminde halk oyunları çalışmalarını sürdürmekte ve bu faaliyetlerini yarışma , gösteri ve halk oyunları organizasyonları biçimlerinde gerçekleştirmektedirler.

Halk oyunları dernekleri uluslararası festivallere katılım konusunda , diğer kurum ve kuruluşlara göre daha aktif durumdadırlar. Bunların bir kısmı katılımcı olmanın yanı sıra , festival organizasyonlarını bizzat kendi bünyelerinde de gerçekleştirmektedirler.

d- Organizasyon Şirketleri ,

Turizm , tanıtım ve reklamcılık hizmetleri veren bu kuruluşlar halk oyunları çalışmalarını da profesyonel olarak sürdürmekte , yurt içi ve yurt dışı organizasyonlarda düzenleyici ve katılımcı olarak yer almaktadırlar.

e- Devlet Halk Dansları Topluluğu ,

1975 yılında Turizm Tanıtma Bakanlığı bünyesinde kurulmuştur. Yurt içinde 2500 , 55 yabancı ülkede ise 1500 civarında gösteri yapmıştır. Amacı yurt içi ve yurt dışında Türk Halk Oyunları'nı tanıtmak olmuştur. Bünyesindeki teknik eleman , oyuncu ve diğer çalışmaların sayısı 92 kişi civarında olan tek devlet tanıtım topluluğu ünvanına sahiptir.

f- Turizm Bakanlığı Halk Oyunları Topluluğu ,

1976'da , halk oyunlarımızın dış ülkelerde daha etkili bir tanıtma aracı olarak kullanılması amacı düşünülerek , kurulması çalışmalarına başlanmış,

7 Mayıs 1976'da faaliyete geçebilmiştir. Ancak Kültür ve Turizm Bakanlık'larının ayrılması ile faaliyetlere ara verilmiştir.

g- TRT Çocuk ve Gençlik Halk Oyunları Topluluğu ,
TRT 23 Nisan Çocuk Şenliğinde ülkemizi temsil etmesi amacı ile TRT Ankara Televizyonu Çocuk Programları Müdürlüğü bünyesinde kurulmuştur.

4.3.2. Yurt İçi Festivaller , Şenlikler ve Yarışmalarda Elde Edilen Başarılar

Uluslararası halk oyunları organizasyonları tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de festival , şenlik ya da yarışma adları altında gerçekleştirilmekte ancak hepsinin içeriği ve amacı aynı özellikler taşımaktadır.

4.3.2.1. Yurt İçi Festivaller

Festival kavramı tanıtım çalışmaları bünyesinde yeni bir boyut kazanmış, önceleri küçük çaplarda gerçekleştirilen pek çok festival uluslararası boyutlara dönüştürülerek içerikleri de genişletilmiştir. Böylece Türkiye'nin hemen hemen her noktasında , pek çok amaç için festivaller düzenlenmeye başlanmış , halk oyunları da direkt ya da dolaylı olarak bu festivallerdeki yerini almıştır.

Bu festivallerde amaç , ait olduğu bölgenin ya da kentin ekonomik ve sosyal gelişimine katkıda bulunmak ve bölge kültürünü tanıtmak iken , festivallerin uluslararası boyutlara ulaşması bu tanıtımı ülke sınırları dışına da taşımıştır. Böylece bölgesel ya da yerel tanıtımlar aynı zamanda ülke tanıtımına dönüştürülerek alan genişletilmiştir.

Türkiye'de pek çok merkezde düzenlenen halk oyunları içerikli ya da doğrudan halk oyunları ile ilgili festivallerden en çok bilinenler şunlardır:

- Artvin Kafkasör Kültür ve Sanat Festivali :16-19 Haziran tarihleri arasında düzenlenmektedir. Yörede halen devam eden yaylaya göç geleneği çerçevesinde halk oyunları gösterileri , karakucak güreşleri , sergiler ve çeşitli etkinlikler yer almaktadır.

• Uluslararası Aydın - Sultanhisar NYSA Kültür ve Sanat Festivali : Mayıs'ın ilk haftası düzenlenmektedir. Festival süresince el sanatları sergileri açılmakta , konserler düzenlenmekte , halk oyunları gösterileri yapılmaktadır.

• Uluslararası Balıkesir Bandırma Kuş Cenneti Kültür ve Sanat Festivali: 8-10 Haziran tarihleri arasında düzenlenmektedir. Bandırma Kuş Gl Kuş Cenneti Milli Parkı'nın korunması , geliştirilmesi , yurt içi ve yurt dışında tanıtılmasında , bu yönde sanatsal ve bilimsel etkinliklerin icrası yoluyla , bölge turizmine canlılık getirmesi için düzenlenmektedir. Faaliyetler sırasında yabancı grupların halk oyunları gösterileri de sunulmaktadır.

• Uluslararası Bursa Festivali : 12 Haziran – 12 Temmuz tarihleri arasında düzenlenmektedir. Uluslararası kardeşliğin geliştirilmesi ve Türk turizmine katkıda bulunulması amacı ile , 1962 yılından itibaren düzenlenmeye başlanmıştır. Festival süresince çeşitli kültür faaliyetlerinin yanısıra yabancı ülkelerden gelen halk oyunları grupları da gösteriler sunmaktadırlar.

• Giresun Aksu Kültür ve Sanat Festivali : 20–23 Mayıs tarihleri arasında düzenlenmektedir. Çeşitli halk oyunları gösterileri ve spor karşılaşmaları yapılmaktadır.

• Uluslararası İskenderun Kültür ve Turizm Festivali : 5-9 temmuz tarihleri arasında düzenlenmektedir. İskenderun'daki tarihi ve doğal güzelliklerin tanıtılması ve bölgeye canlılık kazandırılması için organize edilmektedir. Müzik ve halk dansları gösterileri düzenlenmektedir.

• Uluslararası İçel – Silifke Müzik Folklor Festivali : 20–26 Mayıs tarihleri arasında düzenlenmektedir. Silifke yöresinin halk oyunları , tarihi ve turizmi ile doğal güzelliklerini yurt içinde ve yurt dışında tanıtmak , turizm faaliyetlerine yoğunluk ve canlılık kazandırmak amacı ile düzenlenmektedir.

• Uluslararası İzmir – Bergama Festivali : 6-12 Haziran tarihlerinde düzenlenmektedir. Bergama'nın tarihi ve doğal güzelliklerinin tanıtılmasının yanısıra halk oyunları gösterileri , el sanatları sergileri , spor müsabakaları ve halk konserleri yapılmaktadır.

• Uluslararası Selçuk – Efes Kültür , Sanat ve Turizm Festivali : 15-22 Mayıs tarihleri arasında düzenlenmektedir. Yrenin kültür ve sanatı ile doğal güzelliklerini tanıtmak amacı ile her yıl organize edilmektedir. Çeşitli

ülkelerden davet edilen halk oyunları gruplarının yanısıra , ülkemizin tanınan ses ve saz sanatçıları da konserler vermektedirler.

- Kastamonu – Taşköprü Kültür , Sarımsak ve Kendir Festivali : Eylül’ün ilk haftası düzenlenmektedir. Festival boyunca yerli ve yabancı halk oyunları grupları gösteriler yapmakta , yağlı güreşler ve at yarışları düzenlenmekte , müzik şölenleri tertip edilmekte , sarımsak ve kendir konusunda bilimsel toplantılar yapılmaktadır.

- Uluslararası Avanos El Sanatları ve Turizm Festivali : 9-11 Temmuz tarihleri arasında düzenlenmektedir. Uzun yıllardan beri ilçede yapılan ve genelde halkın geçim kaynağı olan el sanatlarını ve yörenin eşsiz doğa güzelliklerini tanıtmak amacı ile düzenlenmektedir. Çeşitli müzik ve halk oyunları gösterileriyle kısa turlar organize edilmektedir.

- Uluslararası Samsun Halk Dansları Festivali : 19-28 Temmuz tarihleri arasında düzenlenmektedir. İlk kez 1981 yılında organize edilen , ülkemizin en önemli halk dansları festivallerinden biridir. Samsun ili çerçevesinde mevcut turizm potansiyelinin yükseltilmesi ve ülkemizin uluslararası platformda en iyi şekilde tanıtılması için düzenlenmektedir.

- Uluslararası Marmara Folklor Festivali: Mayıs ayının son haftası içinde, İstanbul Turizm Folklor Derneği’nce düzenlenmektedir. Festivale yerli ve yabancı halk oyunları toplulukları katılmaktadır.

- Uluslararası Sultanahmet Folklor Festivali: Eminönü Belediyesi ve Türk Folklor Kurumu işbirliği ile her yıl Temmuz ayında düzenlenmektedir. Festivale bir çok ülkeden halk oyunları toplulukları da davet edilmektedir.

4.3.2.2. Yurt İçi Şenlikler

Festivallerin değişik şekillerinden biri de şenliklerdir. Türkiye’de düzenlenen halk oyunları içerikli şenliklerden en bilinenleri şunlardır:

- T.R.T. Uluslararası 23 Nisan Çocuk Şenliği :

“Atatürk’ün Türk çocuklarına armağan ettiği, dünyanın ilk ve tek resmi çocuk bayramı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı sevincimizi dünya çocukları ile paylaşmak; çocuklar arasında barış, sevgi ve kardeşlik

bağlarını güçlendirmek, karınca kararınca dünya barışına katkıda bulunmak amacını taşıyan şenlik, 1979 yılının Birleşmiş Milletler tarafından Dünya Çocuk Yılı ilan edilmesi üzerine konudan yararlanılarak, T.R.T. Ankara Televizyonu Çocuk Programları Müdürlüğü'nün teklifi ve T.R.T. Kurumu Üst Yönetiminin benimsemesi ile başlamış oldu. Böylece, dünya çocuklarının konuk edileceği T.R.T. Uluslararası 23 Nisan Çocuk Şenliği geleneksel hale getirilmiş oldu. O yıllarda üniversiteler, basın, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinden oluşan Danışma Kurulu,

1-Şenliğin her yıl 16-26 Nisan tarihleri arasında yapılmasını,

2-Şenliğe katılan çocukların, okullar aracılığıyla aileler tarafından misafir edilmelerini,

3-Konuk toplulukların gösterileri ile katılacakları bir gala programının, 23 Nisan günü canlı olarak erovizyon aracılığıyla bütün dünya çocuklarına sunulmasını,

4-Her on yılda bir T.B.M.M. 'nin çatısı altında Dünya Çocuk Parlamentosu'nun toplanmasını, çocukların her konuda dilek ve düşüncelerini özgürce ifade etmelerine olanak sağlanmasını, temel ilkeler olarak saptadı.

Daha sonra şenliğe katılma şartlarını şöyle belirledi.

1-Şenliğe çocuk halk oyunları, çocuk şarkıları ve çocuk oyunları toplulukları katılabilir.

2-Her ülke, şenliğe en çok 24 çocuk ve 2 yöneticiden oluşan bir toplulukla katılabilir. Gerektiği takdirde topluluklara 4 yetişkin müzisyen eşlik edebilir.

3-Şenliğe katılacak çocukların 7-12 yaşları arasında olması şarttır.

4-Toplulukların gösterileri 25 dakika ile sınırlı olup, Şenlik Gala Programı'nda bu gösterilerin kostüm değişikliğini gerektirmeyen 4 dakikalık bölümüne yer verilecektir.

5-Topluluklar gösterileri için gerekli olan efekt ve müzik bantlarını ya da yayınlanabilir nitelikteki kaset kayıtlarını beraberlerinde getirmek zorundadır.

6-Toplulukların en geç 16 Nisan tarihinde Ankara'da olmaları gerekmektedir.

Şenliğe 1979 yılından bu yana; toplam 77 ülke, 9544 çocuk ve 2325 yetişkin katılmıştır.”⁴⁴

• Burdur Kültür ve Sanat Şenliği :

İlki 1979 yılında düzenlenen şenliğin amacı Burdur ilinin tarihi , sosyo ekonomik , kültür ve turizm varlıklarının yurt içi tanıtımını sağlamaktır. Faaliyetler sırasında halk oyunları gösterileri , halk müziği ve sanat müziği konserleri yapılmaktadır.

• Edirne Tarihi Kırkpınar Güreş ve Şenlikleri :

18-24 temmuz tarihleri arasında düzenlenmektedir. Kırkpınar Güreş ve Şenlikleri , ata sporumuz olan yağlı güreşlerin tanıtılması ve yüzyıllardan beri süre gelen geleneğin devam ettirilmesi amacıyla organize edilmektedir. Ülkemizin tanınmış güreşçilerinin karşılaşmalarının yanı sıra yerli ve yabancı müzik , halk oyunları gruplarının gösterileri de yer almaktadır.

• Uluslararası Eskişehir Nasrettin Hoca Doğum Şenlikleri :

8-10 Haziran tarihleri arasında yapılmaktadır. Ünlü güldürü ustası , büyük filozof Nasrettin Hoca'nın anısına 30 yıldan beri şenlikler düzenlenmektedir. El sanatları , karikatür , heykel sergileri , tiyatro ve halk oyunları gösterileri ile çeşitli dallarda yarışmalar yapılmaktadır.

• Konya - Akşehir Nasrettin Hoca Şenlikleri :

5-10 Temmuz tarihleri arasında , Türk mizahının ustası Nasrettin Hoca'nın yaşadığı Akşehir'de düzenlenmektedir. Şenlikler süresince ilçede çeşitli sergiler açılmakta , yurt dışından davet edilen çeşitli halk oyunları gruplarının gösterileri sergilenmektedir.

4.3.2.3. Yurt İçi Yarışmalar

Yarışmalar halk oyunlarının vazgeçilmez sahneleme şekillerinden biri olmuştur. Türkiye'de pek çok kurum ya da kuruluşlarca yarışmalar düzenlemekte ve teşvik yolu ile halk oyunlarına olan ilgi korunmaya ve artırılmaya çalışılmaktadır. Bunun yanında dünyanın pek çok yerinde bir

⁴⁴ Abdürrahim Karademir, " Türk Halk Oyunlarının Tanıtımında TRT Uluslararası 23 Nisan Çocuk Şenliğinin Rolü", Eyüboğlu Eğitim Kurumları, 1. Halk Oyunları Sempozyumu Bildirileri, İstanbul 1995, s.10-11

festival havası içerisinde uluslararası halk oyunları yarışmaları düzenlenmektedir.

Bunlardan biri de Türkiye’de düzenlenen Dünya Liselerarası Halk Oyunları Yarışmasıdır. “Yarışmanın amacı : Atatürk’ün “Yurtta Sulh Cihanda Sulh ” ilkesinden hareket edilerek ,dünya barışına katkıda bulunmak üzere , ülke gençleri arasında sevgi , dostluk , barış ve kardeşlik duygularının geliştirilmesi , ülkelerde sürdürülen halk dansları faaliyetlerinin tanıtılması ve aynı zamanda yurdumuzun tarihi , turistik ve kültürel değerlerinin tanıtılması amaçlanmıştır.”⁴⁵

İlki 7-11 Eylül 1992 tarihleri arasında İzmir’de yapılmıştır. İtalya , Endonezya , Tayland , Finlandiya , Malezya , Bulgaristan , Çekoslovakya , Makedonya , K.K.T.C. , Macaristan , Fransa , Gürcistan , Romanya , Azerbaycan , Türkmenistan ve Arnavutluk’tan oluşan toplam 16 ülke katılmıştır.

İkincisi ise 8-12 Eylül 1993 tarihleri arasında Bursa’da yapılmıştır. Ukrayna , Romanya , Çek Cumhuriyeti , K.K.T.C. , Guatemala , Rusya , Makedonya, Macaristan , Bulgaristan , Finlandiya , Lübnan , Kazakistan , İsrail , Moldova , Gürcistan ve Arnavutluk’tan oluşan 16 grup katılmıştır.

4.3.3.Yurt Dışı Festivaller ve Yarışmalarda Elde Edilen Başarılar

Dünyanın bir çok yerinde düzenlenen uluslararası halk oyunları festival ve organizasyonlara katılan Türk grupları buralarda bir çok başarılar sağlamışlar ve Türkiye’yi her yönüyle en iyi şekilde temsil etmişlerdir. 1960’lı yıllarda başlayan bu katılımların bilinenleri ve en çok ses getirenleri şunlardır.

4.3.3.1. Yurt Dışı Festivaller

• 1967 yılı Temmuz ayında , Bulgaristan’ın Razgrat şehrinde Türk Halk Oyunları Şenliği yapılmış ve bu şenliği , Türk grupları milli kıyafet ve enstrümanları ile renklendirmişlerdir.

• Ağustos’unda Türk Folklor Kurumu Bulgaristan’ın Burgaz kentinde yapılan Uluslararası Halk Oyunları ve Musiki Festivaline katılmıştır.

---

⁴⁵ Gürol Terim, " Dünya Liselerarası Halk Oyunları Yarışmasının Sosyo-Kültürel Etkileri", Eyüboğlu Eğitim Kurumları, 1. Halk Oyunları Sempozyumu Bildirileri, İstanbul 1995, s. 31

“9 Ağustos 1968’de Bulgaristan’a hareket eden 35 kişilik grubumuz 14 gün boyunca yabancı diyarlarda kalan Türkler’in şehirlerinde ve köylerinde çeşitli bölge oyunlarımızı ve halk türkülerimizi tanıtmak imkanı elde etti. Çılgınca alkışlanarak gözyaşları arasında karşılandı ve uğurlandı.”⁴⁶

• 1969 yılında Yüksek Tahsil Gençliği Türk Folklor Derneği , Yugoslavya’nın Ohrid şehrinde düzenlenen Uluslararası Balkan Ohrid Folklor Festivali’ne katılmıştır ve Türkiye’yi başarı ile temsil etmiştir.

• 1969 yaz sezonu Türk folkloru ve halk oyunları için şimdiye kadar rastlanmamış bir başarı ile sona ermiştir. Bir yandan yurt içinde çeşitli şehirlerde halk danslarımız ilk sırayı doldururken Avrupa , Amerika ve Afrika’nın belli başlı memleketlerinde düzenlenen festivallere davet edilen halk oyunları gruplarımız başarıdan başarıya , zaferden zafere ulaşmışlardır.

Bakırköy Halkevi Türk Milli Oyunları Derneği’nin Fransa’da Lrient , Brest , Quimper , Stimala ve diğer 8 şehirde katıldığı festivalleri daha sonra Hollanda’nın Alkmaar , Almanya’nın Düsseldorf ve Yugoslavya’nın 7 şehrinde ve Sarajno’daki gösteriler takip etmiştir. Bursa kılıç - kalkan topluluğu Şubat ayında Londra’ya giderek başarılar kazanmış , Mayıs ve Haziran aylarında Amerika’ya geçmiş , sonra da Marsilya , Tavlın , Nice ve Cannes’teki festivallerde büyük takdir toplamıştır. Bu arada Robert Koleji Folklor Kulübü ekipleri Bulgaristan’daki Filibe , Sofya festivallerine iştirak etmiş , daha sonra İngiltere’de Bilingham ve Scuntharge festivallerinde halk oyunlarımızı tanıttıktan sonra Arnavutluk’a uğramıştır. “Türk Folklor Kurumu da Ağustos ayında Fransa’nın Epinal , Vesaul ve Metz şehirlerindeki gösterilere katılmıştır. Ekim ayında İspanya ile anlaşarak Madrid’e hareket etmiştir. Bütün bunlardan başka Turizm ve Tanıtma Bakanlığı da memleketimizin çeşitli bölgelerine ait ekipleri Tunus ve diğer Afrika memleketlerine göndermiştir. Halk danslarımız Afrika’da da büyük bir ilgi ile takip edilmiş , bütün gruplarımız katıldıkları festivallerde ön sırayı işgal etmiş ve birincilik almışlardır.”⁴⁷

⁴⁶ İhsan Hınçer, “Yurt Dışında Yapılan Festivallerde Halk Oyunları Gruplarımızın Başarıları”, Türk Folklor Araştırmaları , Ekim 1969, cilt 12, no:243

⁴⁷ İhsan Hınçer, “Türk Folklor Kurumu ve Çalışmaları”, Türk Folklor Araştırmaları, Aralık 1968, cilt 20, no:233, s. 135

• 1969 yılı Ağustos ayında , Türk Folklor Kurumu Fransa'nın Confelens şehrinde üç uluslararası , beş mahalli festivalde Türkiye'yi en iyi şekilde temsil etmiştir. "Confelens'deki iştirakçi Danimarka , İspanya , İsrail , Macaristan , Kamboç , Yugoslavya ve altı Fransız grubu arasında birinci dereceyi aldık. En büyük alkışı topladık , en sempatik ve otantik oyun grubu olarak seçildik."⁴⁸

• 1969 yılında Türk Folklor Kurumu sırası ile 10-15 Ağustos Confelens (Güney Batı Fransa) Festivali, 16-21 Ağustos Vancy (Kuzey Doğu Fransa) Festivali, 22-23 Ağustos Batı Fransa'da iki ayrı şehirdeki festivallere, 24-25 Ağustos Brive La Gaillarde Festivallerine katılmıştır.

• 1970 yılında Japonya'nın Osaka şehrinde kurulmuş olan EXPO-70 fuarında Türk gruplarının gösterileri ilgi görmüştür.

• 24 Temmuz -25 Ağustos 1970 tarihleri arasında Bakırköy Halkevi Milli Oyun Toplulukları Fransa turuna çıkmışlardır. Gruplar sırası ile ;29 Temmuz'da Grasse , 30 Temmuz'da Orcieres , 31 Temmuz'da Balaruc , 1Ağustos Balaruc-Ville , 2 Ağustos'ta Saint – Cyprien , 3 Ağustos'ta La Grante Motte , 4 Ağustos'ta Carnon , 5 Ağustos'ta Balaruc , 6 Ağustos'ta Super Besse , 7 Ağustos'ta Issorie , 8-10 Ağustos'ta Confelens , 11 Ağustos'ta Anglet , 12 Ağustos'ta Capbreton , 13 Ağustos'ta Seignesse , 14-17 Ağustos'ta Confelens festivallerine iştirak etmişlerdir.

• Robert Koleji Folklor Kulübü 1970 Balkan Ohrid Festivali'nin ardından 1971 Ağustos ayında İngiltere'de Blingham ve Soundharge festivallerine katılmış ve büyük ilgi görmüştür.

• 3-8 Temmuz 1971 tarihlerindeki Yugoslavya Ohrid Balkan Festivali'ne Dışişleri Bakanlığı aracılığı ile Halkevleri Genel Merkezi Folklor Dans Ekipleri katılmıştır.

• 1971 Ağustos'unda devlet balesi 50 kişilik bir kadro ile Cezayir , Tunus ve Mısır'da Türk Halk Danslarını stilize olarak sunmuştur. Dönüşte ise Manastır'da Uluslararası Folklor Festivaline katılmıştır.

---

⁴⁸ gös.yer.

• 10 Temmuz 1971’de Yüksek Tahsil Gençliği Folklor Derneği XXXVI. Nice Uluslararası Festivali’ne katılmış , büyük ilgi ve takdir görmüştür.

• 15-21 Mayıs 1972 tarihleri arasında düzenlenen “1. Akdeniz Adaları Ülkeleri Buluşması’na” Ortadoğu Teknik Üniversitesi Halk Oyunları grubu katılmıştır.

• 1972 yılı Eylül ayında C.I.O.F.F. üyesi Bakırköy Halkevi İspanya’nın Barcelona kentinde düzenlenen “Uluslararası Jordanas Internationales Folkloricas” Halk Oyunları Festivaline katılmış ve büyük başarı kazanmıştır.

• 1972’de Ohrid’de yapılan Balkan Ülkeleri Folklor Festivali’ne TÜFEM (Türk Folklor Eğitim Merkezi) katılmıştır.

• 1972 Aralık ayında , Ankara Halkevleri Örnek Halk Oyunları Takımı Hindistan’da , Yeni Delhi’de organize edilen Uluslararası Asya Festivali’nde büyük ilgi toplamıştır.

• 1973 Şubat’ında Boğaziçi Üniversitesi Folklor Kulübü , Avusturya’da Viyana ve Vocklabirek , Almanya’da Stutgart , Frankfurt , Köln , Böblingen ve Kartstune, Hollanda’da Vennay , Deventer , Ahrela , Breda , Rotterdam , Amsterdam , Den Haap , Belçika’da Brüksel ve Fransa’da Paris olmak üzere 20 festivalde gösteriler yapmıştır.

• 1973 Eylül ayında yine Boğaziçi Üniversitesi Folklor Kulübü İspanya , Oviedo 25. Uluslararası Folklor Festivali’ne katılmıştır.

• 1973 yılı 27 Haziran – 5 Temmuz tarihleri arasında Türk Folklor Kurumu Hollanda , Belçika ve İsveç’teki festivallere katılmıştır.

• 1973 Kasım’ında Türk Folklor Kurumu Halk Dansları Topluluğu Afrika’nın Fildişi Sahilleri’ndeki Abidjan şehrinde gösteriler yapmıştır.

• 1973 yılı 19 Temmuz – 28 Temmuz tarihleri arasında , Bakırköy Halkevi Halk Dansları Topluluğu Zagreb Smatra Folkloru’nun düzenlediği 8. Uluslararası Folklor Festivaline katılmıştır. Topluluk bu festivali takiben,

11-19 Ağustos tarihleri arasında Fransa'daki 16. Confelens Uluslararası Festivali'ne katılmıştır.

- 1973 yılı Ağustos ayında , İhsan Mermerci Lisesi Halk Dansları Topluluğu İspanya'da , Ueska-Jaka şehrinde düzenlenen Uluslararası Liseler Folklor Festivali'ne katılarak büyük ilgi toplamıştır.

- 1973 Ekim sonunda , Erzurum Atatürk Üniversitesi Halk Oyunları Grubu , Cumhuriyetin kuruluşunun 50. Yılı münasebeti ile Kıbrıs'a giderek festivallere katılmıştır.

- 1976 Ağustos'unda İsviçre'nin Fribourg kentinde düzenlenen Uluslararası Halk Oyunları Festivali'ne Türkiye'den Halkevleri Genel Merkezi katılmıştır. Toplam 8 ülkenin katıldığı festivalde düzenlenen konferansta Türkiye'nin oyunları , müzikleri , giysileri tanıtılmıştır. Ekiplerimiz Türk kültürünü , Türk folklorunu ve halk oyunlarımızı en iyi şekilde sergilemiş ve tanıtmışlardır.

- 1-7 Şubat 1976 tarihleri arasında , Gençlik ve Spor Bakanlığı İzmir Gençlik Kültür Merkezi Ekipleri Viyana'da , Unesco ile gençlik kuruluşlarınca hazırlanan Gençlik Folklor Şenliklerine katılmıştır. Şenlik , Türk Haftası şeklinde kutlanmıştır.

- Şubat 1976'da Ankara Hoy-Tur ve Afkut Halk Oyunları Toplulukları Fransa'daki Uluslararası Turizm ve Seyahat Haftası programında yer alarak çeşitli yörelere ait oyunlar sergilemişlerdir.

- 1976'da FOTEM (İstanbul Folklor Tanıtma ve Eğitim Merkezi) 9 Nisan – 8 Mayıs tarihleri arasında Amerika Birleşik Devletleri'nde halk oyunları gösteri turuna çıkmış ve başarılı programlar sergilemişlerdir.

- Temmuz 1976'da İstanbul Turizm Folklor Derneği Uluslararası Asya - Afrika Tizi –Ovzov Festivaline katılmıştır.

- 13-18 Temmuz 1976'da İzmir Gençlik Kültür Merkezi Halk Dansları Topluluğu Fransa'nın Nice kentinde yapılan folklor festivaline katılmıştır.

• Bakırköy Halkevi Halk Dansları Grubu 4-8 Temmuz 1976'da Belçika'nın Charlerak , 8-16 Temmuz 1976 tarihleri arasında Schoten Şehirleri Uluslararası Festivallerine katılmış ve son olarak da 16-24 Temmuz 1976 tarihleri arasında , Hollanda Brunssum kenti folklor festivaline iştirak ederek büyük başarı ve takdir toplamıştır.

• Pendik Halkevi Folk Dansları Topluluğu Ağustos 1976'da önce Fransa'da Bayern'de , sonra da Polonya'da Zialans Garg Uluslararası Festivallerine katılarak oyunlarımızı tanıtmıştır.

• Robert Koleji Halk Oyunları Topluluğu 7-8 Ağustos 1976'da Schwalenburg Uluslararası Halk Giyimleri ve Oyunları Festivali'nde büyük sempati toplamıştır.

• Ankara Halkevi Grubu 1976'da , 2. Uluslararası İsrail Hayda Uluslararası Folklor Festivali'nde Türkiye'yi temsil etmiştir.

• 22-29 Ağustos 1976 tarihlerinde İstanbul Boğaziçi Folklor Kulübü Grupları Portekiz'in Gulpilhares , Averia , Vila Parcia de Ancere , Pova de Varzin ve Vila Nova de Gaia şehirlerinde düzenlenen uluslararası folklor festivallerine katılarak oyunlarımızı tanıtmıştır.

• 30 Ağustos -2 Eylül 1976 tarihlerinde , İstanbul Zeytinburnu İhsan Mermerci Lisesi Fransa'da yapılan ve 85 grubun katıldığı Annecy Uluslararası Folklor Festivali'ne katılmıştır.

• Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Halk Oyunları Eğitim Merkezi Halk Oyunları Topluluğu, Bulgaristan'ın Burgaz kentinde yapılan 12. Uluslararası Halk Oyunları Festivali'ne katılmış ve büyük ilgi görmüştür.

• Eylül 1976'da İstanbul Türk Folklor Kurumu İspanya'nın Oviedo , Mursia ve Valladoit kentlerinde düzenlenen uluslararası festivallere katılmıştır.

• Ankara Turizm ve Folklor Eğitim Merkezi ve Ankara Folklor Turizm Derneği (AFKUD) , Ekim 1976'da Libya'da yapılan şenliklere Dışişleri Bakanlığı'nca gönderilmişlerdir.

• 10 Kasım 1976'da , Turizm Tanıtma Bakanlığı Halk Oyunları Topluluğu Sovyetler Birliği'nde gösteriler yapmak üzere Türkiye'den ayrılmıştır.

• 3-9 Temmuz 1976'da IX. Ohrid Festival'ine İstanbul Kadıköy Turizm Folklor Derneği katılmıştır.

• Türk Milli Oyunları Derneği Fransa'nın Bretagne Folklor Federasyonu ile yaptığı organizasyonla Fransa , Hollanda , Almanya ve Yugoslavya'da başarılı bir turne gerçekleştirmiştir.

• X . Ohrid Balkan Festival'ine (3-9 Temmuz 1977) İstanbul Kadıköy Turizm Folklor Derneği katılmıştır.

• 1978 yılında FOTEM , Macaristan'da Kalocsa ve İsveç'de Rattwikdansen Uluslararası Halk Oyunları Festivalleri'ne katılmıştır.

• 1979 yılında FOTEM , Tunus , Fas , Cezayir , Libya ve Dubai'de halk oyunlarımızı başarı ile temsil etmiştir. Daha sonraki yıllarda, FOTEM sırası ile, 1981'de Belçika'da Schoten , 1983'de Mısır'da İsmailiye , 1986'da Portekiz'de İnatel Uluslararası Halk Oyunları Festival'lerine katılmıştır.

• 1987 yılında İstanbul Turizm Tanıtma Derneği , Balkan Ohrid Festivali'ne iştirak etmiştir.

• 1990 yılında İstanbul Turizm Tanıtma Derneği , Fransa'da yapılan Montoire Uluslararası Halk Oyunları Festivali'ne katılmıştır.

• Üsküdar Halk Oyunları Topluluğu (ÜHOT) , sırası ile 1993'de İspanya'da Badajos , 1994'de Fransa 'da Haguane , 1995'de yine Fransa'da Matha, 1996'da Kanarya Adaları'nda Tenerife , 1997'de İtalya'da Pescara ,1998'de Portekiz'de Matozinhos Fest Art Uluslararası Halk Oyunları Festivalleri'nde Türkiye'yi başarı ile temsil etmiştir.

- İstanbul Sabri Çalışkan Lisesi , sırası ile 1994’de İspanya’da Almeria, 1996’da Almanya’da Hannover , 1997’de Macau Uluslararası Halk Oyunları ve Dans Festivalleri’ne katılmıştır.

- 1998’ de Portekiz’in Lizbon kentinde yapılan EXPO’98 Fuarı’nda Türk Halk Oyunları başarı ile sunularak Türkiye’nin tanıtımı gerçekleştirilmiştir.

4.3.3.2. Yarışmalar

Dünyanın pek çok yerinde halk oyunları festivalleri bünyesinde halk oyunları yarışmaları da düzenlenmektedir. Bunlardan en çok bilinenleri ;

- Otantik tarzda düzenlenen Fransa-Dijon , Polonya-Beskidy , İngiltere-L’langollen , İspanya-Cantonigras v.b.

- Stilize tarzda düzenlenen Fransa-Dijon , İtalya-Agrigentosk.

- Ayrıca kaybolmak üzere olan folklor ürünlerinin sergilendiği Polonya-Zakopone Dünya Dağ Yöreleri Yarışması olarak verilebilirler.

Yaklaşık 30 yıldır bu yarışmalara Türk grupları da katılımcı olarak davet edilmiş ve dünya çapındaki bu organizasyonlarda bir çok Türk grubu başarılar elde ederek Türkiye’yi en iyi şekilde temsil etmişlerdir. Bunlardan bazıları şu şekilde sıralanabilir:

- 6-11 Temmuz 1971’de İngiltere’nin Walles (Galler) bölgesinin L’langollen şehrinde düzenlenen 25. L’langollen Uluslararası Müzik ve Halk Dansları Yarışması’na “Yüksek Tahsil Gençliği Türk Folklor Derneği Halk Dansları Topluluğu ” Gaziantep oyunları ile katılmıştır. Yarışmaya katılan 20 grubu geride bırakarak 2. olmuştur.

- 1972’de Boğaziçi Üniversitesi Türk Folklor Klübü , Fransa’nın Senore kentinde düzenlenen yarışmada İspanyol Bask Topluluğu ile birlikte birinci olmuştur. Aynı topluluk 12 ülkenin katıldığı Remiremont yarışmasında da 2. olmuştur.

- 1972’de Yüksek Tahsil Gençliği Türk Folklor Derneği Grubu L’langollen şehrindeki Uluslararası Müzik ve Halk Oyunları Yarışması’na katılmıştır.

• 7-10 Eylül 1972'de Fransa'nın Dijon şehrinde düzenlenen Uluslararası Üzüm ve Altın Kolye Yarışması Festivali'nde İzmir Turizm ve Folklor derneği topluluğu 1. olmuş ve Altın Kolye'yi almıştır.

• 6-11 Temmuz 1976'da İstanbul Bursa Kılıç Kalkan Ekibi İngiltere'de, L'langollen Uluslararası Müzik ve Halk Oyunları Yarışması'na katılmıştır. 18 ülkenin katıldığı yarışmada grubumuz 3. olmuştur.

• Temmuz 1976'da Bakırköy Anadolu Turizm Derneği, Danimarka'nın Kopenhag şehrinde düzenlenen Uluslararası Yarışmalı Gençlik Festivali'ne katılmış ve 6. olmuştur. Grubumuz büyük ilgi görmüştür.

• 2-12 Eylül 1976'da Fransa'nın Dijon kentinde düzenlenen Dijon Bağ Bozumu Halk Oyunları Yarışmasına İzmir KATHOD (Karşıyaka Türk Halk Oyunları Derneği) katılmış ve 2. olmuştur.

• 2-12 1976'da Polonya'nın Zakopane kentinde yapılan Uluslararası 9. Dağ Oyunları Yarışması'na İstanbul Kadıköy Turizm Folklor Derneği katılmış ve 2. olmuştur.

• 1986 yılında , Fransa'nın Dijon şehrindeki yarışmaya , Türkiye adına katılan grup dünya birincisi olmuştur.

• 1993 yılında Sabri Çalışkan Lisesi , Polonya Biele –Blesko Uluslararası Halk Oyunları Yarışması'nda birinciliği elde etmiştir.

• 1993 yılında Eyüboğlu Koleji , Polonya Zakopane Dünya Dağ Yöreleri Halk Oyunları Yarışması'nda ikinciliği elde ederek gümüş balta ödülünü kazanmıştır.

• 1996 yılında Eyüboğlu Koleji , Polonya Zakopane Dünya Dağ Yöreleri Halk Oyunları Yarışması'nda dünya birinciliğini elde ederek altın balta ödülünü kazanmıştır.

• 1998 yılında Bursa Uludağ Üniversitesi Halk Oyunları Topluluğu , Polonya Zakopane Dünya Dağ Yöreleri Yarışması'nda dünya birinciliğini elde ederek altın balta ödülünü kazanmıştır.

4.4. ULUSLARARASI HALK OYUNLARI FESTİVALLERİNİN TÜRKİYE'NİN TANITIMINA KATKILARI

Uluslararası halk oyunları festivalleri'nin pek çok alanda gelişim ve tanıtım aracı olduğu önceki bölümlerde anlatılmıştır. Buradan hareketle bu festivallerin Türkiye açısından ele alınması ile Türkiye'nin tanıtımındaki katkıları da ön plana çıkacaktır.

4.4.1. Türk İnsanı ve Türk Toplumunun Tanıtımına Katkıları

Uluslararası fesitvallerin en önemli özelliklerinden biri de , insanları farklılık gözetmeksizin biraraya getirebilmeleridir. Belki de hayatları boyunca birbirlerinin varlıklarından , yaşayış biçimlerinden haberdar olmayan , din , dil, ırk gibi belirgin noktalarda farklılıklar gösteren insanlar bu festivaller aracılığı ile bir araya getirilerek , yapılabilecek en zor işlerden biri başarılmakta ve en önemlisi de bu insanlar arasında yeni etkileşimlerin , iletişimlerin kurulması sağlanmaktadır.

Türk insanının 1960'lı yıllarda başlayan festival serüveni , bu yolda atılmış adımların temelini teşkil eder. O zamana kadar bırakın yabancıları, kendi toplumu içinde bile zamanın şartlarına paralel olarak yeterince iletişim kuramayan Türk insanı , yeni insanlar , yeni ülkeler tanıma yolunda ilk adımlarını atmaya başlamıştır.

Yüzyıllarca , Osmanlı İmparatorluğu ve dolayısıyla Türkler , korkulu rüyası olduğu ülkelerde hep farklı biçimlerde tanınmış ve Türkler hakkında olumsuz ve ön yargılı bir takım yanlış imajlar üretilmiştir. Türklerin batı ile temaslarının savaş aracılığı ile gerçekleşmesi , batı zihninde hep korku ve kuşkuya neden olmuş , bu nedenle de Türkler batıda , uygarlıktan uzak , savaşı seven , barbar bir toplum olarak nitelendirilmişlerdir. Cumhuriyet döneminden sonra bile bu görüş ve düşünceler değişmemiş , aksine , gerekli tanıtımın yapılamaması ve dış politikadaki yetersizliklerden dolayı Türk insanına vurulan kötü damgalar bir türlü temizlenememiştir.

Hızlı gelişme , ekonomik ve siyasi alandaki atılımlar ile bugün büyük ve güçlü bir devlet haline gelmiş olan Türkiye yazık ki , geçmişte olduğu gibi bugün de aynı haksız ve ön yargılı düşüncelere karşı mücadele vermektedir.

Bunu fırsat bilen pek çok Türk düşmanı kuruluş ve devletler her fırsatta olumsuz propagandalarını sürdürmekte ve Türk insanını karalamaktadırlar.

Bu durum karşısında gerek Türk insanı ve gerekse Türk devleti , toplumsal ve insancıl değerlerini dünya kamuoyuna tanıtabilmek için çeşitli faaliyetlere yönelmekte ve çalışmalar yapmaktadır. İşte Uluslararası Halk Oyunları organizasyonları da bu faaliyetlerden biridir. Türkiye’de pek çok kurum , kuruluş ve dernekler devlet yönetiminde , yurt dışı ve yurt içi organizasyonlarda katılımcı ve düzenleyici olarak görev almaktadırlar.

1960’lı yıllardan itibaren yurt dışındaki pek çok ülkede düzenlenen organizasyonlara Türk grupları da iştirak etmeye başlamışlar ve böylece ilk etkileşimleri de başlatmışlardır. Türk insanı , yakın bir tarihte savaşıma gittiği bu ülkelere artık barış elçisi olarak , dostluk ve kardeşlik sloganları ile gitmeye başlamış , tanıma ve tanınma yolunda ilk adımlar atılmıştır.

Kırk yılı aşan bu süreç içinde yüzlerce topluluk ve bu topluluklara bağlı binlerce insan , dünyanın hemen hemen her noktasında yapılan uluslararası halk oyunları organizasyonlarına katılmışlar ve pek çok başarılar elde etmişlerdir. Bu organizasyonların benzerleri yine Türkiye’de çeşitli kuruluşların bünyesinde düzenlenerek yabancı ülke grupları Türkiye’ye davet edilmiş ve bu kez de ev sahipliği yapılmıştır.

Gerek katılımcı olarak gidilen , gerekse ev sahipliği yaptığımız festivallerin Türk insanı ve Türk toplumuna katkıları gözardı edilemeyecek kadar büyüktür. Bunları şu şekilde sıralamak mümkündür.

- Türkiye dışında varolan farklı ve olumsuz Türk ve Türkiye imajlarının değişimine katkısı son derece önemlidir . Bu organizasyonlar yabancılara , gerçek Türk kişiliğini ve Türk toplumunu tanıtmak için önemli birer fırsattır.

- Türk insanının, yeni ülkeler ve yeni insanlar tanınması konusunda önemli katkıları vardır. Çünkü tanınma olgusu içinde tanıma da son derece önemlidir. Başka bir deyişle farklı milletlere ait , farklı dil , din ve ırklara mensup insanların, evrensel bir dil olan dansı araç olarak kullanmaları ile doğan etkileşim ve dostluklar, bu festivaller sayesinde olabilmektedir.

- Yine Türk insanının genel kültürünü arttırmak , eğitimine katkıda bulunmak gibi önemli bir işlevi vardır. Yabancı dil günümüzde bireyler için son derece önem taşımaktadır. Bu festivaller yardımı ile yabancı dillerin gelişimi de sağlanmaktadır.

- Türk insanının sanata ve kültüre bakış açısı ve dağarcığı buradaki etkileşimlerle gelişmekte ve yaratıcılığı da aynı oranda artmaktadır. Böylece sanatta üretkenlik verimli bir biçimde yükselmektedir.

- Öğrenciler açısından böyle bir organizasyonda yer almak , dünyaya bakış açılarının değişmesi ve ufuklarının genişlemesi bakımından önemli katkılar sağlamaktadır.

Görülüyor ki uluslararası halk oyunları festivallerinin gerek Türk insanı , gerekse Türk toplumuna sunduğu imkanlar ve getirdiği katkılar gözardı edilemeyecek kadar önemlidir. Bu amaçla katılım oranı , teşvikler ve cazip olanaklarla arttırılmalı ve her Türk insanının bu imkanlardan faydalanması sağlanmalıdır.

4.4.2. Türk Turizminin ve Ekonomisinin Tanıtımına Katkıları

Bir çok tarihçi tarafından uygarlıkların beşiği olarak adlandırılan Anadolu topraklarının , tarih boyunca bir çok uygarlığın doğuşuna , gelişimine ve yok oluşuna sahne olması , zengin tarihi ve arkeolojik değerleri muhafaza etmesi , Türkiye'nin bu alanda ilgi odağı olmasını da beraberinde getirmiştir. Buna Türkiye'nin coğrafi konumu da eklenince , Türkiye turizm alanında , dünya ülkelerince önemli ve ilgi çekici olma özelliğini kazanmıştır.

Günümüzde , turizmin gerek ekonomik değeri , gerek uluslararası kültür ve ticaretteki önemli etkisi , gerekse uluslararası ilişkilerin gelişmesindeki payı gözardı edilemeyecek kadar önemli olmakla birlikte , Türkiye açısından bakıldığında da turizmin bu alandaki başarısı için , Türkiye'nin bütün dünyadaki tanıtımının sağlanmış olması gerekmektedir. Bugün , dünyanın en büyük endüstrilerinden birisi durumuna gelen uluslararası turizmden en büyük payı alan ülkelerin başarısı yine tanıtım kampanyalarının başarısı ile doğru orantılıdır.

Uluslararası halk oyunları festivalleri Türkiye'nin tanıtımı için yapılan çalışma ve etkinlikler içinde önemli görevler üstlenmiş organizasyonlar olarak kendilerini göstermişlerdir. Bu festivaller aracılığı ile Türk insanı , dünyanın pek çok yerinde Türkiye'yi coğrafi , tarihi , kültürel ve sosyal yapısı itibarı ile görsel ve yazılı bir takım araçlar kullanarak tanıtma fırsatı yakalamıştır. Özellikle Türk Halk Oyunları'nın müzik , giysi ve oyun zenginliği tüm dünya ülkelerinin ilgi odağı olmuş , kültüre ve folklorla olan ilgi , Türkiye'yi tanıma ve öğrenme çabalarını da beraberinde getirmişlerdir.

Bugün , Türkiye'de tanıtım çalışmaları bünyesinde reklam kampanyaları, yazılı ve görsel iletişim araçları yardımı ile dünyaya iletilmekte , tanıtıcı yayınlar yapılmaktadır. Bunların maliyeti ise büyük rakamlara karşılık gelmektedir. Oysa uluslararası halk oyunları festivallerinde, katılımcı gruplar bu rakamların çok çok altındaki bütçelerle, daha geniş ve daha etkili tanıtımları gerçekleştirmekte ve yakın ilişkiler aracılığı ile istenilen amaca en kısa ve en çabuk yoldan ulaşabilmektedir.

Turizm, Türkiye açısından oldukça önemli bir gelir kaynağı olma özelliği taşımaktadır. Türkiye'deki ekonomik ve ticari dengelerin büyük bir yüzdesi turizm gelirleri ile orantılı olarak gelişmektedir. Dolayısı ile, başarılı bir tanıtım, turizmdeki dengeleri olumlu olarak etkilemekte ve bu da Türk ekonomisi için büyüme ve gelişme anlamlarını taşımaktadır. İşte uluslararası festival organizasyonlarındaki ilişkilerle ülkelerarası tanınma ve tanıtımda elde edilen başarılar, yeni turizm potansiyellerinin oluşumunu sağlamakta, Türkiye'ye duyulan merak ve ilgi ülkeye gelen turist sayısını arttırmakta, bu da ticari ve ekonomik hayatın hareketliliğini önemli ölçüde hızlandırmaktadır.

Görülüyor ki, halk oyunları festivalleri aracılığı ile kurulan birebir dostluklar , kültürel değerlerin başarılı bir biçimde sunulması ve tanıtımı, ülke değerlerinin en iyi şekilde yabancı zihniyetlere aktarımı Türk insanı ve Türk devleti üzerinde oluşturulmuş olumsuz imajları ortadan kaldırırken, diğer taraftan da Türk insanına , Türk toprağına , Türk kültürüne duyulan ilgi ve merakı arttırmakta , bu da Türkiye turizmi açısından yeni potansiyellerin yaratılmasında önemli bir etken olmaktadır. Turizme katkı aynı zamanda ekonomik ve ticari anlamlarda da katkı demek olacağından Türk turizminin ve ekonomisinin büyümesi ve gelişmesinde , uluslararası halk oyunları

festivallerinde Türkiye'yi başarılı bir şekilde temsil eden toplulukların rolü gözardı edilmemelidir.

4.4.3. Geleneksel Türk Kültür Unsurlarının Tanıtımına Katkıları

Türkiye , her noktasından tarih ve kültür fişkırın , son derece zengin ve köklü medeniyetleri , devletleri topraklarında barındırmış , bugün ise yeni ve modern bir anlayış içinde geçmişin izlerini hala taşıyan bir ülke olarak dünya ülkeleri içindeki yerini almıştır. Geçmişten gelen bir takım yaşayış biçimleri , gelenekler , görenekler , Anadolu'nun pek çok yerinde hala yaşatılmakta , kültürel pek çok değer ise 20. yüzyıl teknolojilerinin tüm yok etme çabalarına rağmen korunmaya , yaşatılmaya çalışılmaktadır. Dünyadaki teknolojik gelişmelere paralel olarak pek çok kültürel değer yok edilmesi ve medeniyet uğruna geçmişe ait izlerin silinmesi bugün pek çok ülkenin yeni yeni farkına vardığı olumsuz durumlardan olmakla birlikte , Türkiye ise teknolojiye rağmen sahip olduğu bir çok değeri muhafaza etmesini bilmiştir.

Bunlardan biri ve belki de en önemlisi giysileri , müzikleri ve yurdun her noktasında farklılıklar gösteren oyunları ile oldukça zengin bir repertuarı oluşturan Türk Halk Oyunları'dır.

Türkiye insanının kültürel mirasına sahip çıkması , güncel hayatında bu değerleri yaşatması , dünyanın medeni geçinen , gelişmiş ama kültürden yoksun ülkelerince ilgi ile izlenmekte ve incelenmektedir. Bu amaçla , dünyanın pek çok noktasında düzenlenen uluslararası halk oyunları festivallerine Türkiye' den bir çok grup davet edilerek bu değerleri sergilemesi istenmektedir. Bunun yanında, yabancı gruplar Türkiye'ye gelerek festivallere iştirak etmekte ve burada Anadolu halkının coşkusu , sevgisini , sıcaklığını , konukseverliğini , hoşgörüsünü , sahip olduğu kültürel değerleri yakından görmeye çalışmaktadırlar.

“Türk halkını hiç tanımayan , ön yargılarla ülkemize gelen , olumsuz propagandalar nedeni ile bizleri barbar bilen bazı gruplar , manevi hasletlerimizin yanı sıra , halkımızın gerek giyim , gerekse davranışları ile çağdaş bir toplumun fertleri olduklarını gözleme fırsatı bulurlar.

Dünya haritası üzerinde Türkiye'nin yerini dahi bilmeyen bu konuk gruplara, dışarıdaki tanıtım görevini üstlenmiş resmi temsilciliklerimizin yıllar

boyu başaramadıkları gerçek tanıtım festivaller aracılığı ile en etkili biçimde , göze ve kulağa hitap ederek , gönüllerde taht kurularak sağlanmaktadır.”⁴⁹

Gerek yurt içi gerekse yurt dışında düzenlenen uluslararası halk oyunları festivallerinin Türk kültürünün tanıtımına katkıları genel olarak şu şekilde sıralanabilir:

- Halk oyunları , kültür unsurları içinde sahneleme imkanları en fazla olan öğelerden biri olması nedeniyle kitlelerin ilgisini çekmekte ve uluslararası festivallerin vazgeçilmez bir unsuru olmaktadır. Böylece Türkiye'nin her noktasından farklı kültür yapılarını temsil eden yüzlerce oyunluk zengin Türk arşivi , dünya sahnelerinin vazgeçilmez değerlerinden biri olma niteliğini kazanmış ve Türk kültürünün tanıtımı yolunda büyük başarılar elde edilmiştir.

“Günümüz insanı, çağdaş yaşamın ve teknolojinin nimetlerinden yararlanırken bilgisayar çağının stresini de birlikte yaşamaktadır. Bu ikilem ile sağlıklı bir denge kurmanın zorlukları içerisinde birşeylere tutunmanın gerekliliğine inanıp , bu günü yaşarken dünü bilmek istemektedir. Tarihin derinliklerine inerek hangi medeniyetlere sahip olduğunu , hangi kültürel mirasın üzerinde oturduğunu , tüm dünyaya tanıtmayı arzu etmektedir. Bu isteğin en iyi şekilde gerçekleşeceği ortamlar ise uluslararası festivaller , yarışmalar ve gösterilerdir. Bu düşünce ile yapılan yarışma ve festivaller ise yemekten giysiye , müzikten dansa kadar uzanan yolda keyifli ve anlamlı bir güç gösterisi olmaktadır.”⁵⁰

- Uluslararası halk oyunları festivalleri ile farklı dil , din ve ırklara mensup insanların biraraya gelerek ülkelerine ait yaşama biçimlerini , gelenek-görenek gibi kültürel değerlerini sergilemeleri ile Türk kültürü ve diğer kültürler arasında bir etkileşim sağlanmaktadır. Böylece Türk kültürü ile dünya kültürleri arasındaki ortak ve farklı noktaların tespiti kolaylaşmaktadır. Türk kültürünün dünyaya tanıtımı yapılırken , dünya kültürlerini de tanımak için en iyi fırsat bu organizasyonlarda elde edilmektedir. Görülüyor ki , uluslararası halk oyunları festivallerinin Türk insanının tanıma ve tanınma çabalarına getirdiği olumlu katkıların benzeri, Türk insanının kültürel kimliğini tanıma

---

⁴⁹ İsmail Özboyacı, " Tanıtım, Festivaller, Yarışmalar ve Halk Oyunları", Eyüboğlu Eğitim Kurumları, 1. Halk Oyunları Sempozyumu Bildirileri, İstanbul 1995, s. 2-3

⁵⁰ Şahin Ünal, a.g.b. , s. 27

çabaları sırasında da karşımıza çıkmakta , Türk kültürü her yönüyle ve sahip olduğu tüm değerlerle dünya kamuoyuna , bu festivaller aracılığı ile doğrudan ve en kolay biçimde anlatılmakta ve tanıtılmaktadır. Bu sebeple halk oyunları diğer kültür unsurları ile desteklenerek yurt içi ve yurt dışındaki uluslararası organizasyonlarda daha fazla sunulmalıdır.

4.4.4. Türkiye'nin Uluslararası İlişkilerinin Gelişimine Katkıları

Türkiye'nin uluslararası platformda iki önemli sorunla karşı karşıya bulunduğu bir gerçektir. Bunlardan ilki ve de en önemlisi kimlik sorunudur. “Yani Türkiye hangi kimliği ile kendini tanıyacaktı? Yabancılardan önce Türk insanı kendini hangi ölçülerde , hangi kimlikte görmektedir? Doğu'ya mı daha yakınız yoksa batı'ya mı ? Öncelikle Türk halkının , Türk insanının kendisinde görmek istediği kimlik nedir? Maalesef bunların cevaplarını veremiyoruz. Çünkü biz de kendimizi iyi tanımıyoruz. Varolan olumlu ya da olumsuz özelliklerimizi bilmiyoruz. Bir ürünü iyi tanıtabilmek için o ürünü her yönüyle iyi tanımamız ve tahlil etmemiz gerekir. Şimdiye kadar Türkiye tanıtımında yapılan politikalar ise hep yabancıların bizi istediği şekilde görmelerini yansıtmaları şeklinde olmuştur. Kendi kendimizi iyi tanıyamamamız , var olan özelliklerimizi , değerlerimizi de yanlış stratejilerle kullanmamıza ve dolayısıyla yurt dışında yanlış ve olumsuz tanıtım yapmamıza sebebiyet vermiştir.”⁵¹

Kimlik sorununa paralel olarak oluşan diğer bir sorun ise “yaratılan imaj” sorunudur. “Türkiye'nin günümüzdeki imajının oluşmasında , geçmişteki tarihsel izlenimlerin ve yargıların da büyük önemi vardır. Türkler'in tarihleri boyunca , Ortadoğu ve Doğu Anadolu'da kurdukları egemenlik , hem doğuda hem de batıda farklı sonuçlar yaratmıştır.”⁵²

“Türkler batıda , uygarlıktan uzak , savaşı seven , barbar bir toplum olarak görülmektedir. Bu durumun uzantılarının , günümüzde , Türk ve Türkiye imajına da yansdığına kuşku yoktur.”⁵³

Bugün Türkiye geçmişten gelen ön yargılar , yanlış tanıtım çabaları, bilinçsiz tanıtımlar gibi nedenlerden dolayı hakettiği imaja henüz sahip

⁵¹ Aysin Gök, *a.g.t.*, s. 157

⁵² *a.g.t.*, s. 160

⁵³ Ahmet Tolungüç, “ Türkiye'nin Dış Tanıtım ve Turizm Sorunları”, Ankara 1990, s. 93

olamamıştır. Örneğin , bugün Türkiye sorulduğunda verilen cevap “şiş-kebab , rakı , oryantal dans v.b ”şeklindedir. Yine “Hollanda’da üniversite öğrencileri arasında yapılan araştırmada Türkiye’nin imajı nedir? Sorusuna verilen cevaplar, bıyık , harem ve hamam şeklinde olmuştur.”⁵⁴ Ancak Türkiye , bunların çok çok ötesindedir ve hakettiği imaja sahip değildir.

Türkiye’nin uluslararası alanda hakettiği imaja kavuşması ve gerçek kimliğini ortaya koyabilmesi , tanıtım çalışmalarındaki başarı ile doğru orantılı olarak gelişme ile mümkün olabilecektir. Bu bağlamda uluslararası halk oyunları festivallerinin tanıtıcı işlevleri de etkin birer unsur olarak karşımıza çıkar.

- Uluslararası halk oyunları festivalleri , Türkiye ile çıkar çatışmalarından dolayı ilişkilerini gergin tutan ülkelere ait insanlarla Türk insanını birbirlerine yaklaştırarak dostluklar kurulmasını sağlamıştır.

- Yine bu festivallerle , Türkiye dışında varolan olumsuz Türk ve Türkiye imajlarının değiştirilmesi yönünde büyük aşamalar kaydedilmiş , Türkiye uluslararası platformda hakettiği konumlara taşınmıştır.

- Halk oyunları festivalleri aracılığı ile “ülkeler arasındaki ekonomik çıkar ilişkilerinin tüm sevimsizliklerine karşın o ülke halklarının kültürlerinde yer alan güzelliklerin olabildiğince sık buluşturulması , halkların aslında hiç düşman olmamaları gerektiği , savaşların yanlışlığı , anlamsızlığı konusunda da desteklenmesi gereken çok etkileyici bir olgudur. Diyebiliriz ki barış aracı olduğu söylenen spor olgusundan bile etkilidir , çünkü , ne yazık ki spor karşılaşmalarında zaman zaman istenmeyen , fanatikçe , üzücü bazı olaylar çıkmakta , oysa uluslararası her türlü halk dansları düzenlemesi coşku içinde , dostlukla kapanmaktadır.”⁵⁵ Bu da halk oyunları festivallerinin uluslararası ilişkilerin düzenlemesi ve geliştirilmesindeki etkin rolünün bir kanıtıdır.

- “Dünya artık evrenselleşmeye ve globalleşmeye doğru gitmektedir. Bu bakımdan dünya kültürlerini her ülkenin ayrı ayrı tanıması ve öğrenmesi doğal

---

⁵⁴ Mehmet Ali Birand, “32. Gün”, 27.02.1995 Tarihli TV Haber Programı

⁵⁵ Mehmet Emin Avşar, “Yerel ve Evrensel Boyutta Halk Oyunlarımızın Dünü, Bugünü”, Eyüboğlu Eğitim Kurumları, 1. Halk Oyunları Sempozyumu Bildirileri, İstanbul 1995, s. 49

bir yönelim olarak kabul edilmelidir.”⁵⁶ İşte uluslararası halk oyunları festivalleri Türkiye'nin dünya kültürlerini tanınması ve kendi kültürünü tanıtmaya en uygun zemini hazırlamaktadır. Bu da uluslararası platformda festivallerin önemini arttırmaktadır.

• Uluslararası halk oyunları festivalleri aracılığı ile “ülkeler arasında kültürel ve sanatsal ilişkileri kurmak , arttırmak ve geliştirmek amacı ile antlaşmalar yapılmaktadır. Ortak kültürel değerleri geliştirmek ve sağlamlaştırmak için yapılan bu antlaşmalar ülkeler arasında yakınlaşmaya ve işbirliğinin yapılmasına neden olmaktadır. Yapılan bu antlaşmalarda , kültürel ve sanatsal etkinlikleri ilgilendiren maddelerin arasında folklor ve halk oyunları konularının da olduğu görülmektedir.”⁵⁷ Türkiye de bir çok devletle uluslararası antlaşmalar imzalamış ve ilişkilerini geliştirmeyi amaçlamıştır.

Örneğin , Almanya ile 1988 yılında yapılan anlaşma gereğince folklor ile ilgili şu madde yer almıştır: “Taraflar , kendi ülkelerinde folklor konusunda düzenlenecek uluslararası mahiyetteki kongre , konferans, toplantı , sempozyum , seminer ve benzeri toplantı için birbirlerinden bilim adamı ve uzman davet edeceklerdir.”⁵⁸ Yine , Çin ile 1986 yılında yapılan kültür ve sanat alanındaki anlaşmada , “taraflar opera , bale , halk türküleri ve dansları alanlarındaki ilişkileri teşvik edeceklerdir.”⁵⁹ maddesi yer almaktadır. Azerbaycan ile 1990 yılında yapılan anlaşmada kültür ve sanatla ilgili olarak , “taraflar , düzenleyecekleri uluslararası müzik , şarkı , dans ve folklor festivallerine birbirlerinden sanatçı ve sanat topluluklarının katılmasını teşvik edeceklerdir.”⁶⁰ maddesi yer almaktadır.

“Antlaşmalardan anlaşıldığı gibi her bir madde ile ülkeler arasındaki sanatsal ve kültürel faaliyetlerin tanıtılması , ilişkilerin geliştirilmesi , toplumların kaynaşmaları amaç edinilmiştir. İlişkilerin artması ile toplumlar arası dostluğun,

⁵⁶ Sabahattin Türkoğlu, “Uluslararası Halk Oyunları Faaliyetlerinin Topluma Sağladığı Araştırma Olanakları ve Arşiv”, Eyüboğlu Eğitim Kurumları, 1. Halk Oyunları Sempozyumu Bildirileri, İstanbul 1995, s. 62

⁵⁷ Bülent Kurtişoğlu, a.g.b., s. 64

⁵⁸ Türkiye Cumhuriyeti'nin Taraf Olduğu İkili ve Çok Taraflı Kültür Anlaşmaları, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1988, s. 5

⁵⁹ a.g.a., s. 21

⁶⁰ Türkiye ile Türk Cumhuriyetleri ve Türk Toplulukları Arasında Yapılan Anlaşmalar, T.C. M.E.B. Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, Türk Cumhuriyeti ve Toplulukları Dairesi Yayınları, s. 15-16

kardeşliğin ve barışın oluşması sağlanacağı düşüncesi esas hedeflenen nokta olmaktadır.”⁶¹

• Uluslararası halk oyunları festivalleri ile gelişen ilişkiler bireyler arası dostluğu ve kardeşliği pekiştirirken , uluslararası alanda ülkeler arası barış ilişkilerini ve dünya barışını da olumlu yönde etkilemektedir. Bu etkileşim Türkiye ile ve diğer ülkeler arası ilişkiler için de aynı oranda geçerlidir.

• Uluslararası halk oyunları festivalleri ile , Türkiye'nin uluslararası platformda menfaat ve prestijleri geliştirilmiş , uluslararası ilişkileri arttırılmış , diğer ülkelerin kamuoyu kültürel ve turistik değerler kullanılarak etkilenmiş ve uluslararası lobilerin olumsuz davranmaları ile ortaya çıkan durumlar ve yanlış imajlar mümkün olduğunca yok edilmeye çalışılmıştır.

4.4.5 Türk Halk Oyunlarının Sanatsal Gelişimine Katkıları

“Halk oyunları gibi bilimle sanatın birbirinden ayrılmadığı ender kültür ürünü vardır. Ancak bugünkü anlamda olmasa bile halk oyunlarının kökeninde de sanat olduğu söylenebilir.”⁶²

“Halk oyunlarının oluşumu neticesi ortaya çıkan ürün , çağlar boyunca toplumların sosyal olaylar karşısındaki ihtiyacını gidermiş , günümüzde ise bu ihtiyaca gelirken sunulan görsel sanat tekniklerinden yararlanması , halk oyunlarının daha güzel duygularla izlenmesi sonucunu doğurmuştur.”⁶³

Uluslararası festivaller aracılığı ile dünyaya açılan Türk Halk Oyunları'nın , buralarda elde edilen yeni bilgilerden dolayı bir değişim yaşaması zorunlu olmuştur. Özellikle doğal ortamdaki beğendirme kaygısının olmayışı yerini , bu festivallerde izleyiciye beğendirme çabasına bırakmış , bu da sanatsal açıdan yenilikleri ve gelişmeleri beraberinde getirmiştir.

“Son yirmi yılda yapılan uluslararası faaliyetlerde halk oyunlarımız , kültürel içerikten ziyade sanatsal yanı ağır basan bir faaliyet olarak ortadadır. Sanatsal ortamı yaratmak için araştırmacıların kişisel anlayışları sonucu ,

⁶¹ Bülent Kurtişoğlu, *a.g.b.* , s. 65

⁶² Türker Eroğlu, *a.g.b.* , s. 40

⁶³ Ahmet Şenol, “ *Halk Oyunlarının Sanatsal Gelişimi, Değerlendirilmesi, Sorunları*”, Eyüboğlu Eğitim Kurumları, 1. Halk Oyunları Sempozyumu Bildirileri, İstanbul 1995, s. 50

oyunlarda değişiklik sağlanmıştır. Estetik değer ve anlayışlar da s¼rekli bir şekilde değişim içinde olmaktadır. Ancak şurası da kabul edilmelidir ki araştırmacı-seyirci-halk oyunu s¼rekli değişim içindedir.”⁶⁴

Bug¼n gelişmiş ¼lkeler , halk oyunlarını sahne sanatına d¼n¼řt¼rerek sahne kurallarına uygun formlara sokmuşlardır. Bunun için koreograflar yetiştirmişler , ışık , dekor , m¼zik için kalifiye insan g¼c¼ elde etmişlerdir. Çok çeşitli olmasa bile sahip oldukları oyunları otantik kaygısı g¼tmeden , seyirlik sahne sanatına d¼n¼řt¼rm¼řlerdir. Buna paralel olarak , uluslararası organizasyonlara katılan T¼rk grupları bu değerlerden etkilenmiş ve sahne, sahneleme , ışık , dekor , makyaj konularındaki ağdaş uygulamalar ¼ęrenilerek bug¼n T¼rkiye’de uygulamaya konmuştur.

4.5. ULUSLARARASI HALK OYUNLARI FESTİVALLERİNDE T¼RKİYE’Yİ OLUMSUZ YÖNDE ETKİLEYEN DURUMLAR

Uluslararası halk oyunları festivalleri T¼rkiye’nin tanıtımında bu denli etkili olmasına rağmen , ¼zellikle katılımcı T¼rk grupları ve bunların sergiledikleri oyunlardaki bir kısım yanlışlıklar bu tanıtım çalışmalarını olumsuz y¼nde etkilemekte ve başarılarla g¼lge d¼ř¼rmektedir. Bu alanda karşımıza çıkan olumsuz durumlardan bazıları ř¼yle açıklanabilir :

- Grupların festivale katılım için yeterli ekonomik finansı sağlayamamaları, turist tabir edilen ve halk oyunları ile ilgisi bulunmayan kişilere tamamen para kaygısı ile y¼nelme ihtiyacını doğurmakta bu da olumsuz g¼r¼nt¼lerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

- Denetimlerin yeterli yapılmaması sonucu denetlenen grup ile katılan gruplar birbirini tutmamakta ve bir aldatmacaya gidilmektedir. Bu da oyunların kalitesini d¼ř¼rmektedir.

- Yenilik adı altında yapılan fig¼r değişikleri ve oyunlara yapılan ilaveler halk oyunlarının yapısını ve aslını bozmakta , bu şekilde sunuşlarla uluslararası

---

⁶⁴ g¼s. yer.

platformda , Türk halk oyunları aslından uzak bir yapıda sergilenmektedir. Bu da kültürel tanıtıma gölge düşürmektedir.

- Yöresel giysilerin seçimi esnasında özellikle oynanan yöreye ait giysilerin seçilmemesi ve farklı giysilerle farklı oyunların temsili yine kültürel yozlaşmayı ve yanlış tanıtımı gündeme getirmektedir.

- Müzik açısından ulusal sazların gerektiği gibi kullanılmaması , yörelere ait sazların dışında enstrümanların seçimi olumsuzluk yaratmaktadır.

- Teknik kadroların olmayışı , müzik , giysi ve sahneleme çalışmalarının tek bir kişi tarafından yürütülmeye çalışılması başarıya gölge düşürmekte ve kaliteyi düşürmektedir.

Görülüyor ki gerek seçilen gruplar ve gerekse bu grupların sergileyecekleri oyunlar ve bunlara ait giysi , müzik gibi diğer unsurlar uluslararası platformda Türkiye'nin doğru ve başarılı bir şekilde tanıtımını olumlu yada olumsuz etkileyebilmektedir. Bu nedenle gerek devletin denetleme grupları ve gerekse katılımcı gruplar üzerlerine düşen görevleri mutlaka yerine getirmelidirler.

4.6. ULUSLARARASI HALK OYUNLARI FESTİVALLERİNİN TÜRKİYE'NİN DIŞ TANITIM POLİTİKASI İÇİNDEKİ YERİ

Türkiye'nin dış tanıtım politikası ve buna ait esaslara önceki bölümlerde detaylı bir şekilde yer verilmiştir. Bu esaslar içinde devletin kültürel , siyasal ve ekonomik tanıtımlarının önemi de vurgulanmıştır.

Uluslararası halk oyunları festivalleri de ülke tanıtımındaki önemli işlevlerinden dolayı devletin ilgisini çekmeyi başarmış ve bu alanda bir araç niteliği kazanmıştır. Gerek yurt içi ve gerekse yurt dışı pek çok festivaller devlet denetiminde gerçekleşmekte , yurt dışına çıkışlar yine devlet kontrolü altında yapılmaktadır.

Ancak son yıllarda yapılan yetersiz denetimler özellikle yurt dışı katılımlarında kaliteyi düşürmüştür. Yine ekonomik anlamda desteğin yetersizliği katılımcı grupların verimini düşürmekte ,tanıtım çalışmalarını gölgelemektedir.

Türkiye'nin dış tanıtım politikası ve buna ait esaslar kağıt üzerinde olumlu gibi görünse de , uygulamadaki yetersizlikler ve devlet organlarının yetersiz denetimleri her alanda olduğu gibi uluslararası halk oyunları organizasyonlarını da olumsuz yönde etkilemekte ,tanıtım çalışmaları her geçen gün daha geriye gitmektedir. Bu nedenle devletin gereken önemi vermesi ve desteğini artırması arzulanan ve beklenen bir durum haline gelmiştir.

SONUÇ

• Türk Halk Oyunları Türk toplumunun , geleneksel yaşantısını , inanışlarını, kahramanlıklarını , sevgisini , dostluk anlayışını , vücut hareketlerinin ezgi ve ritm ile bütünleşmesi ile anlatan , Anadolu'nun geçmişten günümüze kurduğu kültür köprüsünün vazgeçilmez bir parçası , önemli bir yapı taşıdır.

• Türk Halk Oyunları , geleneksel biçimi ile doğal ortamında oynanırken, daha sonra bunların herkesçe bilinmesi ve öğrenilmesi amacı ile önce şehirlere buradan da sahneye taşınmış ve doğal ortamında serbest olan halk oyunları sahnede , belli kurallara ve disipline bağlanarak bir sahne sanatına dönüştürülmüştür.

• Sahne sanatları içinde yerini alan Türk Halk Oyunları çeşitli kurum , kuruluş , vakıf ve dernekler tarafından oynanmaya başlanmış ve bu çalışmalar oldukça geniş bir alana yayılmıştır.

• Türk Halk Oyunlarının bu denli geniş ve çeşitli alanlarda oynanmaya başlanması yeni sunuş alanlarını gündeme getirmiş ve 1950'li yıllardan itibaren Türk grupları yurt dışına çıkmaya ve oyunları buralarda sergilemeye başlamışlardır. Böylece uluslararası festivaller Türkiye'de ilk kez gündeme gelmiş ve uygulamaya geçirilmişlerdir.

• Günümüze kadar geçen süre içerisinde , bir çok kurum ve kuruluş Türkiye'yi uluslararası festivallerde temsil etmiş ve sayıları bugün binleri bulmuştur. Bu festivaller ağırlıklı olarak halk oyunlarını içerirken , kısmi olarak halk oyunlarını bünyesinde bulunduran şekillerine de rastlamak mümkün olmuştur.

• Yurt içi festivallerde Türkiye'ye gelen yabancı gruplar , Türk insanını coşkusu ile , sevgisi ile , sıcaklığı ve konukseverliği ile , hoşgörüsü ve yardımseverliği ile tanıyarak izleme fırsatı bulmuşlar ve Türkiye'yi yakından

tanıma şansını elde etmişlerdir. Türk halkını hiç tanımayan , olumsuz propaganda ve bilgilendirmelerin etkisi ile Türkler'i adeta barbar olarak nitelendiren bir çok devletlere ait bu insanlar , Türk halkının gerçekte nasıl bir toplum olduğunu öğrenmişlerdir.

- Yine , yurt dışındaki uluslararası halk oyunları festivalleri ile farklı dil , din ve ırklara mensup insanların biraraya gelmeleri , ortak ve evrensel bir dil olan dansı kullanarak iletişim kurmaları sağlanmıştır. Böylece ülkelerin yaşam biçimlerini , geleneklerini , göreneklerini , sahip olduğu değerleri oyunlar aracılığı ile anlatmaları ve tanıtmaları en kolay biçimde gerçekleştirilmiştir.

- Uluslararası halk oyunları festivalleri , insanlar ve milletler arasında çeşitli nedenlerden dolayı bozulan ilişkileri ve siyasal dengeleri onarmak ve sağlıklı bir konuma getirmek gibi önemli bir işlevi yerini getirmiş , bunu yaparken de sanatın gücünü kullanmıştır.

- Yurt içi ve yurt dışında düzenlenen uluslararası halk oyunları festivallerinin Türk kültürünün tanıtımına katkıları gözardı edilemeyecek kadar büyük olmuştur. Bu festivaller aracılığı ile Türk insanına , yeni ülkeler ve yeni insanlar tanıyarak dostluklar kurması , yabancı dil olanaklarından yararlanması , genel kültürünü arttırması , sanata ve kültüre olan bakış açılarını geliştirmesi gibi imkanlar sağlanmıştır. Yine geleneksel Türk kültür unsurları dış platformlarda sergilenerek , tanınmaları sağlanmıştır.

- Uluslararası festivallerde Türk gruplarının zengin halk oyunları gösterilerinin yanı sıra , geleneksel giysiler ve zengin melodilerle kendini gösteren ulusal çalgılarımız Türkiye'ye olan ilgiyi ve merakı arttırmış ve böylece tanıma isteği yaratılarak tanıtım çalışmalarına önemli bir katkı sağlanmıştır.

- Bütün dünya ülkeleri gibi Türkiye de , çağdaş yaşam ve medeniyetin getirdiği değişimi yaşarken tarihsel ve kültürel değerlerini kullanarak , siyasi ve ekonomik anlamda gelişimini hızlandırmak amacı ile tanıtım çalışmalarına ağırlık vermiş ve dünyanın huzuruna çıkmıştır. Bu isteğin en iyi şekilde gerçekleşeceği ortamlar ise uluslararası halk oyunları organizasyonları ve

festivalleridir. Dolayısı ile Türkiye'nin tanıtımı için , yurt içi ve yurt dışı festivaller önemli bir rol üstlenmişlerdir.

- 23 Nisan Çocuk Şenliği , Dünya Uluslararası Halk Oyunları Yarışması ve yerel pek çok festival aracılığı ile Türkiye'nin tarihi , kültürel ve doğal güzelliklerinin tanıtımı başarı ile sağlanmış , biraraya gelen gruplar din , dil , ırk farkı gözetmeden , barış ve kardeşlik duyguları ile birbirlerini tanımış , böylece dünya barışına önemli ölçüde katkıda bulunulmuştur.

- Uluslararası halk oyunları festivallerinin , Türkiye'nin dünya üzerinde yaratılmış olumsuz imajlarını ortadan kaldıracak güç ve etkiye sahip olması bakımından da önemi büyüktür. Bu festivaller aracılığı ile var olan bu olumsuz Türk ve Türkiye imajları pek çok yerde değişime uğramış , Türkiye hakettiği ve layık olduğu kimliğine kavuşmuştur.

- Uluslararası pek çok anlaşmalarla Türkiye ve diğer ülkeler arasında kültürel ve sanatsal anlamda işbirliği ve dayanışma sağlanmıştır. Böylece Türk kültürünün ve diğer sanat dallarının tanıtımı ve gelişiminde önemli aşamalar kaydedilmiştir. Bu da yine halk oyunları festivalleri sayesinde gerçekleştirilmiştir.

- Türkiye'nin uluslararası ilişkilerinin gelişimi sağlanırken , siyasi ve ekonomik gelişmeler de buna paralel olarak gündeme gelmiş , böylece halk oyunları festivallerinin tanıtım ve katkı alanları büyümeye başlamıştır. Başarılı organizasyonlar , zengin ve etkin oyun performanslarının etkileri ile dünyanın ilgisi çekilmiş ve Türkiye'ye olan talep hızla arttırılmıştır. Bu da ekonomik ve siyasal anlamda gelişmeye önemli ölçüde destek sağlamıştır.

- Son yıllarda özellikle yurtdışındaki halk oyunları organizasyonlarına katılım amacı çizgisinden uzaklaşmaya başlamıştır. Önceleri büyük özverilerle ve tamamen ülke tanıtımını amaçlayan bir zihniyetle katılım gerçekleşirken , son yıllarda ticari çıkarlar uğruna turistik geziler şeklinde katılım söz konusu olmuştur. Bazı gruplar ekonomik finansmanı sağlamak ve ticari çıkarlar elde etmek uğruna , yapılacak gösterilerle hiç ilgisi olmayan , tamamen turistik amaçlı katılımcılara yönelmiş ve para karşılığı bu kişiler kabilelere dahil

edilmişlerdir. Yine bu durum para karşılığında yurt dışına kaçak işçi götürmek gibi ciddi ve olumsuz şekillere bürünmüştür.

- Devlet denetimlerinin gelişi güzel yapılması , denetlenen gruplarla asıl katılımcı gruplar arasında yapılan değişikliklerin gözden kaçmasına , böylece grupların denetim esnasında tanıtıkları grupları daha sonra değiştirerek , farklı ve amacından uzak başka bir gruba dönüştürmelerine yol açmıştır.

- Yine Türkiye'nin tanıtımını üstlenen pek çok kurum ve kuruluş , amatör derneklerin ve bazı kurumların gerisinde kalmışlardır. Çünkü bu kurum ve kuruluşların konuya gerekli ciddiyeti göstermemeleri , amatör grupların kişisel çabalarla sonuca gitmelerine neden olmuş , dünyanın birçok yerinde düzenlenen halk oyunları festivalleri ve yarışmaları bu amatör toplulukların üstün çabaları ile keşfedilerek katılımlar gerçekleştirilmiştir.

- Türkiye'de tanıtım ve kültür hizmetlerini yürüten kurumlar arasında bir koordinasyonun ve işbirliğinin olmaması uluslararası halk oyunları festivalleri konusunda gerekli araştırmaların yapılmamasına neden olmuştur. “Dünyanın neresinde , hangi tarihte , kaç festival düzenlenmekte ve hangi gruplar katılmakta” bilinmemekte , bu festivallerin özellikleri , Türkiye'ye kazandıracığı başarıların neler olacağı tesbit edilememektedir. Bugüne dek yapılan katılımlara ait bir arşivlemeye de gidilmemiştir.

- Yurt içinde düzenlenen pek çok uluslararası festivalde ülke tanıtımı amaçlanırken , iyi niyetli olarak düzenlense dahi pek çok festivalde bir gelişi güzellik gözlenmekte , yeterli bilgilendirilmemiş , deneyimsiz festival komiteleri nedeniyle bu önemli fırsat gerektiği gibi değerlendirilmemektedir.

- Uluslararası organizasyonlar esnasında katılımcı grupların değişim ve yenilikler açısından birbirleri ile etkileşim içinde olmaları nedeni ile Türkiye'yi temsil eden bir çok grubun yabancı topluluklara ait müzik düzenlemelerinden , sahne uygulamalarından etkilenmeleri söz konusu olmuştur.

- Bu durum ülkemizde bilinçsizce yapılan bir taklitçiliği gündeme getirmiş oyunlara uymayan , geleneksel yapıyı bozan yozlaşmalara sebep olmuştur. Değişim ve yenilik adı altında halk oyunlarını zenginleştirme ve modernleştirme çabaları kötü ve yanlış uygulamaları da beraberinde getirmiştir.

Bugün pek çok yerde , bu taklitçi zihniyetin kötü ürünlerinin sahnelenmesine devam edilmektedir. Bu durum halk oyunları adına üzücüdür.

- Katılımcı gruplar uluslararası festivallerde belli yöre ve oyunlara bağlı kalmakta ve bir çok yöre ve oyunlar ihmal edilmektedir. Ayrıca zor kabul edilen oyunlar ya da figürler kullanılmamakta ve sıradan ve basit oyunlar sahne düzenlemeleri ile zenginleştirilip sunulmaktadır. Maliyet düşün diye yöreye ait sazlar yerine tek sazla bütün yörelerin çalınabileceği düşünülmekte ve müzik kalitesinden uzaklaşmaktadır.

- Aynı durum yöresel giysilerde de söz konusu olmuştur. Pek çok grup tek tip giysi ile bir çok yöre oyununu sergilemekte ya da herhangi bir yöreye ait kostüm ile diğer yöreler de sunulmaktadır. Oysa oyun , müzik ve kostümün birbirlerinden ayrı düşünülmemesi gereken değerler olduğunun unutulması yapılan çalışmalara gölge düşürmekte , yanlış bilgilendirmelere ve kültürel yozlaşmalara neden olmaktadır.

- Özellikle Devlet Halk Dansları gibi devlete ait profesyonel bir topluluğun , halk oyunları gibi önemli bir kültürel olguyu sadece sanat anlayışı ve sahne kriterleri çerçevesinde düşünerek , yöresel özelliklerinden ve geleneksel yapısından uzak adım ve tavırlarla , bale gibi sergilemesi düşündürücüdür. Bu topluluk dünyanın pek çok yerinde , yüzlerce kez Türkiye'yi bu şekilde temsil etmiş ve kültürel tanıtımı amaçlamıştır.

- Devletin , halk oyunlarının geleneksel yapısından ve çizgisinden uzak bir topluluğu bu kadar desteklerken , ülkenin dört bir yanında tamamen kendi imkanları ile kültürel aktivitelerini sürdüren , halk oyunlarına hizmet eden , halk oyunlarının özüne sahip çıkmış bir çok kuruluş ve derneği ihmal etmesi üzücüdür. İyi organizasyonların , Türk devletinin imajı açısından önemi unutulmamalı , devletin , bu tür organizasyonlara katılan gruplar üzerindeki denetim ve desteği arttırılmalıdır. Bu amaçla görevli kurum ve kuruluşlara hareket kabiliyeti kazandırılarak , uluslararası festivallerin devlet tarafından temsil ve teşviki sağlanmalıdır.

- Bugün ülkemizde spor müsabakaları adı altında pek çok etkinlik düzenlenmekte ve milyarlarca liralık organizasyonlar yapılmaktadır. Ancak

bunların yarattığı olumlu tanıtım imajlarının yanı sıra sert ve gergin ortamlar da vazgeçilmez olabilmektedir. Oysa aynı maddi desteğin uluslararası halk oyunları şenlik ve festival organizasyonlarına da sağlanması Türk insanı , Türk toplumu ve Türk devletinin her türlü gelişimi ve tanıtımı açısından yararlı olacaktır.

- Türk halk oyunlarının uluslararası organizasyonlar aracılığı ile , bir tanıtım aracı olarak işlevlerini başarılı bir biçimde yerine getirebilmesi için , önce Türk milleti tarafından benimsenmesi , bilinmesi ve korunması gerekmektedir. Kendi kültürünü bilen ve koruyan bilinçli her birey katıldığı organizasyonlar içinde sorumluluklarını başarı ile yerine getirecek ve tanıtım çalışmalarında doğru olanı sunacaktır. Bu amaçla , Türk insanının bilinçlendirilmesi ve sahip olduğu kültürel değerlerin ne derece önemli olduğunun öğretilmesi devletin başlıca görevlerinden olmalıdır.

- Devletin yetkili kurumları , Türkiye'nin tarihi ve turistik yerleri ile sahip olduğu kültürel ve sosyal değerlere ait görsel yayınları (broşürler , tanıtım filmleri , slaytlar , fotoğraflar v.b.) halk oyunları festivallerine katılan gruplar aracılığı ile tüm dünyaya ulaştırmak konusunda oldukça başarısız olmuşlardır. Oysa bu alanda yapılacak çalışmalarla tanıtım ve reklam gibi iki önemli olgu gerçekleştirilebilir.

- Türkiye'nin her noktasında , devlet ve yetkili kurumlarınca festivallerin düzenlenmesi amacı ile çalışmalara gidilmeli , teşvik ve destek sağlanmalıdır. Böylece yabancı grupların Türkiye'ye gelmeleri için gerekli ortamlar yaratılmalı ve sahip olduğumuz değerlerin yakından tanıtımı gerçekleştirilmelidir. Bu aynı zamanda Türkiye'nin tanıtımı demek olacaktır.

- Yurt dışındaki uluslararası festivaller Türk gençliğini bilgi ve görgü yönünden olumlu etkilemekte , gelenek ve göreneklerine bağlı , kültürünü büyük bir özenle koruyan ülkeler , katılan yüzlerce Türk gencinin dünya görüşlerini değiştirerek , kendileri ve ülkeleri adına önemli adımlar atmaları yolunda eğitimtedirler.

- Bugün kendimizi dünyaya kabul ettirmenin birinci koşulu demokratikleşme , ekonomi , kültür , teknoloji , çevre bilinci gibi alanlarda

uluslararası platformlarda yarışabilecek bir gelişmişlik düzeyine ulaşmak ve bu yönde milletçe tüm bilgi , beceri ve üretkenliğimizi seferber etmektir. İkinci koşul ise , yine milletçe seferber olarak her türlü potansiyelimizi ve değerlerimizi dünyaya etkin bir şekilde tanıtmaktır. Bu bağlamda uluslararası halk oyunları festivalleri önemli bir araç olma özelliğini taşımaktadırlar.

- Yurt dışında yaşayan Türk vatandaşlarının fahri elçilerimiz olduğu unutulmamalı ve onlardan yararlanma yoluna gidilmelidir. Bunun için elçiliklerin ve konsoloslukların kültür etkinlikleri arttırılmalı , Türk gelenek ve göreneklerini devam ettirecek ve tanıtacak çalışmalara yer verilmelidir. Özellikle bu noktalarda halk oyunları ile ilgili etkinlikler düzenlenerek halk oyunlarının tanıtım fonksiyonu bu noktalara kaydırılmalıdır.

- Tanıtım çalışmalarındaki yanlış ve bilinçsiz uygulamalar uluslararası ve kültürel alanda da karşımıza çıkmaktadır. Örneğin ; uluslararası sanat ve kültür festivallerinde Türkiye'yi temsil etmesi için en büyük piyanistimizi Mısır'a , halk oyunları grubumuzu İngiltere'ye göndermemiz gerekirken , biz tersini yaparak en büyük piyanistimizi Viyana'ya , halk oyunları grubumuzu Mısır'a gönderiyoruz. Bu tanıtım araçlarının yanlış kullanımı için önemli bir örnektir. Dolayısı ile doğru yerde doğru uygulamalara gidilmeli ve tanıtım çalışmaları daha dikkatli organize edilmelidir.

- Özellikle , yurt içindeki bir çok turistik işletmede düzenlenen Türk geceleri ile yabancı insanlara Türkiye'nin tanıtımı sağlanırken geleneksel Türk danslarının farklı kullanımları ve oryantal dans gösterileri yanlış anlaşılmalara yol açmakta , geleneksel Türk dansları Arap kültürü ile karıştırılmaktadır.

- Yine turistik merkezlerde animasyon adı altında yapılan , Türk kültürü ve oyunları ile adeta alay eden gösteriler tanıtım çalışmalarını olumsuz yönde etkilemekte ve yanlış imajlar yaratmaktadır. Bu nedenle özellikle turizm sektöründe gündemde olan animasyondan yararlanırken kültürel değerlerin korunması ve aslına uygun olarak sergilenmesi gerekmektedir. Devletin yetkili kurumlarınca bu çalışmalar denetlenmeli ve kontrol altında tutulmalıdır.

- Uluslararası halk oyunları festivallerinin , halk bilimi ile ilgili görüş sunulmasına , bilimsel araştırma , inceleme ve derlemeler yapılmasına , bunları

halk bilimi çerçevesinde değerlendirerek çeşitli şekillerde sergilenmesine , halk bilimi kapsamına giren çeşitli kollarla kültürel çalışmalar yapıldıktan sonra bu paralelde eğitici faaliyetlerde bulunulmasına ve kültürlerin yurt içinde ve yurt dışında tanıtımına önemli katkıları söz konusudur.

- Milli özelliklerimizi , yaşayışımızı yansıtan kültür varlığımız olan Türk Halk Oyunları'nı yalnızca bir zevk ve eğlence kaynağı olarak düşünmemek gerekir. Halk oyunlarımızdaki giysi , figür , ezgi ve ritm zenginliği Türk toplumunu ve milli sanatı yaratacak önemli bir kaynak olarak değerlendirmek doğru olacaktır. Bir taraftan dünyanın en zengin halk oyunlarına sahip olmakla övünürken , diğer taraftan bunun tanıtımı ve sunulmasında karşımıza çıkan olumsuzlukların fazlalığı bir o kadar üzücüdür.

- Türkiye'nin siyasi ve ekonomik açılardan batı ile bütünleşme isteği bugün en önemli devlet politikası haline gelmiştir. Ancak Türkiye ile batı ülkeleri arasındaki sorunlar buna her zaman engel teşkil etmişlerdir. Bu sorunların nedenlerinden biri de halkların birbirlerini yeterince tanımamaları veya ön yargılarla yanlış tanımlarıdır. Bu aksaklığın giderilmesi ise milletler arası iletişim ve etkileşimlerin hızlandırılması ile mümkün olacaktır. Turizm ve kültür etkinlikleri bu alandaki en somut araçlardır. Bu bağlamda özellikle Avrupa'da düzenlenen uluslararası halk oyunları festival , şenlik ve yarışmalarına olabildiğince geniş ölçülerde katılım ve aynı şekilde ülke içinde düzenlenecek organizasyonlar , Türkiye'nin tanıtımı ve siyasi başarısında etkili olacaklardır.

- Dünyanın pek çok yerinde düzenlenen halk oyunları festival organizasyonları gibi Türkiye'de de bir çok festival düzenlenmekte fakat bunların bir çoğu bölgesel ve ulusal olduğu için geniş kitlelere ulaşamamaktadırlar. Bu noktada iletişim araçları kullanılarak , daha geniş insan toplulukları bu organizasyonlardan haberdar edilmeli , böylece iletişim araçlarının da yardımı ile , halk oyunlarının tanıtım fonksiyonları ve ulaştığı noktalar arttırılmalıdır.

- Festivallere katılım , festival organizasyonu düzenleme , CIOFF örneğinde olduğu gibi oturmuş bir organizasyon yapısı ile ve tüm Türkiye'yi temsil edebilecek bir teşkilatla daha başarılı ve etkili olacağından , bu tür bir

teşkilatın oluşumu için çalışmalara gidilmeli , üniversiteler , dernekler , halk eğitim merkezleri ve diğer kuruluşlar bir çatı altında birleşerek bu oluşumu gerçekleştirmelidirler. Devlet bu teşkilata finansal olarak destek vermeli ve denetlemelidir. Böylece halk oyunlarının tanıtım işlevine hız kazandırılmış olacaktır.

- Yine , pek çok topluluğun bugüne dek elde ettiği başarılar basın yayın organlarının ve özellikle devlet televizyonunun ilgisini hiç bir zaman çekmemiş ve bu başarılarla gereken ilgi gösterilmemiştir. Bir futbol maçına gösterilen ilginin zerresinin gösterilmemesi halk oyunları topluluklarını yıldırmanın yıllarca bir çok başarıya imza atılmış ve bir çok organizasyon aracılığı ile Türkiye'nin tanıtımını en iyi şekilde gerçekleştirilmiştir. Ancak artık gereken ilgi gösterilmeli , basın yayın organları bu başarılarla yer vermelidirler. Bu , teşvik ve moral destek açısından önemlidir.

- Türkiye'nin ekonomik dengelerini etkileyen faktörlerden biri de turizmdir. Türk turizmindeki olumlu ya da olumsuz gelişmeler Türk ekonomisini de aynı şekilde etkilemektedir. Uluslararası halk oyunları festivallerindeki yakın ilişkiler ve birebir kurulan diyaloglarla , yabancı insanlar üzerinde yaratılan olumlu etkiler ve yaratılan gerçek Türk imajının etkileri mevcut turist potansiyelindeki sayıyı arttırmakta ve bu da Türk turizmini olumlu yönden etkilemektedir. Turizmdeki her türlü olumlu gelişme ise ekonomiye yansımakta ve Türkiye açısından önemli katkılar sağlamaktadır. Dolayısı ile uluslararası halk oyunları festivallerinin bu yönüde unutulmamalıdır.

- Türkiye dünya üzerindeki coğrafi konumundan , dinsel farklılığından , tarihinin getirdiği bazı imajlardan , yetersiz dış politikalarından ve lobi faaliyetlerindeki eksikliklerden dolayı gerçek anlamda tanıtımını sağlayamadığı gibi , olumsuz yakıştırmalara ve haketmediği imajlara da maruz kalmıştır. Bu durum özellikle ekonomik anlamda gelişimini etkilemiş ve bugün Türk ekonomisi sorunları ile içinden çıkılması güç durumlara düşmüştür. Türkiye'nin siyasi ve ekonomik anlamlarda layık olduğu gibi tanıtılmamasına karşın kültürel anlamda önemli aşamalar kaydedilmiştir. Özellikle uluslararası halk oyunları festivalleri , güçlü bir silah olan Türk kültür unsurlarının ve halk

oyunlarının başarılı bir biçimde sunulmalarına imkan sağlamış ve dünyanın bir çok noktasına kadar gitmesine önayak olmuştur. Yıllarca bir çok alanda , uluslararası yarışma ve etkinliklerde elde edilemeyen başarı ve tanıtım , bu organizasyonlar sayesinde ve Türk halk oyunlarının etkin rolü ile gerçekleştirilmiş ve başarılmıştır. Yapılan çalışmalar ve organizasyonlar esnasında bu durum gözardı edilmemeli ve halk oyunlarının gücü ön plana çıkarılmalıdır.

KAYNAKLAR

A) Kitaplar ,

AY , Gökten , 1990 . Folklor Giriş , *İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Mezunları Derneği Yayınları* , İstanbul .

DEMİRSİPAHI , Cemil , 1975. Türk Halk Oyunları , *Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları* ,Ankara .

EROĞLU , Türker , 1995. Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da Halk Oyunları ve Halaylar'ın İncelenmesi , Ankara .

FINDIK , Esra , 1986. Halkla İlişkiler ve Basın , *Gazi Üniversitesi B.Y.Y.O Yayınları* , 8-9 , Ankara .

OLALI , Hasan , 1993. Dış Tanıtım ve Turizm , *İş Bankası Yayınları* Ankara.

ÖZTÜRK , Emin , 1992. 21. Yüzyıl'a Doğru Türkiye'nin Tanıtımı , *Turizm Yıllığı Kalkınma Bankası Yayınları* , İstanbul .

ÖZTÜRKMEN , Arzu , 1998. Türkiye'de Folklor ve Milliyetçilik , *İletişim Yayınları* , İstanbul .

TOLUNGÜÇ , Ahmet , 1990. Türkiye'nin Dış Tanıtım ve Turizm Sorunları, *Ankara Üniversitesi B.Y.Y.O. Yayınları* , Ankara.

B) Tezler ve Bitirme Çalışmaları ,

AKSOY , Pelin , 1998. 1976-1980 Yılları Arasında Cumhuriyet Gazetesinde Folklor Konulu Yayınları , *İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Oyunları Bölümü , Bitirme Çalışması* , İstanbul.

ALTINÖZ , Selçuk , 1994. Değişik Sanat Dalları ile Uğraşan Sanatçıların Türk Halk Oyunlarına Bakış Açılarının İncelenmesi , *İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Oyunları Bölümü* , Bitirme Çalışması , İstanbul.

GÖK , Ayşin , 1995 . Turizm’de Dış Tanıtım ve Türk Turizmi’nin Tanıtım Sorunları , *İ.Ü. İletişim Fakültesi Tanıtım ve Halkla İlişkiler Yüksek Lisans Programı , Yüksek Lisans Tezi* , İstanbul .

GÜRSOYLU , V. Emin , 1997. Ulusal ve Uluslararası Halk Oyunları Festival Organizasyonları , *İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı , Türk Halk Oyunları Bölümü* , Bitirme Çalışması , İstanbul .

IŞIK , Mesrure , 1997. 1970-75 Yılları Arasında Cumhuriyet Gazetesinde Folklor Konulu Yayınlar. , *İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı , Türk Halk Oyunları Bölümü* , Bitirme Çalışması , İstanbul .

ÖZTÜRK , Nalan , 1996. Türkiye’de Halk Oyunları Faaliyetlerini Yürüten Resmi ve Özel Kurum ve Kuruluşlar , *İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı , Türk Halk Oyunları Bölümü* , Bitirme Çalışması , İstanbul .

SAĞSÖZ , Bahar , 1998. CIOFF Teşkilatı ve Festivalleri , *İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı , Türk Halk Oyunları Bölümü* , Bitirme Çalışması , İstanbul .

C) Sempozyum Bildirileri ,

BAYRAMOĞLU , Nisa , 1989. Tanıtmada Enformasyonun Rolü , Türkiye Tanıtma Sempozyumu Bildirileri , *Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü Yayınları* , Ankara .

EYÜBOĞLU Eğitim Kurumları , 1995. Uluslararası Halk Oyunları Faaliyetlerinin Toplumlar Üzerindeki Sosyo- Kültürel Etkileri, *1. Halk Oyunları Sempozyumu Bildirileri* , İstanbul .

D) Ansiklopediler ,

MEYDAN Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi , 1985. İstanbul , 4. Cilt.

BÜYÜK Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi , 1986. İstanbul , 8. Cilt.

THE World Book Encyclopedia , 1977. 7.Cilt.

E) Süreli Dergilerdeki Makaleler ,

ASARKAYA , Sebati , 1969. Türk Milli Oyunlar Derneği'nin Bretagne Başarısı, *Türk Folklor Araştırmaları , Halk Bilgisi Dergisi* , 244 , 5452-5456.

DOĞANÇ , Ayhan , 1968. Burgaz Festivali ve Türk Folklor Kurumu , *Türk Folklor Araştırmaları , Halk Bilgisi Dergisi* , 233 , 5141-5142

DEĞERLİ , Fikret , 1968. Türk Folklor Kurumu'nun 1968 Gösterileri , *Türk Folklor Araştırmaları , Halk Bilgisi Dergisi* , 233 , 5151-5154

EREN , Fatih , 1968. Bulgaristan Burgaz Festivali ve Başarımız , *Türk Folklor Araştırmaları , Halk Bilgisi Dergisi* , 233 , 5146-5147

ESİ , Neslihan , 1969. Yüksek Tahsil Gençliği Türk Folklor Derneği ve 1969 Ohrid Balkan Festivali , *Türk Folklor Araştırmaları , Halk Bilgisi Dergisi* , 240 , 5376-5378

GÜRTUNA , Üstün , 1972. Bakırköy Halkevi Halk Oyunları Topluluğu Barcelona'da Çok Başarılı Oldu , *Türk Folklor Araştırmaları , Halk Bilgisi Dergisi* , 279 , 6457-6458.

GÜRTUNA , Üstün , 1976. Halk Oyunları Grubumuzun Polonya Başarısı , *Türk Folklor Araştırmaları , Halk Bilgisi Dergisi* , 327 , 7791-7794

GÜRTUNA , Üstün , 1977. Halk Oyunları Grubumuz Dünya Şampiyonu Oldu , *Türk Folklor Araştırmaları , Halk Bilgisi Dergisi* , 233 , 8154-8158

GÜZEYBEN , Oktay , 1968. Halk Oyunlarımızın Fransa'daki Zaferi , *Türk Folklor Araştırmaları , Halk Bilgisi Dergisi* , 233 , 5137-5140

- HİNÇER , Bora , 1973.** Yurt Dışı Halk Dansları Festivallerine Katılan Gruplarımız , *Türk Folklor Araştırmaları , Halk Bilgisi Dergisi* 290 , 6894-6896.
- HİNÇER , Bora , 1970.** İzmir Turizm ve Folklor Derneği Fransa'da , *Türk Folklor Araştırmaları , Halk Bilgisi Dergisi* , 255 , 5762-5763.
- HİNÇER , Çora , 1967.** Bulgaristan'da Yapılan Türk Halk Oyunları Şenliği, *Türk Folklor Araştırmaları , Halk Bilgisi Dergisi* , 220 , 4589-4590
- HİNÇER , Çora , 1970.** Halk Dansları Ekiplerimiz Japonya'da , Türk Folklor Araştırmaları , *Halk Bilgisi Dergisi* , 252 , 5680-5682.
- HİNÇER , Çora , 1971.** Devlet Balesi Cezayir , Tunus ve Mısır'da Gösteri Yaptı , *Türk Folklor Araştırmaları , Halk Bilgisi Dergisi* , 267 , 6121-6123.
- HİNÇER , İhsan , 1968.** Paris UNICEF Galası'nda Bir Türk Folk Dans Grubu, *Türk Folklor Araştırmaları , Halk Bilgisi Dergisi* , 223 , 4460-4468.
- HİNÇER , İhsan , 1971.** İngiltere ve Fransa'da Halk Oyunları Festivalleri , *Türk Folklor Araştırmaları , Halk Bilgisi Dergisi* , 267 , 6113-6114
- HİNÇER , İhsan , 1973.** 1972'de Dünya Türk Halk Oyunlarını Yine Alkışladı , *Türk Folklor Araştırmaları , Halk Bilgisi Dergisi* , 283 , 6113-6114.
- HİNÇER , İhsan , 1976.** Türk Halk Dansları Topluluklarımız Oyunları ve Giyimleri ile Dış Ülkelerde Büyük İlgi Görüyor , *Türk Folklor Araştırmaları , Halk Bilgisi Dergisi* , 329 , 7846-7849.
- HİNÇER , İhsan , 1976.** IX. Balkan Festivali ve Türk Grubu , *Türk Folklor Araştırmaları , Halk Bilgisi Dergisi* , 325 , 7743-7744.

NAHYA , Osman , 1976. Halkevleri Halk Oyunları Grubu İsviçre’de , *Türk Folklor Araştırmaları , Halk Bilgisi Dergisi ,328 , 7827-7828.*

ŞAHİNLER , Menter , 1974. Halk Oyunlarımızın Dış Ülkelerde Temsili , *Türk Folklor Araştırmaları , Halk Bilgisi Dergisi ,30 , 7063-7065.*

TÜRKKAN , R. Oğuz , 1956. Milli Oyunlarımız Yolu ile Türk Propagandası, *Türk Folklor Araştırmaları , Halk Bilgisi Dergisi ,83 ,1321-1322.*

YALÇIN , Mehmet , 1970. Türk Folklor Kurumu Hollanda’da Başarı Kazandı , *Türk Folklor Araştırmaları , Halk Bilgisi Dergisi ,255 , 5772.*

ÖZGEÇMİŞ

1972 yılında İstanbul'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini tamamladıktan sonra İstanbul Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu Endüstriyel Elektronik Bölümü'ne girdi. İki yıllık eğitimini tamamladıktan sonra İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuarı Türk Halk Oyunları Bölümü'nü kazandı. Beş yıllık eğitim döneminin ardından Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Halk Oyunları Bölümü'nde Yüksek Lisans yapmaya hak kazandı. Bu arada çeşitli kurum ve kuruluşlarda halk oyunları eğitmenliği yaptı. Halen aynı çalışmaları devam ettirmektedir.

